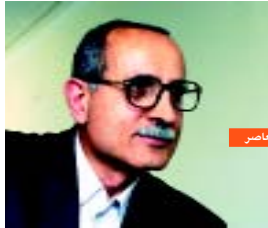

گفت و گو با دکتر کمال پولادی، مترجم

برداشت متفاوت از جامعه مدنی

نگاه دویار، به یک کتاب

جامعه مدنی، دولت و نوآوری در ایران معاصر

♦ تاکنون به انقلاب اسلامی از دیدگاههای مختلف نگریسته شده اما در این کتاب برداشت متفاوتی وجود دارد

کتاب جامعه مدنی، دولت و نوآوری در ایران معاصر، اثر سمود کمالی استاد دانشگاههای آمریکا یکی از مفهومی ترین و تحلیلی ترین کتاب ها پیرامون انقلاب اسلامی ایران است. این کتاب از آن روی مد نظر قرار گرفته که نویسنده متفکرهای دیگری از آنچه که تا به امروز پیرامون انقلاب اسلامی مطرح بوده را مد نظر قرار داده است. از همین روی پرداختن به مبحث انقلاب اسلامی و نیز تاریخ معاصر از جمله دلمشغولی همه کسانی است که به نوعی در پیرامون آن نقش داشته اند. سمود کمالی از آن جایی که در اوایل انقلاب در ایران حضور داشته، به این مقطع از تاریخ اشراف کامل داشته است. مقایسه نتایج انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی، محور مطالعه کمالی درباره تاریخ قرن بیستم ایران به عنوان تاریخ جامعه مدنی آن است. کتاب کمالی با ترجمه کمال پولادی و از سوی انتشارات باز روانه بازار شده است.

۱۰

تدارک گسترده برای نمایشگاه شانزدهم

♦ نمایشگاه شانزدهم کتاب ۱۳ اردیبهشت افتتاح می شود
 ♦ ۴۶ ناشر جدید خارجی در نمایشگاه حضور دارند
 ♦ آغاز به کار سایت نمایشگاه کتاب

WWW.TIBF.CO.IR

۲

ناشران دانشگاهی: به کیفیت برتر عرضه کتاب در نمایشگاه می اندیشیم

۲۲

کتاب ها و جبردها

دکتر علی لاریجانی - چه کتابی خوانده اید؟

۲۳

چاپز، بولونیا

بهرام خائف - تصویرگری کتاب

۱۵

سینما

زاون قوکاسیان - دلمشغولی منتقد سینما

۲۰

سالگرد

زنده یاد دکتر عبدالله سبحانی
 معلم ما؛ مهر فراوان
 و تسلط بر موضوع

۱۳

گفت و گو

کتاب و رسانه ای
 به نام سینما

- حرف های علیرضا زین دست، فیلمبردار

۱۶

کتاب تئاتر:
 خلق به نیمه

گفت و گو با
 نصرالله قادری
 نویسنده و
 کارگردان تئاتر

۲۰

گفت و شنودی با فرهاد شیخ فرشی، مؤلف و پژوهشگر تاریخ معاصر ایران

ماهیت سیال پژوهش تاریخی

♦ امروزه حجم عظیم اطلاعات درباره یک موضوع کوچک، به علاوه کوتاه شدن سرعت افشای اطلاعات، مایه آن شده است که هیچ پژوهش تاریخی، حرف آخر نباشد چه بسا پژوهشگر تاریخ مجبور شود بسیار زودتر از آن چه می پنداشته است، بر تشییع جنازه نظریه های تاریخی خود شرکت کند

۱۸

خیابان کریم خان؛ پلاک ۱۶۰ گزارش یک اتفاق تازه

♦ گزارش ما توصیفی است از فضای داخلی یک فروشگاه کتاب تازه تاسیس مدرن و کم نظیر همراه با نظرات جمعی از مدعوین هنرمند، نویسنده، ناشر و مسؤولان فرهنگی کشور

۶

منتشر شد

از امروز
 در کتابفروشی ها

تدارک گسترده برای نمایشگاه شانزدهم

آغاز به‌کار

سایات نمایشگاه کتاب

روابط عمومی معاونت بین‌الملل شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران اعلام کرد: اطلاعات مورد نظر خود را از سایت این نمایشگاه دریافت کنید.

این روابط عمومی سایت WWW.TBFF.CO.IR را جهت استفاده کاربران علاقه‌مند به خرید کتاب خارجی معرفی کرد.

۴۶ ناشر جدید خارجی در نمایشگاه شانزدهم کتاب حضور دارند

۱۸ناشر جدید از کشورهای لبنان، اردن، پاکستان، مصر، امارات متحده عربی، سودان و سوریه برای حضور در شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ثبت نام کرده‌اند.

بخش ناشران لاین نیز شاهد حضور ۱۸ناشر جدید از کشورهای آمریکا، هندوستان و انگلستان خواهد بود.مدیر روابط عمومی معاونت بین‌الملل نمایشگاه شانزدهم کتاب با اعلام این خبر افزود:سال گذشته در مجموع ۸۰۰ ناشر در بخش خارجی حضور داشتند ولی با اعلام آمادگی ناشران جدید،امسال پیش‌بینی می‌کنیم که تعداد ناشران از این رقم فراتر رود و کتاب‌های بیش از یک هزار ناشر در نمایشگاه عرضه شود.علی‌اکبر حاج مومی یادآور شد: امسال نیز همچون دوره‌های گذشته برای برخی از کشورهای شرکت‌کننده در نمایشگاه روزهای اخصی برگزار خواهد شد.شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از ۱۲ تا ۱۴ اردیبهشت برگزار می‌شود.

برگزیدگان طراحی جلد کتاب معرفی می‌شوند

برای نخستین بار، همزمان با شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران،نمایشگاه و مسابقهٔ طراحی جلد کتاب، برگزار می‌شود.

انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و همکاری شورای تشکیل‌های صنفی ناشران و دفتر مجمع و مرکز فرهنگی، این نمایشگاه و مسابقه را برگزار می‌کند.

این نمایشگاه به منظور بهبود روابط حرفه‌ای میان ناشران و طراحان گرافیک و با هدف ارتقای گرافیک کتاب در ایران از چهاردهم تا بیست و چهارم اردیبهشت ماه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برپا می‌شود.

دیدار خاتمه نمایشگاه آخرین مهلت تحویل آثار به دبیرخانه را پایان وقت اداری روز سوم فروردین ماه اعلام کرد.

به گزارش این دبیرخانه طراحان گرافیک و ناشران کتاب با ارائهٔ حداکثر شش اثر می‌توانند به طور مستقل در نمایشگاه شرکت کنند که در پایان برپایی نمایشگاه به سه اثر برگزیده جوایز اهدا می‌شود و پانزده آورندگان ۱۷ اثر دیگر مورد تقدیر قرار می‌گیرند.

انتخاب و داوری این مسابقه به عهدهٔ خانم مهوش مشیری و آقایان: ایدین آغداشلو، فرخ امیرفریاد، داد مومسی، ایرج انوری، رضا علی‌دینی و علیرضا مصطفی‌زاده است.

نمایشگاه شانزدهم کتاب ۱۳ اردیبهشت افتتاح می‌شود

شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شنبه سیزدهم اردیبهشت افتتاح می‌شود و بازدید عمومی از روز چهاردهم انجام می‌گیرد.

به گزارش روابط عمومی شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، عباس نظری، قائم‌مقام نمایشگاه شانزدهم با اعلام این خبر افزود:نمایشگاه امسال در مقایسه با سال‌های گذشته از فضای بیشتری برخوردار است.عباس نظری خاطرنشان کرد: از سال آینده بخش کتاب کودک و نوجوان به صورت بین‌المللی برگزار می‌شود، امسال نیز این بخش توسط مدیریتی مستقل اداره می‌شود و شورای بزر برای نظارت بر برنامه‌ریزی فعالیت‌های فرهنگی و هنری آن در نظر گرفته شده است. قائم‌مقام نمایشگاه شانزدهم در این باره توضیح داد: در بخش کودک و نوجوان امسال نهادها و سازمان‌هایی که در ارتباط با کودکان و نوجوانان در کشور فعالیت دارند و کارشناسان و متخصصانی از این نهادها نظیر انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و آموزش و پرورش حضور دارند.

جزئیات فعالیت کمیته ناشران داخلی

کمیته اجرایی بخش ناشران داخلی شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بخشی از سال‌ها تحویل گرفته است و امور فنی مرتبط با آن را شروع کرده است.

حسن کایانیا مسؤول کمیته اجرایی بخش ناشران داخلی با اعلام طلب فوق افزود:امور فنی سال‌ها شامل نفعات، نصب مونت و غرفه نظارت است که تحت نظارت این کمیته کار خود را آغاز کرده است. وی همچنین یادآور شد:تغیارت کار این دوره کمیته اجرایی با سال‌های پیش این است که تیمی ناظر بر امور غرفه چینی سالن هاخواهد بود و در حالی است که هر سال این کار توسط عوامل کمیته صورت می‌گرفت. کایانیا دلیل این تغییر را بالا بردن میزان دقت و کارایی در کار غرفه چینی سالن‌ها ذکر کرد و افزود:برای آنکه کار با سرعت و دقت بیشتری صورت بگیرد، در حالی که پیش از چندی از شروع کار کمیته اجرایی بخش ناشران داخلی در سال جاری گذلشته است، جدول زمان‌بندی فعالیت این کمیته به سؤوالان دولتی برقرارکننده این دوره از نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران تحویل داده شده است.

مسجدجامعی

زبان و ادبیات فارسی از مهم‌ترین سرمایه‌های ملی ایرانیان است

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت:زبان مژتر در دنیا، زبان عرفان، دین و هنر است و برای حضور در جهان امروز باید بتوانیم از این سرمایه بزرگ و کهن عود استفاده کنیم. به گزارش روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، احمد مسجدجامعی در دیدار با گروه اعزامی رایتزان فرهنگی جمهوری اسلامی بر لزوم شناخت مؤلفه‌های مختلف فرهنگ و هنر ایران اسلامی از سوی رایتزان فرهنگی تأکید کرد و زبان و ادبیات فارسی و فرهنگ غنی ایران اسلامی، از مهمترین مؤلفه‌ها و سرمایه‌های ملی ایران دانست.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی وظیفه رایتزان فرهنگی را ایجاد ارتباط با حوزه‌های مختلف فکری، هنر و ادبیته عنوان کرد.مسجدجامعی ایجاد نهادها و انجمن‌های مختلف فرهنگی، هنری، مشترک بین ایران و سایر کشورهای و نیز تسهیل ارتباطات فکری‌های فرهنگی داخل و خارج از کشور و ارتباطات علمی خصوصی با این کشورها و نهادها را به رایتزان فرهنگی یادآور شد.

سالن بین الملل در شانزدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

برای نخستین بار سالن بین الملل در شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران دایر می‌شود.

به گزارش روابط عمومی شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، در سالن بین‌الملل ناشران مؤسسات خارجی، سازمان‌های بین‌المللی نظیر ا.کوب، یونیسکف، یونسکو، غرفه جمعی اتحادیه ناشران آلمان و فرانسه و نمایندگان کشورهای مختلف، آثار فرهنگی کشورشان را به نمایش می‌گذارند.

علاوه بر این برای اولین بار بازار جهانی کتاب ایران ضمن عرضه کتاب‌های ترجمه شده و با آمادهٔ ترجمه به زبان‌های خارجی شاهد مذاکره

واگذاری مدیریت کتابخانه‌ها

به انجمن کتابخانه‌های عمومی بررسی شد

مشاور وزیر و مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران، همکاری کتابداران و مسؤولان کتابخانه‌های عمومی را به عنوان افراد کارشناس و با تجربه در امر واگذاری و اداره کتابخانه‌های عمومی لازم دانست.

به گزارش روابط عمومی ارشاد استان تهران، مینا خواجهم‌نوری که در جمع مسؤولان کتابخانه‌های عمومی شهر تهران سخن می‌گفت، پیشنهاد کرد گروه‌های کارشناسی برای برنامه‌ریزی مدون بررسی ایجاد و جواب‌ب این موضوع و ارائه راه حل برای مشکلات موجود کتابخانه‌های عمومی تشکیل شود.

بر اساس این نامه اجرایی ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، پیشنهاد شده است مدیریت کتابخانه‌های عمومی به انجمن کتابخانه‌های عمومی واگذار شود.

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان تهران گفت: در امر واگذاری هیچگونه تگرانی برای ادامه همکاری کارکنان رسمی و قراردادی وجود نخواهد داشت و این اداره کل نسبت به این موضوع پیگیری‌های لازم را انجام خواهد داد.

اولین نشست داوران گام اول در سال نو

اولین نشست داوران جایزه ادبی گام اول در سال جدید برگزار شد. به گزارش روابط عمومی این جایزه در این جلسه ابتدا هرات داوران به تشریح چگونگی برخورد با آثار و خواش آنها پرداختند و سپس تر مورد رفع موانع و مشکلات فرآه و تأثیر گذاری سمیت هر چه بیشتر این جایزه در روند کاری جوانان به گفت‌وگو پرداختند. در این جلسه که ۸۷۳۶۵ برگزار شد آقایان حافظ

باغ موزه تاریخ ادبیات طراحی می‌شود

با اقدام سازمان مسکن و شهرسازی استان فارس و مساعدت بنیاد فارس شناسی، طراحی باغ موزه تاریخ ادبیات

ایران در باغ جهان‌نمای شیراز به مسابقه گذاشته می‌شود.

هدف از اجرای این مسابقه، ارتجگذاری به مشاهیر ادب ایران و آشنایی مردم شیراز و گردشگران داخلی و خارجی با تاریخ ادبیات ایران عنوان شده است. در این باغ موزه، با طراحی دوره‌های مختلف ادبیات ایران از رودکی تا امروز امکان آشنایی بازدیدکنندگان با جریان‌های ادبی ایران فراهم خواهد آمد.

طرح‌ها و هنر مندان می‌توانند برای دریافت آلبوم اطلاعات و شرایط مسابقه با شماره تلفن ۰۱۱۳۳۰۰۵۴۰۰ تماس بگیرند.

به علت موفقیت در نمایشگاه کتاب کودک بولونیا تریبک معاون امور فرهنگی به مناسبت موفقیت کتاب حکایت نامه

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در نامه‌ای به مدیر عامل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان انتساب کتاب حکایت‌نامه را به عنوان کتاب برگزیده نمایشگاه بین‌المللی کتاب کودکان در بولونیا به وی و آقایان حسین مبهام خائف و کوروش پارساژاد تبریک گفت.

به گزارش روابط معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کتاب حکایت نامه مجموعه‌ای از حکایت‌ها و متون ادبی کهن فارسی است که در سه بخش طبقه‌های فارسی، طنز فارسی و داستان‌های اسلامی برای دانش آموزان دوره‌های ابتدایی و دبیرستان بازنویسی حسین معلم، تصویرگری بهرام خائف و صفحه‌آرایی کوروش پارساژاد کرده‌اوری و منتشر شده است.

گفتنی است کتاب حکایت‌نامه بدریافت جایزه اول بخش اطفال جدید نمایشگاه بین‌المللی کتاب کودک بولونیا ایالت لایونیس کتاب از انتشارات کانون است که در تاریخ سهیل ساله این نمایشگاه موفق به دریافت جایزه اول بولونیا شده است.

تسلیمت

فرهیخته کرامی

جناب آقای دکتر حسین بشیریه

درگذشت پهلوز کورایان موجب تأسف و تألم شد. ما را در غم خود شریک بدانید.

تحریریه کتاب فتنه

قاليسازی نداريم! یک قصه و چند حصه

رساله ای غالب زراری یکی از متون بسیار قهين و ارزنده ششمی و از استاد تاریخی طراز اول صدر تشیع است که تقریباً ده دوازده سال پیش به فصیح و تحقیق علامه سید محمد رضا حسینی جلالی در قم منتشر شد و به حق برنده جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی

گردد. مصحح ارجمند رساله ای غالب زراری، خود حکایت می فرمود که مدتی ها پس از نشر کتاب، می خواستم به مناسبتی نسخه ای از آن را به یکی از دوستان اهلا که هم به کتابفروشی دفتر تبلیغات اسلامی که نشر کتاب من بودمم و لا فرزندم پرسیدم. رساله ای غالب زراری دارید؟ فرزندم بانی حوصلگی گفت: قالیسازی نداریم!

مصحح محترم حکایت می کرد من که از جواب او یکم خورده بودم و متوجه شدم رساله ای غالب زراری را اقالیسازی نپنداشتم، خود به سراغ قفسه ها رفتم و یک نسخه از کتاب برداشتم و آوردم. فرزندم تا چشمش به کتاب افتاد، گفت: این را می گویند؟ انبارمان را از این کتاب است!

قصه رساله ای غالب زراری و اقالیسازی، اگرچه خاطرهای شیرین شد که گهگاه مایه تفریح خاطر دوستان استاد جلالی می گردد ولی مشتعل بر نگاتی تلخ و تنه آفرین نیز هست. باید اندر صورت هر قصه ای

انتشارات پانوار و کتاب
مؤلف: دکتر فریدون فریدونزاده

اولین نیشهای عاشقانه قلم
نامه های فروغ فرخزاد
به همسرش پرویز شاپور
به گوشه گامیار شاپور - عمران صلاحی

ادرس: تهران خیابان انقلاب مقابل دانشگاه تهران
۶۴۴۰۰۸۶۶ - ۶۴۱۴۰۴۶

کانون فرهنگی آموزش (قلم چی)
۸۳۱۹۱۶۱

کتابخانه دیجیتال
www.kanoon.ir

نامه ای از بنیاد نیج البلاغه

با تقدیر و تشکر از چاپ و انتشار هفته نامه اطلاع می رساند که در شماره ۱۱۳ آن نشریه (شبه ۱۷ اسفند ۱۳۸۸) صفحه ۱۱ خبری مبنی بر تشکیل بنیاد نهج البلاغه در حوزه علمیه قم درج شده بود که نه تنها موجب تعجب بنیاد نهج البلاغه شد، بلکه افرادی نیز ضمن تماس با بنیاد خواهان توضیحاتی پیرامون خبر مذکور بودند زیرا تأسیس بنیاد نهج البلاغه به قبل از سال ۱۳۵۲ ش برمی گردد، البته منبع خبر ذکر نشده بود که اگر بود یقیناً راهگشا بود و منشأ اشتباه مشخص می شد.

در هر صورت قسبه بدین گونه است که بنیاد نهج البلاغه با همکاری مرکز مدیریت حوزه علمیه قم اقدام به راه اندازی مرکز آموزش تخصصی نهج البلاغه کرده است.

علاقه مندان برای کسب اطلاع بیشتر می توانند با این شماره تماس بگیرند: ۰۲۵۱-۱۷۳۲۲۵۹۴-۲۵۱ در آخر نیز چند پیشنهاد:

۱- قطع کتاب هفته به روزی تبدیل شده آن هم به صورت کتاب (عمانده اسمش) چون الان که روزنامه ای است نگهداری اش مشکل است و اوراقش زود پراکنده می گردد.

۲- آخر هر سال نمایه ای از عناوین مقالات، مؤلفان و... تنظیم و منتشر شود.

۳- در هر شماره یکی از متون و منابع کتابشناسی معرفی و نقد شود.

۴- در هر شماره یکی از کتابخانه های مهم کشور معرفی و مصاحبه هایی با مسؤول فعلی کتابخانه و مسؤولان سابق آن انجام شود.

۵- معرفی فهرست نگاران نسخ خطی و در هر شماره توضیقی برای اهدا یا واگذاری کتاب های خطی.

۶- سخن المقدور هر چند شماره یک بار، هفته نامه به یک موضوع خاص بپردازد و قبل از آن نیز اعلام شود.

۷- معرفی کتابخانه های شخصی بزرگ و تشویق مردم برای ایجاد این چنین کتابخانه ها و تشویق جهت وقف کردن آن.

۸- معرفی کتابخانه های دولتی یا شخصی که متحل یا نابود شده اند و بگیری عمل آن.

دوام توفیقاتان را در راه نشر فرهنگ اسلامی از ایزد منان خواستارم.

با تشکر
سید محسن دین پرورد
بنیاد نهج البلاغه، دفتر قم

مجموعه کتاب های انجمن
بنیاد نهج البلاغه آموزش عالی قم

کتابخانه دیجیتال
www.kanoon.ir

کانون فرهنگی آموزش (قلم چی)
۸۳۱۹۱۶۱

کتاب‌ها

اطلس چهارده قرن هنر اسلامی

اطلس چهارده قرن هنر اسلامی، ابرقلمس حساب- عباس حساب، مؤسسه جغرافیایی و کارتوگرافی حساب

یست در زمینه‌های مختلف علمی، تاریخی، علمی و فرهنگی هست به تألیف و ترجمه و انتشار آثاری چون انصوری از اسلام معاصر از دکتر زکی محمد حسن دانشمند قلیه، عصری زده کشی که در سال ۱۳۸۸ خورشید تاریخ نقاشی در ایران منتشر شد و هنوز هم تجدید چاپ می‌شود و به عنوان کتابی مرجع برای دانشجویان رشته‌های هنر و مرادنامه قرار می‌گیرد معرفی شده‌های گوناگون هنر اسلامی با تألیف و ترجمه علاءالدین محمدی که استاد حساب و معالمت و روزنامه‌های آن دوران منتشر کرده، مقدمه‌های شد بر آلبینا تألیف و تدوین مجموعه‌های بزرگ و جامع که تمامی آثار هنری را در زمینه‌های گوناگون از خط و نقاشی تا کاشی کاری و معماری در بر می‌گیرد. آستانه‌سجابت دوران حیات فرهنگی خود کاری چون طاقچه و اسرار سج او هنر اسلامی و تاریخ زادگانی حضرت سیدالشهدا، حسین بن علی به چاپ رسیده که در مجموع سیره ۲۰۰ اثر آن کتاب می‌زند و در زبان فارسی و عبری آستانه مسلم بوده به زبان‌های فرانسوی و انگلیسی تسلط داشت همین اینکه زبان‌های روسی و آلمانی و لاتین را هم در مقام معرفی مجموعه‌سیست. تعلیم اطلس چهارده قرن هنر اسلامی در مقام معرفی جلوه‌های گوناگون هنر اسلامی است که در طول نیم قرن تلاش بی‌وقفه تألیف و تدوین گردیده به بررسی و معرفی زمینه‌های چون هنر خوشنویسی، معماری، کاشی کاری، نگارگری و منبت‌کاری و منبت‌کاری، کاشی کاری، کاشی کاری، فلزکاری، کاشی کاری روی چوب و کاربرد و خط و سایر رشته‌های هنر اسلامی می‌پردازد این مجموعه ۲۰۰ تصویر رنگی و سیاه و سفید داشته راشامل می‌شود که مشتمل بر شاخه‌های گوناگون هنر اسلامی هنر اسلامی در سایر جهان است. مجموعه اطلس چهارده قرن هنر اسلامی هم‌را با شرح کامل به در زبان فارسی و انگلیسی منتشر شده که هر مجلد حاوی ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ تصویر عظیم و طراحی گردیده.

جلد اول کتابی درباره هنر اسلامی به جلد دوم هنر خوشنویسی و آغاز تا امروز و به جلد سوم تألیف خط در سایر هنرهای اسلامی به جلد چهارم کتاب آری، نقاشی، منبت‌کاری و منبت‌کاری و جلد پنجم کتابی درباره معماری اسلامی است. مجلدات دیگر هر کدام به گونه‌هایی از هنر اسلامی در ایران، جزیره‌ها و بین‌النهرین و شبه قاره هند و به اختصاص باره در واقع این مجموعه به پایتخت از دهه‌ها رسد که نظیر از آغاز اسلام تاکنون را در واقع ۲۰ جلد کتاب فرهم آورد این طرح ابتدا با بر پیشهاد کسب‌وکار ملی پوست‌ساز ایران در برنامه مشارکت علمی و فنی سازمان رنسنسک جای گرفت و از همکاری‌های علمی و فنی و فقهی تکب و منابع خارجی برخوردار شد. آستانه حساب در پیشگفتار جلد دوم اطلس آورد که هنر و اسلام در واقع مقام الاهی دارد و در بین همه هنر ها، خوشنویسی به اعتبار ارجح و رسالت ویژه خط در نقل وحی الهی و کتاب قرآن مجید بر جایگاهی اولیاد شده است. چنان‌که آن را زادگاه هنرهای دیگر خوانده‌اند، به راستی خط در فرهنگ اسلامی محور و مرکز همه فرهنگ‌هاست.

آستانه حساب برای تدوین چنین مجموعه بیش از ۸۰۰ متر توان کتاب و مقاله به زبان‌های مختلف فارسی، عربی، انگلیسی، ترکی، فرانسوی، آلمانی، روسی، کرد، اردو تا به عنوان منابع تحقیق مورد استفاده قرار دهد. مطالعه این مجموعه را به علاقه‌مندان هنرهای اسلامی پیشنهاد می‌کنیم.

کتاب‌ها

خبرنویسی مدرن

خبرنویسی مدرن، جدیدترین کتاب دکتر پونش شکرخواه، مترجم، روزنامه‌نگار و مدرس ارتباطات منتشر شده در این کتاب شکرخواه با سبکی که به نوشتار ویلاگی نزدیک شده است، به غیر الکترونیک، کاربرد اینترنت در روزنامه‌نگاری، روزنامه‌نگاری تکنولوژیک، ویلاگ نویسی و، پرداخته است. این استاد ارتباطات در خبرنویسی مدرن، با سادگی و اختصار به بخشی از جدیدترین مباحث روز ارتباطات و به‌خصوص سایر روزنامه‌سازان پرداخته و آنها را به شکلی دقیق، کاربردی و طبقه‌بندی شده آورده است. به طوری که مباحث آن، که بسیار ساده، به نظر می‌رسد ناشر، خبرنویسی مدرن، انتشارات خرسنه است که آن را در ۱۲۴ صفحه به ارزش ۷۵۰۰ تومان منتشر کرده است.

سه کتاب از هیرمند

از نشر ارات هیرمند به مدیریت حمید باقرزاده در هفته جاری سه کتاب روانه بازار کرد. آنچه‌ها به چی فکر می‌کنند؟ ترجمه ملک سیمیا طاهری، «فروس خونه» نوشته سینا کوردزی فر و «فرهنگ نام‌های ایرانی بر بنیاد شاهنامه فردوسی و برگزیده‌های ایرانی دیگر نام‌های زیبای پارسی» عنوان‌های کتاب‌ها است که توسط هیرمند بر پیشخوان کتابفروشان نشست.

کارنامه دانشوران ایران و اسلام به جلد ۶ رسیده

پنج جلد از مجموعه کارنامه دانشوران ایران و اسلام به همت مؤسسه فرهنگی اهل قلم (اکثر ایرانی و علوی‌شا مختارپور)، منتشر شد. کتاب‌ها در زبان مجموعه عنوان‌ها در کوششگران ذیل را دارند: اجمل گفت‌وگو با تلخیص و بازنویسی کتاب مصیبت‌نامه اثر فردالدین عطار نیشابوری به کوشش منوچهر شادپور، ایمنه گفت‌وگو با تلخیص و بازنویسی کتاب حدود العالم من المغرب اثر ابوالفتح ابن عربی به کوشش جواد صفی‌زاده، الفصح الیلافه شناخت، تلخیص و بازنویسی مباحث از الفصح الیلافه امام علی (ع) به کوشش دکتر سیدمحمد مهدی جعفری، «تجزیه زین‌تلخیص و بازنویسی سلسله‌تعلیق، مختلف‌الاجرار و مسجل‌الار» از مشرف هفت اورنگ اثر نورالدین عبدالرحمان جامی به کوشش علی‌اکبر احمدی، فارسی و معرفی‌شنیدی آنچریدی ویشنو شمیم‌عزود، تلخیص و بازنویسی کتاب الاغانی اثر ابوالفرح اصفهانی به کوشش اکبر ایرانی.

گل آقا و سه اثر جدید

انتشارات گل آقا در ۳ ماهه پایانی سال ۱۳۸۱ دو کتاب با عنوان‌های بازی‌های جنگل و آموزش کارکنان (۲) منتشر کرده است.

همچنین سالانه گل آقا ۱۳۸۱ (سال دوازدهم) در ۲۰۸ صفحه رحلی با قیمت ۱۱۰۰ تومان انتشار یافت.

دانشنامه ایرانیان ارمنی منتشر شد

دانشنامه ایرانیان ارمنی به کوشش ژانت آرازیان و به وسیله انتشارات هیرمند انتشار یافت. در این کتاب شرح حال مشاهیر ارمنی (نمایندگان مجلس، پژوهشگران، نظامیان، دانشگاهیان، هنرمندان، نویسندگان، مهندسان، پزشکان، صنعتگران، موسیقی‌دانان، روحانیون، نیکوکاران، حکامان، نقاشان، روزشکاران، شهدا، جانیازان و آزادگان) را می‌توان خواند. فهرست مطبوعات ارمنی، مشاهیر ارمنی ساکن ارمنستان، به همراه تاریخ اجتماعی اقتصادی ارمنه‌ها و «جغرافیای تاریخی ارمنستان» از دیگر فصل‌های این کتاب ارزنده است.

تازه‌های مرکز بررسی اسناد تاریخی

مرکز بررسی اسناد تاریخی به تازگی ۱۲ اثر به بازار کتاب فرستاد. شهید حجت‌الاسلام محمدعلی حیدری، «منهیدان حجج اسلام سید نورالدین و سیدفخرالدین رحیمی»، «مطبوعات عصر پهلوی» کتاب سوم مجله «سیدضیاءالدین طباطبایی»، «مجلس آید الله حاج حسین خفاری»، «جشن هنر شیراز» و «آیت الله العظمی سیدمحمد هادی میبانی» عنوان‌های این کتاب‌هاست. کتاب‌های یادشده در زیر بارنده اسناد ساواک است.

شبیهِ صدام

شبه صدام، نویسنده: میخائیل رمضان، ترجمه: محمدنبی ابراهیم، تهران: سوره مهر، ۲۵۷ صفحه، شمارگان: ۲۴۰۰ نسخه، قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان. میخائیل رمضان معلم سادای بود که به خاطر شباهت شگفت‌آورش به صدام، توسط یکی از نزدیکانش به حزب بعث معرفی می‌شود. او توسط یک جراح آلمانی به نام دکتر «هلومت زید» تحت عمل جراحی قرار می‌گیرد تا تفاوت‌های کوچک صورتش با صدام اصلاح شود و برای ۱۸ سال به جای رهبر عراق در عرصه‌های مختلف حضور پیدا کند تا جایی که به جای صدام با حسنی مبارک رئیس‌جمهور مصر و سایر فرقات دیدار کند، بی آنکه آنان دریابند یا چه کسی طرف هستند. میخائیل رمضان به تبع کارش دیدارهای مختلفی از جبهه‌های جنگ عراق با ایران و کویت داشته است. البته او کمی پس از اشغال کویت از عراق می‌گریزد و ساکن نیویورک می‌شود. نوشته میخائیل رمضان را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: اول خاطراتی از مسائل شخصی و زندگی روزانه یک فرد عادی، دوم خاطراتی از خلق و خوی صدام، سوم گزارش‌هایی از مسائل پشت پرده عراق.

شرکت بازرگانی کتاب گستر

توزیع کننده انحصاری کتابهای شرکت انتشارات علمی و فرهنگی

خوابگاه گستر - تهران - خیابان ولیعصر - پلاک ۱۰۰ - تلفن: ۸۸۸۸۰۰۰۰

خوابگاه گستر - تهران - خیابان ولیعصر - پلاک ۱۰۰ - تلفن: ۸۸۸۸۰۰۰۰

خوابگاه گستر - تهران - خیابان ولیعصر - پلاک ۱۰۰ - تلفن: ۸۸۸۸۰۰۰۰

خوابگاه گستر - تهران - خیابان ولیعصر - پلاک ۱۰۰ - تلفن: ۸۸۸۸۰۰۰۰

کتاب چین

آرژان، ترجمه: امیر اسحاق ابراهیم

مطبع: کتاب گستر ۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

مکتوبه نداشت بدیع

سوره قرآنی مشهوری

مؤسسه نشر زبان فرهنگ ۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

درباره نامه

جلد اول

مؤسسه نشر زبان فرهنگ ۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

۱۳۸۱ - ۱۳۸۰

کتاب‌های کودکان است. سفیدپرفی ، ده‌صای سحرآمیز، قصه‌های شش‌به‌شمار، رنگ‌بیاکان، پسر در قطعه‌های بزرگ و جین‌غارت پیش‌کتاب‌های این بخش دیگر قسمت‌ها در این است که همگی کتاب‌های روی جلدشان مشخص است و در معرض دید بازدیدکننده قرار دارد.

از بخش کتاب‌های کودک تا میز صندوق و کنار آن اختصاص دارد به اسباب‌بازی، مادرانگی، بازی‌های فکری، جادویی، لورم‌البحر و... مرمان تله‌وی مسئول صندوق فروشگاه است. وی که فعالیت در دیگر کتابفروشی‌ها کار می‌کرده بهترین ویژگی اینجا از انواع محصولات فرهنگی و ویژه کتابی چاپ دیده بودم فروشگاه می‌باشد.

عزرا صالحی این چراغ‌هایمیشه روشن باد
عزرا صالحی مدیر بازار معروف کتبخان نشن، نظرش درباره این فروشگاه را به صورت طویلی می‌کند. این چراغ‌ها هر چه بیشتر و روشمایی افزون‌تر بهتر است. آرزوی من کم این چراغ همیشه روشن باشد و هر کس هم این چراغ‌ها را قوت می‌کند ریش و سیلین سوزده

میرقصم لورم‌البحر یا گل‌های اهدایی مدعین پوشیده شده و به زحمت می‌توان با مسؤل آن صحبت کرد تا شایع صالحی این فروشگاه را محترمتر مردمی داد. وی که کتابکار معروف بود همگی رنگ‌های کتبخانی به این فروشگاه‌ها دست عالی یعنی رنگ‌ها هر چو می‌خواهد می‌تواند تهیه کند. این نظریه محصور به فرد است.
بایدن کتاب‌های قصه‌ای چسبیده به دیوار فروشگاه را دور زده‌ام و به هقلان در رسیدام کتاب‌های زیبای دیگری را تازه کشف می‌کنم. همان ابتدای فضای ورودی مهنایی گل‌های بر گرد آویزان شائب خاصی با طرح اردبیر رسمی دارد. همان جلد ویرتین خوب زیبای، شبیه به همان‌هایی که در مغازه‌های موبایل یا اولکلن فروشی می‌گردد قرار دارد که همه کتاب‌های داخل آن محصول خوبتر نشن باشد است.

شش‌انگلی‌وین‌چومت‌به‌نوسندگان
چیز خوب و شگفت و آموزین است. بزرگ‌نقاشی‌هایی که بر ستون‌های آن است و نوسندگان همون شبیه این فروشگاه در فرجه و کتابفروشی‌های بزرگ دنیا معمول است. نگزود که نقاشی‌ها و عکس‌های نوسندگان تعبیه شده در فروشگاه به نظرش از اجب‌تر کرده می‌افزاید. این کار محرم بیشتر به خوبی‌اش نگاه دهد و باعث جلب بیشتر خوانندگان می‌شود و خواننده‌ها می‌کنند این قطعه هزینه‌هایشند که محکشان جاذبیت دارد.

وسط جویه فروشگاه چند دیفد برفد قصه چینی است که یکی به‌ویژه به نظر معاصر است. سزگانه، دیوان سیدالاحتمالی سیاسی و بازم کتاب کودک، قصه‌هایطوری قرار گرفته‌اند که پیشین استفاده از فضا شده است.

قدیانی (مدیر نشر قدیانی) فقط با عشق می‌شود
این ایضا که آیدم یاد دوران کودکی ام افتادم که ۱۸ سالم بود سال ۱۳۵۲-۱۳۵۱ یک کتابفروشی ۳۰متری (با عشق تأسیس کردم) فکر کردم ایضا محقق به خودم است. «آئی قدیانی مدیر انتشارات قدیانی ایفزاید، چیزی که می‌تولم به هنگام تکمیل آن است که دستم درد نکند و می‌تواند باشد. اینچور کارها فقط با عشق و به معیار مادی قلی زبانی است و ایملورم مسؤلان توهمگی کشور از این مفاصلان حمایت کنند»

حسن‌آیدم (مدیر نشر مروارید)

یک کمپوزسیون فرهنگی
این کتاب یکده‌هفتی شده و از این پس نشران بیشتر جرأت می‌کنند. باید دنبال ایچو چنین سازهایی البته دشواری‌هایی دارد اما به صورت معنن است و فکر می‌کنم در کشور تبدیل به یک مدوده.

حسن‌آیدم مدیر نشر مروارید می‌افزاید، توکیب ایضا یک کمپوزسیون فرهنگی است از قهوه‌خوری، گریگورید تا کتاب و کارت و تورا و این یکی از آن جاذبه‌هایی است که برای رونق کتاب لازم به نظر می‌رسد. اگر دولت به فکر ترویج کتاب است، این یکی از روش‌های آن است. آئی می‌شد کتاب‌ها را گدا اجازه تأسیس چنین فروشگاههایی را بدهند».

مرحی قصه‌های مابئی کتاب هم چویی هستند و هم شش‌های که روی هر کدام یکی دو جمله کتاب با هرمنفد شام قرار داده شده است. طویلی قصه‌های وسط کتابفروشی از نظر ظرافت و زیبایی، سبیل شکل و کم مانند است.

محمد محمدعلی احساس حضور بر یک جامعه

متمنن

از استاد محمدعلی که نظرش را می‌خواهم فرصتی می‌خواهد تا شوکر کند و می‌گوید خودم برایت می‌نویسم و برای هواخوری لحناتی از فروشگاه خارج می‌شود که درباره به سرافش می‌روم. می‌خندد و خودکار را می‌گیرد و خودش به زبانی می‌نویسد: «عرض شود حضور شما که نه نهادن، شاید هر چندتاری در این مکان‌های فرهنگی احساس زبانی می‌یابد. امروز لحناتی احساس کردم در یک جامعه متفرد هستم، سانسبی و یکی چنین جمعیتی با اینجانبی آشنا پذیرای دوست می‌داند که همین روزا کجا آمدنای و دلش می‌خواهد انکار می‌کند که به خرج داده به چشم تریاید، خوب نشر ثابت هم در شرایطش قرار گرفته که قادر است فضای دلخاری را نه حتی برای خرید بلکه برای حتی بازدید از فرقه‌هایش در اختیار تو بگذارد. نقاشی‌های اردبیر رسمی چیزی نیست که در این مجموعه از چشم پنهان بماند»

سامت ۱۹ دیگر جای رفت و آمد نیست. هوا که بارانی شد میزبان همه وسایل بازاری را از سراجا کچیگی که به زبانی آراسته بوده به داخل می‌آورد. همدمان

بازاید کندگان همگی شاد و تریک‌گرای هر چند فقر بودم حلقه زنده‌اند و گفتگو می‌کنند، فروشگاه مگرزی نشر ثابت هنوز کارش را شروع نکرده تبدیل به باغوش فرهنگی و هنری نشد».

زودر فرهنگ است‌ونه‌های وسط فروشگاه عکس یک نویسنده مطرح (پیشرو داخلی) قاب شده است. محمود دولت‌آبادی، فروغ فرخزاد، هوشنگ گلشیری، سیمین دانشور، بزرگ علوی و... لالی هر قاب عکس هم یک لایب مستقیم بر وجه نویسنده‌گان بزرگ می‌باشد. با شنیدنی که در بیرون از فروشگاه بعد از بازاران شروع و زباند کرده به داخل هم سرگرم می‌کنند و علاوه بر ارزش همه گل‌های اهدایی، هوی گرم داخل راهم طویلی دیگر می‌بخشد.

جوانمبانی یک اقدام‌شاد

فکر می‌کنم یک اقدام شاد است چون در همه جای دنیا مطالعه تمام با تفریح و رهاه است ولی کتابخانه‌های ما بیشتر تاریک و مهجور است». استاد مجانی ضمن ابراز خوشحالی از برپایی این فروشگاه می‌افزاید، شبیه این کار در اروپا بوده که در یک جایی که می‌شود قهوه‌ای یا نوشیدنی خورد، کتاب هم خرید، ایملورم که این کار تکثیر و تقلید شود از این نظر خیلی خوب نشام».

کاه، گوهرین راهم می‌بینم از او که نظرم می‌خواهم می‌گوید، باکتاب هفته مصاحبه نمی‌کنم باکرا لادلی که به سرشارد ولی بعد می‌گوید، بیوس فلاش گفت با کتاب هفته مصاحبه نمی‌کنم چون اولادینی است نباید یک بار به مناسبت انتشاره صدم کتاب هفته نظرم را گفتن ولی چاپ نکردند»

ایوه دسته‌های گل است که همچنان با ایگه ساخت از ۱۴۲۰ هفته گذشته وارد فروشگاه می‌شود. چسبیده به دیوار راهب‌های که وسط کتابفروشی را به قطعه دوپوسل می‌کند. چند میکروسکوپ و... برای کودکان چیده شده است.

فرخ مستوفی مقاومت بر پر ابرو سوچای!
به سرافش آقای علی دهشانی که می‌روم می‌خواهد فعلاً با استاد فرخ مستوفی و آقای طابعایی (مدیر نشر آئی) گفت‌وگو کنم. مستوفی می‌گوید، بالاخر هم کتابفروشی که افتتاح می‌شود احساس خوشحالی می‌کنم. بخصوص این‌تر باشد» به گفتی شاپ طبقه دوم پایت وجد و شادی است» وی با خنده می‌افزاید، «البته باید در برابر سواد جانی و شیوینی و قهوه مقاومت کند» بیشتر به فرهنگ بپردازد. به هر حال اینجا فقط شعر است و محیطش خودمئی و اول جیلاز و زمینه تورا شادان یاد می‌آید و نشاند، نویسندگان هم می‌توانند دور هم بیج شویم».

ایندی پلکان یکی از مجموعه نقاشی‌های مرتبط با نگاری بلااست که اسمیله رحمن از سراجا، زیبای به‌صورت کشیده، کنار راهب‌ه و نصب شده بر زده‌های آن یک نقاشی بزرگ از چهره‌های نویسندگان برتر دنیا قرار داده‌گه راست طبقه دوم چند قصه مخصوص کارت تریک است و کنار آن پیش از ۱۰تابویی نقاشی که کاری کوچکی را به ذهن بخیر می‌کند، نقاشی‌ها به سبک سبازنگاری اثر محسن خانی است و تفریقی از وسط نقاشی و رنگ‌های شسته شدتند.

عزالت لا اله الا الله و اسمیله الرحمن الرحیم» در طرح‌هایی بسیار زیبا روی هر تابلوی ترسیم شده‌اند.

طابعایی (مدیر نشر آئی) حلقه فرهنگی خایبان کریمخان

نشر آئی در گواکش در همین خیابان کریمخان زند قرار دارد. طابعایی مدیر آن می‌گوید، ما ورود نشر ثابت به راسته کتابفروشی‌های زند فکر می‌کنم سیر تکاملی مگرزیت یافتن فرهنگی این خیابان رو به پیشرفت است. توجه به ساقه طولانی و سمت نشر ثابت در حوزه نشر، حضورش تکمیل کننده این منبع است. ویژگی‌ای که خیابان کریمخان یادگار باعث جلب بیشتر آدیبسی و حرفه‌ای شده بود، برای ارائه کتاب‌های عمومی البته جزودرسی و تکنیک‌محور»

وی می‌افزاید، اینجانب (با سراجا خوب ترین شده‌گی با گفتنی هم قرار است اضافه شود) با توجه به سمت و فروشگاه ایملورم حلقه فرهنگی کریمخان تکمیل شود»

گاری نقاشی ظفر موقت است و هر ۱۰۰ روز یکبار عوض می‌شود. جعفریه مدیر نشر ثابت در این مورد می‌گوید، «اینجامم گاری نقاشی هم عکس خواهد بود و زمان آن سنگی زیادی هم به استقبال نشانگران دارد».

یک قسمت از فضای طبقه دوم به اختصاص به عرضه تورا و کتاب‌ها، همه‌ها همگی هستند به سرافش مستوفی، فرید بزرگ دست ۱۹ ساله فرورنده آن خیلی است و در مورد ویژگی‌های این فروشگاه کتاب می‌گوید، «خیلی مدرن است فروشگاه‌های دیگر کتاب است، وجود دورفروشی هم مفیدصرد بر فروشی کتابها تا وارد چون‌ماه زیاد وارد کرده‌هر دو محصول فرهنگی هستند».

علی دهشانی یک کتابفروشی با معیار‌های امروزی

تأسیس هر نهاد فرهنگی در این واقفای روزگار ما، روشن شدن چرایی است در حله فرهنگ» دهشانی می‌افزاید،

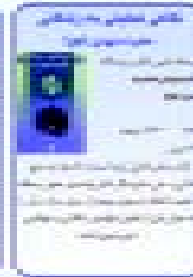
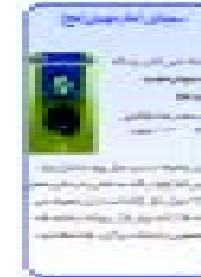
هر روز در جامعه ما که باجران کتاب روبه‌روست، تأسیس هر کتابفروشی نودهنده و ایملور کتاب است. اگر هر ماه بتوانیم شادان بازگشتی فروشگاههایی نظیر نشر ثابت باشیم قطعاً در شادگان عرضه کتاب که این روزها یکی از معضلات اساس جامعه ناشر و کتابخوان است مؤثر خواهد بود. مدیر مجله بخارا راهم می‌دهد. دفتر وشگاه گفتی شاپ در راهم فرهنگ‌هایم است که در طی ۱۰ سال اخیر متناوب با تحول در کتاب و کتابخوانی در ایران تأسیس شده است، یعنی کتابفروشی‌ای با معیارهای امروزی».

در گذر بخش کتابفروشی کافی شاپی قرار داده که مکان آن مشرف است به طبقه پایین و محل عرضه کتاب‌ها در واقع طویلی تعبیه شده که مانند کتابخانه و ماضران در آنجا مشخصان هم به کتاب‌های جدید می‌رویتین آری بیخونان کافی شاپ خیلی عیبی و جالب است. روی قصه‌های شیشه‌ای انواع و اقسام تچان و لیوان چیده شده این طراحی کار خودسوزل کافی شاپ است. طریض‌شادان دو سال در تاتر شهر و تالار داشت بهشت سلفقه این کار را دارد. وی معقد است، وجود این کافی شاپ در کتابفروشی بزرگترین تکثیرش این است که افرادی که فقط بخاطر خوردن یک نوشیدنی به اینجا مراجعه می‌کنند، کتابها را هم می‌بینند و می‌خرند».

مجید صیادی پیچیده‌های است

کتابفروشی‌های ما هیبای نشر وارد مرحله جدیدی می‌شوند که می‌توان آن را نوعی کتابفروشی مدرن دانست که در آن جنبه‌های مختلف در نظر گرفته می‌شود نه صرفاً مایهه کتاب. در کنار کتاب، خدمات دیگری هم به مخاطب داده می‌شود. مجید صیادی رئیس اداره کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌افزاید، «این بیدیه مبارکی است که کتابفروشی‌های ما هم توانسته‌اند. ایپای تحولی که نشر پیدا کرده، حرکت کننده، وی ارائه می‌دهد. این کتابفروشی که من تویق باشم از آن ندانم کم از حسن انتخاب عنوان کتاب» (۲) قرار دادند نشرگر می‌کنم، یکی از نکاتش باید چون این مبارک است و آن شاله‌ه که این روند گذریش باید چون این کتابفروشی‌ها هستند که نقش حلقه مؤثر به نتیجه رسیدن زحمات عوامل قبلی پیدا بوزنده کتاب را دانش و عوامل فنی باری می‌کنند».

سامت ۲۴۰۰ دقیقه است. فروشگاه را که می‌دونی بعد از کمی می‌شود آقای روسلین، ایملور حضور توهمگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز فعالیت‌ها بعد از وشگاه دیدن کرده‌اند و چند دقیقه‌ای در کافی شاپ با فرخزاد مستوفی و سزولان نامه تالاب به گفت‌وگو پرداخته‌اند. به هر حال اینجا ساعت برنام مطابق با آنچه در فرجه‌ها آماده بود ۱۲۰۷ تا ساعت ۱۲ طوره که تغییر یکی از مسؤلان فروشگاه می‌گوید، ساعت ۲۱ به طول می‌انجامد. ۴۰۰ نفر از شخصیت‌های اینی، هنری، سیاسی، ناشران و... از مدعین این برنامه بودند که حدود ۸۰۰ نفر از آنها در مراسم حضور یافتند.

خیابان کریم خان زند، پلاک ۱۶۰ گزارش یک اتفاق تازه

خطراتی از صدای جویک، همکارانه، فلامینو ساعلی، اسد جواد بدیع الله، مهدی نسیب و...
مفکر (مدیر نشر کویب) شجاعت و ابتکار
 این فروشگاه، چیزی جز ابتکار و تفکراتی در راهنامه فرهنگ نیست چرا که بدون تردید سرمایه گذاری در این سطح باید متناسب با خودش را در فرهنگ بخصوص بخش کتاب ندارد اما نشان می دهد جعافتی به نام ناکار که در این سالها در برابر همه مشکلات پایداری کرده اند، می خواهند انواع کتاب را تقویت و دنبال کنند. همسند خود را مقرر می کنند که برای این امر برای اهدافی بسیار شگفتی که به عرضه سرمایه گذاری، استفاده خود ساز و جوامع شده برای نشر کتاب و معیار آن آرزوی می کنند در این لحظه ای که به خرج داده اند موفقی باشد.

یکی از جلوه های زیاد و چشمه زار فروشگاه، کتورهای چوبی قفسه های آن است. کار کتورهای این فروشگاه تمام کارهای چوبی اش و تقریباً بی است از طرازی ظرافت را خلاصه مآلینا بر عهده داشته، به علاوه اینکه مقداری هم در کارهای بنایی و ساختمانی افعال نظر کرده است. فکر می کنم این فروشگاه یک تحولی در کار کتاب ایجاد کرده است تا مردم در بر سرفه بایند و بیشتر مطالب کتاب، بدون چون تا بحد کتاب به شوهی ادبی عرضه می کنند.
 در کنار کتابهای خاطرات، قفسه مویط به کتابهای تاریخی است، از تاریخ قبل از اسلام تا دوران معاصر، اما نکته جالب، روشنی و وضیعت نور کتفروشی است که با توجه به رنگی، مویط به قفسه کتاب یادگار دور مهیالی های پهن و به میوسه بر جلد کتاب، جای زیبایی کتابها را در چندان کرده است.

بیزانز فرهنگی زبانیات بین سلیقه های کتاب
 بهرادر ایرانی هر چند معروف و سینما و تلویزیون با وجود تری سلیقه با همگی سلام و احترامی می کنند، بیرون به بروجوانی که از اولی سلیقه می گویند، بیشتر سوزند و دربار این فروشگاه نیز می گویند. بهر حال هم میزبانان و میزبانان این فروشگاه نیز می گویند. تاریخیک بر این است که جغرافیای تاریک بر این می شوند، کتاب صمیمی ترین است و قفسی صمیمی آدم را آنها می گذارند و من فکر می کنم بر قفسی نیست که در هر نهاجایی اول کتابها می سوزند.

بخش دیگری از قفسه های جسدیه به دیوار، مربوط به

به مدیر اشتراکات می باشد، قفسه شامل و هدایت در واقع ادبی فنی است کوچک به پیکنکه به کار کتاب آبیات ایران، ساختمانی، یک پروفسور جراح و...
 فرهاد خوروی به همراه آرش قبیان از مسؤلان فروشگاه هستند. شعروی ۱۵ ساله است، وی می گویند: حدود ۲۰۰ نفر را برای مراسم خودت که تمام و جشن جسدی فونگکی برای اولین بار است که در این روزها این کتابخانه که هم چاپخانه دارد، هم نگار می کتابهای گوناگون را، هم از راه خبری و CD تواری.

از جوانی اهل کتاب بوده ولی کار به این شکل را از سال ۷۵ دور تا دور فضای داخلی فروشگاه قفسه های کتاب و طرز مشخصه فرد را در نشر و مستندی
 دور تا دور فضای داخلی فروشگاه قفسه های کتاب و طرز مشخصه فرد را در نشر و مستندی
 طرز مشخصه فرد را در نشر و مستندی
 دور تا دور فضای داخلی فروشگاه قفسه های کتاب و طرز مشخصه فرد را در نشر و مستندی

قفسه های جسدیه به دیوار از بخش کتابهای فنی، هنری و کرافت شروع می شوند. دهکده ملامتاری، به مشاهده، نظریاتی به روایت محمود مدعی، ماریات خیاب، دانه زنده، گزیده آثار نظری رنگ و روغن و... امیر طلشی ۳۳ ساله فوق دیپلم عمران دارد و مسؤل فروش این بخش وی که مطلق هم در نشر کتاب حضور داشته و دست و امکانات این فروشگاه را از زمین روزگاری آن بر می شمارد.

در حیاط پشت کتابفروشی چند جوان مشغول چند شیرینی، گل و سایر وسایلی بانمایی هستند. میوه های چند طبقه با روی میوه های زیاده مره با شمع های روشن جلوه خاصی به حیاط داده اند، کم کم آماده بارش می میوه های آن ظاهر آهو بارانی است!

تلوهایی که قفسه ها از هم جدا می کند و موضوع کتابها را در بر دارد، با حرف های گوشه نشینان، در بخش زمان طبعی قفسه کتاب در ۱۵ طبقه گنجانده شده که دور و نزدیک روزی چند کتابه آینه نمایش می گذارند. به طبقه کتابها را در اینجا از میوه های و میان نشینان که در چندین زمان های خارجی (از ترجمه فارسی به چشم می خورد.

استاد شهاب حسینی، یکایک
 دستک است، در عین با رنگی نشانه های از فروشگاههایی نظیر شهر کتاب دارد، امکانات فرهنگی بیشتری برای خواننده فراهم می کند.
 طنین موسیقی دل انگیزی که در فضا بخش می شود، کتابفروشی مرکزی نشر ناکار را به مکانی تبدیل کرده که دل کنش از آن و رفتن را نشانی می کند. به ساعت ۹ که نزدیک می شود، جمعیت حاضر چنان شلوغ می شود که آمدن مشتری را مشکل می کند. در کنار بخش مویط به رنگهای خارجی یک قفسه هم کتابهای شعر خارجی (از ترجمه فارسی) را در خود جای داده است.

بخش بعدی خاطرات است، قفسه های به دوش قالیچه

کل همراه کرده اند. مانند مدیر عامل موسسه شهر کتاب، یک شرکت ساختمانی، یک پروفسور جراح و...
 فرهاد خوروی به همراه آرش قبیان از مسؤلان فروشگاه هستند. شعروی ۱۵ ساله است، وی می گویند: حدود ۲۰۰ نفر را برای مراسم خودت که تمام و جشن جسدی فونگکی برای اولین بار است که در این روزها این کتابخانه که هم چاپخانه دارد، هم نگار می کتابهای گوناگون را، هم از راه خبری و CD تواری.

از جوانی اهل کتاب بوده ولی کار به این شکل را از سال ۷۵ دور تا دور فضای داخلی فروشگاه قفسه های کتاب و طرز مشخصه فرد را در نشر و مستندی
 دور تا دور فضای داخلی فروشگاه قفسه های کتاب و طرز مشخصه فرد را در نشر و مستندی
 طرز مشخصه فرد را در نشر و مستندی
 دور تا دور فضای داخلی فروشگاه قفسه های کتاب و طرز مشخصه فرد را در نشر و مستندی

قفسه های جسدیه به دیوار از بخش کتابهای فنی، هنری و کرافت شروع می شوند. دهکده ملامتاری، به مشاهده، نظریاتی به روایت محمود مدعی، ماریات خیاب، دانه زنده، گزیده آثار نظری رنگ و روغن و... امیر طلشی ۳۳ ساله فوق دیپلم عمران دارد و مسؤل فروش این بخش وی که مطلق هم در نشر کتاب حضور داشته و دست و امکانات این فروشگاه را از زمین روزگاری آن بر می شمارد.

در حیاط پشت کتابفروشی چند جوان مشغول چند شیرینی، گل و سایر وسایلی بانمایی هستند. میوه های چند طبقه با روی میوه های زیاده مره با شمع های روشن جلوه خاصی به حیاط داده اند، کم کم آماده بارش می میوه های آن ظاهر آهو بارانی است!

تلوهایی که قفسه ها از هم جدا می کند و موضوع کتابها را در بر دارد، با حرف های گوشه نشینان، در بخش زمان طبعی قفسه کتاب در ۱۵ طبقه گنجانده شده که دور و نزدیک روزی چند کتابه آینه نمایش می گذارند. به طبقه کتابها را در اینجا از میوه های و میان نشینان که در چندین زمان های خارجی (از ترجمه فارسی به چشم می خورد.

استاد شهاب حسینی، یکایک
 دستک است، در عین با رنگی نشانه های از فروشگاههایی نظیر شهر کتاب دارد، امکانات فرهنگی بیشتری برای خواننده فراهم می کند.
 طنین موسیقی دل انگیزی که در فضا بخش می شود، کتابفروشی مرکزی نشر ناکار را به مکانی تبدیل کرده که دل کنش از آن و رفتن را نشانی می کند. به ساعت ۹ که نزدیک می شود، جمعیت حاضر چنان شلوغ می شود که آمدن مشتری را مشکل می کند. در کنار بخش مویط به رنگهای خارجی یک قفسه هم کتابهای شعر خارجی (از ترجمه فارسی) را در خود جای داده است.

بخش بعدی خاطرات است، قفسه های به دوش قالیچه

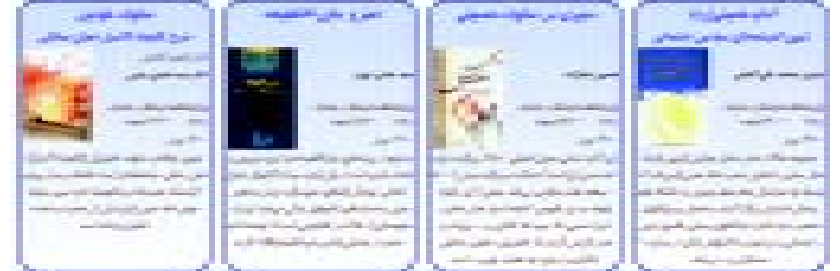
خیابان کرجانان زنده بین معاش و ایرانشهر پلاک ۱۶۰ نشانی فروشگاه مرکزی نشر ناکار است که عصر پنجشنبه ۲۱ فردین به گشتی شتاب گزاش ز نور تعلیمی است از فضای داخلی یک فروشگاه مدرن و کمپلتر همراه با نظارت جمعی از مدعوین هم، نویسنده، ناشر و مسؤلان فرهنگی کشور، نشر ناکار یکی از ناشران بخش خصوصی است که سابقه تأسیس آن به سال ۱۳۷۵ برمی گردد این اشتراکات در مدت ۸ سال فعالیتش ۳۰۰ عنوان کتاب بیشتر در موضوعات ادبیات، علوم سیاسی و مستند کرده است. محمد علی جعفری مدیر نشر ناکار است. رفتار ایجاد چنین فروشگاههایی سالها در ذهن بود و سال گذشته امکانات اولیه را برای احداث آن شروع کردیم و وی درباره انگیزه و اهداف طرازی فضای داخلی کتابفروشی می گویند: احساس ما بر می گردید که چنین فروشگاههایی برای عرضه کتاب لازم است بزرگ در بخش خصوصی کاری جدی در این باره صورت گرفته بود. امیدواریم این اقدام راه براری احداث فروشگاههای مشابهی از طرف دیگر ناشران یا کرده. طبقه اول کتاب و از راه خبری عرضه می شود طبقه دوم نوار و CD همراه با کاری نقاشی و یک کافی شاپ!

آقای جعفری در مورد طرز داخلی فروشگاه و افرادی که کمک کردند فرموده میاید.

طرز داخلی فروشگاه، طرز غریبی نیست، هر چند در این ایران این روشدهی را در ویدیا و کتورهای غریبی است. در این راه نواری زیادی به ما کمک کردند هم از روش نشر رسمی معده زانگشکی، فرانسه طلالی، دیستان ناکار، نیما نیسانی و... در مجموع از راه تعلیمی خیلی از افراد هم، حسین جسدی، آلام می دم از همه دوستان و میهدان محرم بخاطر حضور و همراهیشان تشکر کنم.

زیادتی فروشگاه از همان نمای پیرنی آن هویداست، چه طرازی سرد در فروشگاه و چه دو ویژگی که با سلیقه تمام نظر هر بیننده ای را جلب می کند. ساعت ۱۷:۳۰ دقیقه است و نیم ساعت تا شروع مراسم رسمی افتتاحیه (۱۷:۴۵) باقی مانده است. کتابهای به دوربین ها می گذاریم، یکی از ویژگی ها (انتخاب چنین) با کتابها تزین شده، مجموعه کتابهای ۹۰ جلدی، رنگی و مش (مهراب سهرابی فرود) و جرات شاموشی و... با فرهنگ حسینی مجموعه ۴ جلدی از راه های گمشده استکبان، اهورامزاد، زشت و ارسند، اشعار ناز و ویشی و خاموشان و آن چند، دون حافظ، مشرق معرق، یک سری کتابهای انگلیسی و... به همراه با CD کتاب کورده قلم، CD و آن نوار گاست است که با هم در طرازی آن سلیقه خاصی به کار رفته است.

مکانی که در فروشگاهها و چه دو ویژگی که با سلیقه تمام نظر هر بیننده ای را جلب می کند. ساعت ۱۷:۳۰ دقیقه است و نیم ساعت تا شروع مراسم رسمی افتتاحیه (۱۷:۴۵) باقی مانده است. کتابهای به دوربین ها می گذاریم، یکی از ویژگی ها (انتخاب چنین) با کتابها تزین شده، مجموعه کتابهای ۹۰ جلدی، رنگی و مش (مهراب سهرابی فرود) و جرات شاموشی و... با فرهنگ حسینی مجموعه ۴ جلدی از راه های گمشده استکبان، اهورامزاد، زشت و ارسند، اشعار ناز و ویشی و خاموشان و آن چند، دون حافظ، مشرق معرق، یک سری کتابهای انگلیسی و... به همراه با CD کتاب کورده قلم، CD و آن نوار گاست است که با هم در طرازی آن سلیقه خاصی به کار رفته است.

دستان کوچک دستان بزرگ

با چشم‌های درشت و سیاهش به کتاب‌ها نگاه می‌کند. دست کوچکش در دست بزرگ پدرش است. نگاهش از روی کتابی می‌گذرد و روی کتابی دیگر می‌ماند. دو دلی و میحان را می‌شود از نگاهش خواند. پدرش می‌گوید: «عزیزم! نگاه کن و کتاب‌هایی که دوست داری انتخاب کن.»

نگاهی به دخترک می‌کنم و نگاه می‌دهم. کتاب‌های رنگارنگ! فکر می‌کنم در ذهن او چه می‌گذرد. او از این کتاب‌های لاغر و بزرگ، چه می‌داند؟ قیلاً هم با این دوستان خاموش آشنا بود یا تازه می‌خواهد آشنا شود؟ انگشش از روی کتابی می‌گذارد و می‌گوید: «اینو می‌خوام.»

به کتابی که نشان می‌دهد نگاه می‌کنم؛ «تن تن و میلو». پدرش می‌گوید: «آقا حسین را بدیدها.» نسی دائم چرا اما ناگهان یاد کودکی می‌افتم. هنگامی که کودکی ساده و کنجکاو بودم، با دنیایی کوچک و ساده و زندگی‌م بین مدرسه و خانه می‌گذشت. در کوجهای خنکی و تنگ، در خریدانی قدیمی و معروف که حالا نیمه‌ویران و محل آدم‌های خلاف شده. آن موقع‌ها دستی نبود که دست کوچکم را بگیرد و به کتابفروشی ببرد، پدر تا نیمه‌های شب در بازار بود و مادر، اصلاً مفهوم کتاب را نمی‌دانست. حالا که فکر می‌کنم، می‌بینم چقدر دوست داشتم در کودکی کسی برایم کتاب می‌خرید، کسی می‌گفت: «بپریم، کدوم کتاب را می‌خواهی؟» کودکی‌ام چه زود رفت و نوجوانی چه سخت بود و جوانی...

دخترک کتاب را در بغل گرفته و لبخند می‌زند، پدرش دستش را می‌گیرد و هر دو از کتابفروشی خارج می‌شوند. به خودم می‌گویم: چقدر دست کوچک وجود دارد که منتظر دست بزرگترهاست؟ صاحب کتابفروشی می‌گوید: آقا، شما چیزی می‌خواستید؟

گبی با حمید طاهر خرم‌آبادی: مسؤل و کتابخانه شهید فهمیده کتابخانه الکترونیک، نیاز و آسایش

چطور می‌توانیم انگیزه مطالعه در جوانان را تقویت کنیم؟ باید به جنبه‌های عملی انگیزه مطالعه در بین جوانان پرداخت. از هم اکنون باید مسابقات علمی بین‌المللی را به صورت مستقیم از رسانه‌ها پخش کرد و برنامه‌ها و تبلیغات، در زمینه علمی را افزایش داد. باید تعداد واحدهای آموزشی را زیاد کرد و محیط‌های مناسب مطالعه را افزایش داد. بلافاصله انگیزه مطالعه زمانی اتفاق می‌افتد که جوانان و نوجوانان مطمئن باشند با کسبایات

♦ دیگر بتدریج لازم نیست مغل را برای پیدا کردن مطلبی از تفسیر المیزان، جلد‌های مختلف آن را ورق بزنیم

علمی هم می‌توانند به اهداف کاربردی خود برسند و برای رفاه زندگی دچار مشکل نشوند. پرداختن به علم آموزی در جامعه ما، علم غلی می‌باشد. چرا فرغ مطالعه در کشور ما، بسیار پایین است؟ این موضوع، ریشه در بخش‌های مختلف جامعه دارد که اگر به صورت اجمال بخواهیم بیان کنیم، به این موارد بر می‌خوریم: اقتصاد ضعیف، خانواده‌ها یکی از مهمترین عوامل است. زیرا اگر متوسط رفاه در خانواده‌ها برقرار نباشد، خانواده بیشتر به دنبال رفاه نسی می‌رود تا مطالعه. مورد دیگر را می‌توان ارتباط ضعیف بین اسل‌ها بیان کرد. نسل جوان ارتباط با کتاب از آنچنان که لازم است، درک نمی‌کند. مورد بعدی را می‌توان محدود نمودن جوانان به موضوعات توری و تفریحاتی به موارد علمی و کاربردی دانست. وقتی شخصی، علمی را حس و تجربه کند، مطمئناً در سادانه‌ها کتابش در خصوص، کم صورت می‌گیرد. یعنی شما شخصیت‌های بینمیلی و ورزشی را به خوبی می‌شناسید. اما شخصیت علمی، مثل نرات اول المیلادها را حتی با اسم هم نمی‌شناسید. و این ضعف، به طره علمی باعث اهمیت نادان به کسب علم و در نتیجه پایین آمدن مدت مطالعه در جامعه می‌شود.

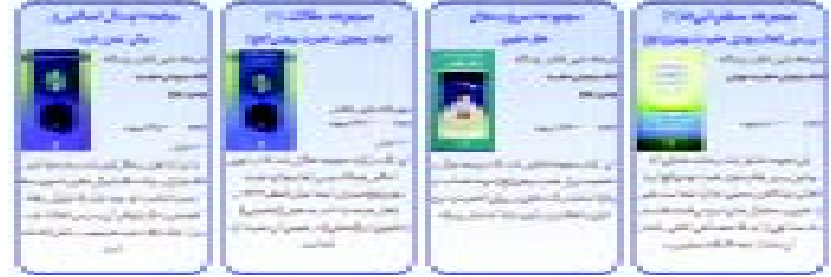
مشکل اصلی این کتابخانه چیست؟

ناشر کربودن فضاهای کتابخانه و نداشتن فضای محص مختن و تجهیز کتابخانه الکترونیک که اجتناب از آن غیر ممکن است.

در خصوص کتابخانه الکترونیک بیشتر توضیح دهید. در عصر کنونی بیشتر اطلاعات به صورت الکترونیکی ذخیره، انتقال و با پردازش می‌شود. دیگر بتدریج لازم نیست مغل را برای پیدا کردن مطلبی از تفسیر المیزان، جلد‌های مختلف آن را ورق بزنیم، با استفاده از CD، از توانایی جستجو در موضوعات مختلف کتاب را خواهیم داشت. بنابراین استفاده از کتاب الکترونیکی آسان‌تر است و از اتلاف وقت جلوگیری می‌کند و در مراحل بعدی می‌توانیم حتی از روی شبکه‌های کامپیوتری مانند اینترنت، کتاب الکترونیکی خریداری کنیم. به هر حال زمانی می‌آید که اطلاعات الکترونیکی مانند لوح فشرده (CD) بیشتر از کتاب کاغذی طرفدار پیدا می‌کند. ولی در جامعه می‌بینیم که خیلی‌ها، این موضوع را نمی‌خواهند بپذیرند و بی‌مورد روی خود کتاب بازشنای می‌کنند. زمان آن رسیده که به این عزیزان بگوییم، همان احترامی که برای کتاب قائل هستید، می‌توان برای کتاب الکترونیکی قائل شد، بلکه بیشتر؛ زیرا خدمات آن نسبت به گذشته بیشتر شده و پرداختن به آن آسان‌تر شده است. از این رو ما تصمیم گرفتیم با امکانات اندکی که داریم، نخستین کتابخانه عمومی الکترونیکی را احداث کنیم. قصد ما این بوده است که همه مردم بتوانند در این کتابخانه عضو شوند و از خدمات الکترونیکی آن استفاده نمایند.

خود شما اهل مطالعه هستید؟ بله. چون شغل من طوریست که دائماً در حال ارائه و اجرای طرح‌های مختلف علمی را اجتماعی هستیم. در محل کار و شب‌ها قبل از خواب مشغول مطالعه می‌باشم.

اغلب جوانانی که به این کتابخانه مراجعه می‌کنند، چه نوع کتاب‌هایی را بیشتر امانت می‌گیرند؟ بیشتر کتاب تست، کمک‌درسی و زبان، بسیاری از افراد هم جهت تحقیق مراجعه می‌کنند. نگاه شما به آینده کارتان چگونه است؟ به قول ویکتور هوگو «داشتمند کسی است که بکودش از مشکلات خود بگذرد». فکر می‌کنم مشکلات کتابخانه ما با بسیاری از کتابخانه‌ها یکی باشد و این مشکلات نیز با کوشش مسؤلان و کتابداران حل نمی‌شود. من با اعتقاد به تعلق بارانه به کتابخانه‌ها می‌گویم، می‌توان برای کتابخانه‌ها دارم‌آبادی کرد تا حداقل کتابخانه‌ها، به مرزهای خودگرفتی نزدیک شوند. هر اقدام بزرگ، ابتدا محال به نظر می‌رسد. این ماهستیم که تغییرات را ایجاد می‌کنیم.

کتاب جامعه مدنی، دولت و نوسازی در ایران معاصر، اثر مسعود کمالی استاد دانشگاههای آمریکا یکی از مفهومی ترین و تحلیلی ترین کتاب‌ها پیرامون انقلاب اسلامی ایران است، این کتاب از آن روی مد نظر قرار گرفته که نویسنده متغیرهای دیگری از آنچه که تا به امروز پیرامون انقلاب اسلامی مطرح بوده را مد نظر قرار داده است، از همین روی پرداختن به میثاق انقلاب اسلامی و نیز تاریخ معاصر از جمله دلمشغولی همه کسانی است که به نوعی در پیرامون آن نقش داشته‌اند. مسعود کمالی از آن جایی که در احوال انقلاب در ایران حضور داشته، به این مقطع از تاریخ اشراف کامل داشته است. مقایسه نتایج انقلاب مشروطه و انقلاب اسلامی، محور مطالعه کمالی درباره تاریخ فرخنده ایران به عنوان تاریخ جامعه مدنی آن است. کتاب کمالی با ترجمه کمال پولادی و از سوی انتشارات باز یروانه بازار شده است.

گفت و گو با دکتر کمال پولادی:
مترجم کتاب جامعه مدنی، دولت و نوسازی در ایران معاصر

برداشت متفاوت از جامعه مدنی

در غالب همین نظریه است، این نظریه می‌گوید که برای اولین بار روحانیت از سال ۱۲۴۲ هجری قمر قدرت سیاسی را بایده‌ست دست گیرد. دوم آنکه این بخش فقیر شهری که اصطلاحاً به آن مستضعفین می‌گفتند باعث شد که روحانیت قدرت سیاسی را به دست بگیرد. در حالی که در انقلاب مشروطه این دو شرط وجود نداشت.

آقای کمالی می‌پرسد که چرا دو جامعه سنتی روحانیت نتوانست قدرت را به دست بگیرد ولی دو جامعه مدرن روحانیت در قدرت دست یافت؟ این در هر حال از لحاظ جامعه‌شناسی سیاسی مسأله مهم و تأمل برانگیزی است و تحلیل نویسنده این است که این نیروهای اجتماعی که در اثر این نوسازی از روستا رانده شده بودند در اصلاحات ارضی و نوسازی‌های متعدد وارد حومه‌های شهر شدند. کمیته سپاه و... محله‌ها را در اختیار گرفتند و به تدریج نفوذ مهندسان بارزگان و دولت ری گانسه شد. روحانیت نتوانست به اتکالی این نیروها به تدریج اتکالی که با روشنفکران لیبرال و مهندسان بارزگان ایجاد کرده بود به نفع خودش تغییر دهد و در نهایت به کلی آن اتکالی را متفی کند و

قدرت را به طرز مطلق در دست گیرد. **پدگاه آقای کمالی** از این حیث متفاوت به نظر می‌رسد که اعتقاد دارد **نوده‌های مستضعف، مسلم و برکننده انقلاب ۵۷ بودند، او اعتقاد دارد که نوسازی شاه باعث شد که دو قشر در عرصه اجتماعی نقش پررنگی ایفا کنند** اول قشری که پروژه نوسازی را در جامعه معهود می‌گردد که قشر متوسط شهری نام دارد. دوم قشر دیگری دارد و معتقد است تضاد بین شتاب‌ناک شهری و قشر متوسط شهری، انقلاب اسلامی را پدید آورد اما متضاد اعتقاد دارند که پروژه انقلاب ۵۷ توسط قشر متوسط شهری انجام گرفت بعدها نوده‌های محروم به تدریج سکان انقلاب را بر عهده گرفتند. مورخان معتقد جان فورد، ویلیام شوکران، فرد مالینی، جان دی. استیبل که آخرین مشر امریکا پیش از انقلاب ایران به این نظرات را تکرار می‌کنند، حتی بیان می‌دارند. در مصاحبه‌های با چهانگلکو داشته‌اند. می‌گند که حتی متوفات نظرات

عظمایی قرار داشت به صورت یک پارادوکس بین این قدرت و قدرت مشروعیت بخش، به یک رقیب برای قدرت دولتی تبدیل گشته. به این ترتیب یک قدرت دوگانه در جامعه شکل گرفت، پایگاه این قدرت روحانیت بود و بعدها ارتباط این نهاد با بازار ایجاد شد، ارتباطی اعم از حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی بین بازار و روحانیت برقرار شد. بنابراین جامعه مدنی در این کتاب با مفهوم خاصی به کار رفته است، البته این مفهوم دور از ذهن یا مفهوم کاملاً فاقد پشتوانه علمی هم نیست.

یکی از نکاتی که این کتاب را نسبت به کتاب‌های دیگر نویسنده ممتاز است که در دو انقلاب، یعنی انقلاب اسلامی و انقلاب مشروطیت، روحانیت حضور جدی و فعال داشته است. در مشروطیت به جهت ثبیت نفوذ

تاکتون به انقلاب اسلامی

نگریسته شده اما در این کتاب برداشت متفاوتی وجود دارد

خود و در انقلاب اسلامی به جهت حاکمیت و اعمال قدرتی که در اداره جامعه داشته است، اما من فکر می‌کنم در انقلاب مشروطیت هم روحانیت به دنبال همین اهداف بوده که حاکمیت داشته باشد، منتهم همین که کشانی همانند فضل‌الله تهری و بهبهانی از مشروطیت داشتند یا کسانی چون معتمد، مسعود اسرائیل، ققی‌زاده از خود بیرون دادند. مهم بسیار متفاوتی بوده است، ارزیابی شما چیست؟

این نکته که روحانیت در انقلاب مشروطه می‌خواستند است حکومت عرفی را محدود بکند و دستیابی به قدرت را انقلاب اسلامی مد نظر قرار داشته و به نتیجه هم رسیده از نکات اساسی و از پوست‌های اساسی این کتاب محسوب می‌شود. پوست نویسنده این است که چرا روحانیت در انقلاب مشروطه که ایران در آن زمان در شرایط جامعه سنتی بسر می‌برد نتوانست قدرت سیاسی را به دست گیرد ولی در انقلاب اسلامی در دوره‌ای که ما وارد نوسازی‌های متوالی و مدرنیته شده بودیم روحانیت نتوانست قدرت سیاسی را به دست بگیرد. این از نکات اساسی کتاب نویسنده است. به نظر من نویسنده با توجه به بحثی که در کتاب مطرح کرده و توضیحاتی که ارائه داده روند منطقی‌ری گرفته است، به نظر می‌رسد دو تفاوت مد نظر قرار گرفته، تفاوت بین مشارکت روحانیت

به نظم کتاب جامعه مدنی و مدرن‌سازی در ایران معاصر یک کتاب تحلیلی است تا تألیف و گردآوری از همین روی نویسنده در این کتاب در فی فرض سه‌ده و متغیرهای مستقل و وابسته است اما چاپ و جمع‌آوری منابع به گونه‌ای است که بیشتر یک کتاب دو حوزه تحقیق گنجانده‌ای محسوب می‌شود تا مطالبی نویسنده این اثر گفته همی را که در عرصه انقلاب اسلامی مطرح می‌گند طرح پیش‌فرض هاست و پارادایمی که از آن بهره‌جسته است. به همین جهت این کتاب نسبت به دیگر کتابهای که در این حوزه به رشته تحریر در آمده کمی متمایز به نظر می‌رسد. اولین پوستی که در این کتاب مطرح می‌شود این است که چرا نوسازی و مدرن‌سازی شاه نتیجه محکوم داد؟ شما چه نظری دارید؟

اصولاً در نگاه به این کتاب بررسی انقلاب بارویکردی است که در رویکرد تحلیل از دیدگاه جامعه مدنی می‌گردد. تاکنون به انقلاب اسلامی از دیدگاههای مختلف نگریسته شده و چارچوب‌های تحلیلی مختلفی برای درک و فهم انقلاب اسلامی به کار رفته است، از اندیشمندان حوزه مارکسیست تا اندیشمندان و دانش پژوهانی که بیشتر و با دیدگاه‌های فرهنگی به تحلیل انقلاب پرداخته‌اند، هر کدام به وجهی از انقلاب پرداخته‌اند، دیدگاه تحلیلی که مسعود کمالی مطرح کرده دیدگاه خاص و جالب توجهی است و در قیاس با دیدگاه‌های دیگری که به تحلیل انقلاب اسلامی پرداخته‌اند، این دیدگاه از متغیرهای متفاوتی برخوردار است. اصولاً در کتاب انقلاب اسلامی چنان که آقای مسعود کمالی می‌گوید، بدون توجه به جایگاه روحانیت به عنوان یک نیروی سیاسی و به عنوان یک نیروی اجتماعی در تاریخ ایران و سهمی که در جامعه مدنی به عهده داشته نامسکن است، از سوی دیگر تعامل ارتباطی که این نهاد با جریان بازار به عنوان گروه دومی که در این کتاب بدان اشاره و به عنوان قابل توجه است، با به نظر نویسنده، انقلاب اسلامی را فقط به این ترتیب می‌توان درک کرد که چگونه روحانیت، رهبری جامعه مدنی را با پیشینه قبلی و از دوره پیدایش اسلام و جریان شیعی در دوره صفویه بر عهده می‌گیرد. بنابراین نگاه بر نقش روحانیت در بازار جنوب مفهومی را تقویت می‌کند اما در کتاب مرتبط است.

آیا این مفهوم به مفهوم NGO هم نزدیک است؟
 این موضوع به تعریف ما از جامعه مدنی و تعاریف گوناگون آن برمی‌گردد. در تألیف به برداشت نویسنده از جامعه مدنی مربوط می‌شود. در نظر نگرییده که نویسنده برداشت خاصی از جامعه مدنی اتخاذ کرده و مطالعه جدی در این حوزه انجام داده است، بنابراین تعریف و برداشت جامعه مدنی امروزه است که در آن تعاملات اجتماعی فراخ از دخالت دولت صورت می‌گیرد. در این تعریف ما از دوره صفویه دارای جامعه مدنی هستیم. این تعریف است که نویسنده از جامعه مدنی دارد. پایه پیدایش جامعه مدنی نظریه قیامت امام به عنوان نظریه دولت است که به عنوان نظریه دولت شیعه و شکل‌گیری روحانیت شیعه به عنوان یکی از پایگاههای قدرت و پیدایش یک ساختار قدرت دوگانه در جامعه بود. ساختار قدرت دوگانه‌ای که یک طرف قدرت حکومتی و عرفی بود که اساساً غیر دینی است، طرف دیگر قدرت دینی و مشروعیت دینی داشتند. روحانیت که در ابتدای دوره صفوی قرار بود به عنوان پایگاهی برای مشروعیت حکومت محسوب شود به دلایلی خاص خودش از جمله به این دلیل که حکومت صفوی در محاصره دول

باشگاه دانشجویان

گیتا اسیری

گفت و گو با محمد زارع مدیر نشر رود درباره ابتکارات تازه در کتابفروشی رود

فروش قسطی و جایزه

تاکنون برخی از ناشران و کتابفروشان، طی سال‌های گذشته، تغییر و تحولاتی در نحوه عرضه کتاب به خوانندگان و خریداران کتاب داده‌اند. نشر رود از جمله ناشرانی است که در ارائه کتاب به مشتریان ابتکارات و خلاقیت‌های تازه‌ای را به وجود آورده است. شاید امانت دادن کتاب از سوی این کتابفروشی بتواند برخی خوانندگان با جیب خالی! را به سمت این کتابفروشی سوق دهد تا ایام فراغت خود را با کتاب‌ها و زمان‌های تازه‌تر پر کنند.

آقای زارع! چه عاملی سبب شد تا به دنبال ایجاد تغییرات کیفی در کتابفروشی بیندیشد؟
هدف اصلی ما این بود که مشکل بسیاری از کتابخوانان حل شود، در واقع شرایطی را ایجاد کنیم تا برخی از افراد کتابخوان که وضع مالی آنچنانی ندارند، بتوانند کتاب خریداری کنند.

شرایط فروش کتاب چگونه است؟

کتاب را در سه نسط می‌فروشیم. به عنوان مثال، وقتی مشتری (داشجوی) به کتابفروشی مراجعه می‌کند و توان خرید

کتاب با قیمت ۵ هزار تومان را ندارد، پول کتاب را به صورت اقساطی بپردازد.

شرط دوم این است، افرادی که تا ۱۰ هزار تومان کتاب می‌خرند می‌توانند از کتاب‌های امنی رایگان نیز استفاده کنند، به نوعی علاوه بر کتاب‌هایی که تهیه می‌کنند، برخی از کتاب‌های دلخواهشان را به‌طور رایگان تهیه می‌کنند.

شرط سوم این است که برخی از افراد که کتابخانه‌های شخصی در منزل و درازند و کتاب‌هایشان آبیاشته است، می‌توانند کتاب‌های کمته را به ما تحویل دهند و ما در ازای آن

کتاب نو به آنها می‌دهیم. شما این کتاب‌ها را به بازار خرید و فروش هم عرضه می‌کنید؟ به هیچ وجه! این کتاب‌ها وارد کتابخانه امنی می‌شوند و مشتریان از آنها استفاده می‌کنند.

با خرید جدید که شما برنامه فرجه کشی هم دارید. لطفاً در این باره توضیح دهید؟

بله، ما پایان هر ماه، برنامه فرجه کشی داریم و مشتری که تا مبلغ ۱۰ هزار تومان کتاب خریداری کند یک کارت اعتباری می‌گیرد.

چه جایزایی برای مشتریان در نظر گرفته شده است؟
کتاب

از این‌ها چی می‌توانی بگویم؟

تبلیقی در این رابطه انجام دادید؟
از طرف شبکه جوان و روزنامه اعتماد با ما مصاحبه ای شد

ولی حضور مردم و استقبال مشتریان در واقع نوعی معرفی و تبلیغ بود.

کتاب‌هایی که به‌طور اقساط در اختیار مشتریان می‌گذارید شامل کودکان و جوانان هم هست؟

هنوز برای کودکان این کار را انجام نداده ایم.

بیشتر از چه کتاب‌هایی استقبال می‌شود؟

کتاب‌های عمومی، رمان و ادبیات و…

استقبال مشتریان چگونه است؟

خوب‌ترخاته چون شرایط متفاوتی را ایجاد کردیم، مشتریان بسیاری به ما مراجعه می‌کنند و در واقع نتیجه مثبتی از کارمان گرفته‌یم.

گفت و گو

زفرآ حاج محمدی

گفت و گو با محمود عمادی کوچک مدیر انتشارات مرکز آمار ایران

هزینه‌های نمایشگاه کتاب

از قدرت ناشران می‌کاهد

ما به دلیل آنکه فقط تولیدکننده آمار هستیم، هیچ نفعی در این زمینه نداریم. به هر حال بخش خصوصی احتمالاً برخی اوقات اعتمادی به ما نمی‌کند؛ شاید به دلیل همین حوزه مورد اشاره شما. اما در دیگر حوزه‌ها بخش خصوصی در کنار دولت از آمار تولیدشده ما استفاده می‌کند.

کته مهم این‌که براساس یکی از موارد اساسی‌هاست مرکز آمار، این مرکز موظف است که اطلاعات واسطه‌های آماری را که از طریق آنها اطلاعاتی را گردآوری کرده است، جمع‌گنجا نگاه دارد. اطلاعات واسطه‌های آماری یعنی جایی که مأمور آماری جیب جمع آوری اطلاعات به آنجا مراجعه می‌کند (شامل هر یک از مکان‌های اداری، شخصی، خصوصی یا دولتی) و مشخصات این مکان‌ها پدیدبرج حذف شده تا امکان سوءاستفاده برای مرکز از آنها وجود نداشته باشد. در این صورت حتی دستگاه‌های قضایی، امنیتی و اجرائی کشور نیز نمی‌توانند دسترسی به آنها داشته باشند.

از شمارگان کتاب‌هایان بگوید و نیز شبکه توزیع آثارشان؟

مسأله شمارگان کتاب‌های ما بسیار کم است، چون کاربران کتاب‌های ما در کشور زندگی

♦ ما هرگز از فیلم و رزیک دولتی استفاده می‌کنند. آنگاه که حتی بخش خصوصی از آن استفاده می‌کنند، استفاده از آن

نمی‌کنیم ما ناشری نیستیم که با نشر محصولاتمان به دنبال فایده اقتصادی باشیم، پس سوادور نیستیم

هستند. عموماً دستگاه‌های اجرائی سفارش دهندگان آمار ما هستند. شمارگان متوسط کتاب‌های ما ۱۰۰۰ نسخه است. شبکه توزیع کتاب‌هایمان نیز یک شبکه تجاری نیست. مسألهٔ چون شرکت‌های بخش خصوصی در حوزه آمار فعالیت ندارند، چرایی دور شرکت‌هایی به کار در این حوزه ندارند که آن یکی مورد هم به دلیل اینکه کارپخش آن‌ها با تقویم صرف نیست، کمتر با ما همکاری می‌کنند. پس خودمان سرآدمی بخش آثار خودمان هستیم. یک فردشگاه کتاب هم در جنب مرکز آمار داریم. البته بخشی از آثارمان را به سازمان مدیریت تهران و استان‌ها، دانشگاه‌های بزرگ کشور، گروه‌های آمار دانشگاه‌های خصوصی ریاضی، آمار و علوم پایه ارسال می‌کنیم. یک وب‌سایت وبگاه اینترنتی نیز داریم که تمامی نشریات و جدول‌و اطلاعات آماری خودمان را از طریق آنها در اختیار کاربران قرار می‌دهیم.

در این صورت فروش قابل توجهی نیز نخواهید داشت. آیا می‌توانید آماری از فروش کتاب‌هایان به ما ارائه دهید؟

فروشن داریم اما حجم آن بالا نیست، به طور متوسط هر ماه ۷۰۰۰ هزار تومان فروش داریم. البته قیمت کتاب‌هایمان نیز بسیار پایین است. درآمد ما بابت مصرف تولیدکنان کتاب‌هایمان پاره‌ا پرداخت می‌کنیم. چرا که بوجه ما از طریق دولت تأمین پولی نمی‌گیریم، بلکه فقط پول کاغذ بخش فی را از مشتری دریافت می‌کنیم. به‌طور متوسط هزینه تولید هر صفحه کتاب برای ما با احتساب همه هزینه‌ها شامل کاغذ و نیروی انسانی اذ قطع رحلی، صدقه‌ای ۱۰ تومان است.

روید کار خود را در مقایسه با دیگر ناشران دولتی و نیز ناشران خصوصی چگونه ارزیابی می‌کنید؟
طیما هر مجموعه دولتی از امکانات دولتی بیشتری نسبت به بخش خصوصی برخوردار است در عوض بخش خصوصی به رقم برخورداری از پشتوانه‌های مالی، کمتر در بهره‌وری موفق است. مرکز آمار در مقایسه با دیگران چند ویژگی دارد:

ما هرگز از فیلم و رزیک دولتی که حتی بخش خصوصی از آن استفاده می‌کند، استفاده نمی‌کنیم. ما ناشری نیستیم که با نشر محصولاتمان به دنبال فایده اقتصادی باشیم، پس سوادور نیستیم. تمام تلاش ما از آن بوند محصولاتمان صرف‌کننده است پس بسیاری از مدققه‌های ناشران خصوصی را نداریم. اما ناشران دولتی نیز خود دوسه هشتاد ناشران دولتی که کارهای قبسی با هزینه بالا چاپ می‌کنند. ۲ ناشران سفید دولتی امکانات کمتری دارند. مرکز آمار از ۵۰ که صاحب چاپخانه خوب و بزرگی دده، تریج این نشریات را به بخش خصوصی واگذار کرده و هیچگاه نلود و سرمایه خود را در بخش چاپ و نشر افراش نداده است. از این جهت در بین ناشران دولتی به نظر تقریبی به شمار می‌رویم و به یادار.

دولتی به نظر تقریبی به شمار می‌رویم و به یادار.
نشر شمارای نمایانگار، اسال چیست و تحلیل شما از سیاست‌های آبیایگاه کتاب تهران در سال‌های اخیر چیست؟

ما از دوره دولت تاکنون در نمایشگاه کتاب تهران، شرکت داشته‌ایم. اسال نیز ۱۲۲ عنوان کتاب جدید در نمایشگاه شرکت داریم. به نظر من نمایشگاه کتاب تهران برای انتشارات مرکز آمار فرصت مناسب است تا آتاری را مستقیماً به کاربران عرضه کند. کاربران ما در نمایشگاه دانشجویان و شهرستان‌هایی هستند که به قصد خرید به نمایشگاه می‌آیند. در نمایشگاه کتاب ما، فروشی معادل چهار یا پنج ماه ۱۰ در نظر داشتن تخفیف ویژه داریم. به همین دلیل ما بسیار مشتاق حضور در نمایشگاه هستیم. اما در تحلیل برنامه‌های نمایشگاه می‌توان از نحوه اطلاع‌رسانی نمایشگاه گفت. هر قدر در واقع ما خودمان باید تلاش کنیم تا تقسیم‌بندی‌ام چه زمانی صورت می‌گیرد. یعنی اطلاع‌رسانی کمتر به صورت کامل و درست اتفاق می‌افتد. در فضای نمایشگاه‌ها کمتر هزینه‌های جاری خودمان هستیم. یک فردشگاه اطلاع‌رسانی درست و کامل صورت می‌گیرد. هزینه‌های جاری خودمان نیز بالا است و این با حد زیادی از قدرت ناشران می‌کاهد. ناشر نشر فرهنگی کشور هستند. اما دولت با گرگ کردن نوع خدماتی که به آنها می‌دهد، آنها را مدلل به فکر کسب می‌کند و مسأله‌مان این دیدگاه ناشی از سیاست‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است که موجب شده نشر سپس از جنگ با کتاب یک نگاه کاسبکارانه همراه باشد و فضای دور از شأن ناشران با آنها صورت بگیرد تا آنجا که ناشران را به بلگه اقتصادی تبدیل کرده یا نگاه فرهنگی،

دانش آموز سال های دور

زند یاد دکتر یدالله سحابی و دانش آموز سال های دور مهر فراوان و تسلط بر موضوع

نام استاد زند یادهای بدالله سحابی که سال گذشت ه درگذشت ، به نوعی با معلمی و آموزش و پرورش گره خورده است وی در تمامی دوران حیات کاری و فکری خود دمی از تعلیم و تعلم باز نمانداده و حتی در کار راهاندازی و تکمیل به تأسیس برخی مدارس مهم تهران مثل مدرسه گلشک آذر نازمک، و مدرسه کوثر افر خیابان ارتشوا همی مستقیم داشت.
به پناه سالگرد درگذشت آن زند یادهای پخش از عظیمات دوران دانش آموزی و کتابخوانی وی و نیز یکی دو نوشته مختصر درباره کتابخوانی در مدارس را به نقل از کتاب «امانده دکتر سحابی» (به کوشش محمد ترکمان) می آوریم

دوره ابتدای را چگونه گذراندم؟

در هفت سالگی پاندم نام من را در مدرسه‌ای که به بنازی کی نزدیک تریک ما تأسیس شده بود، ثبت کرد. این مدرسه که شرف احمدی نام داشت، اولین مدرسه‌ای بود که در محله ما تشکیل گردید. ریاست آن با مردی روحانی به نام حاج سیدقافا طالقانی بود.

حاج سیدقافاندیر مدرسه، سریدسه جلیل القدری بود که با علاقه و وقت برای تعلیم اطفال صرف وقت می کرد. مثلاً صبح ها در کنار مسیر رفتن به چاه به کلاس درس می نشست و با قاضی‌اشی که در دست داشت قلم‌های می کشمته و فرموده‌هاشان را از وی می‌نوشید تا در نوشتن به در تعلیم خط اشکالی نداشته باشد. فرزند حاج سیدقافا به نام ابوالدین، ناظم مدرسه بود. از معلمان خود میگویند:

در کلاس اول معلمی داشتیم به نام میرزا محمودخان، که بسیار خوشرو و مهربان بود. او کتابی نوشته بود به نام «القیاب محمودی» و ما از روی آن درس می خواندیم. میرزا محمودخان کمی شادمان بود و به همین جهت در موقع پس گرفتن درس از هر شاگرد دست‌های خود را پشت گردن می گذاشت تا بهتر بشنود و تلفظ هر شاگرد را اصلاح نماید.

میرزا حسینخان را در چه مدرسه‌ای گذراندم؟ در تعلیمات دوره دوم متوسطه و ابتدا در دارالفنون شروع نمود ولی بعداً به واسطه علاقه‌ای که به کار تعلیم داشتیم در سال ۱۳۱۳در دارالمعلمین مرکزی ثبت‌نام نمودم این مؤسسه به ریاست مرحوم میرزا ابوالحسن خان فروغی که مردی وارسته و عارفی با ادب بود، اداره می شد.تعلیم متوسطه من در این مؤسسه در سال ۱۳۱۴ به پایان رسید.

هنگام تحصیل در دارالمعلمین، او نظر آن معلمی را که کار تعلیم داشتیم در کلاس اول این مؤسسه تعیین تعلیم علوم را از من می‌نمودم. چگونه به زمین‌شناسی و مطالعه دو این زمینه علاقه‌مند شدیم؟

در تعلیمات ابتدایی در کلاس‌های پنجم و ششم مدرسه الحادیه، معلم جغرافیای بسیار خوش بیان و علاقه‌مندی داشتیم به نام میرزا غلام حسین خان، آنچه از کلیات تاریخ به جغرافیای طبیعی در خاطرم مانده است در نتیجه تعلیم نبرین آن مرحوم می‌باشد. او مرحوم با شیوه پسنیدهدی که در تعلیم داشت، مطالب کتاب جغرافیا که در طبقین کار نقشه‌های دیواری بزرگ جغرافیا که در جلوی کارهای قرار می‌داد، مفهوم آنان می‌نمود. او این جهت دروس او بسیار دلنشین بود. این مرد با تسلط در موضوع زمین را گزیر و مهر فراوانی که داشت عوارضی زمین را چنان تجسیم می کرد که مطالب جغرافیای طبیعی بخیرین مفهوم می شد.

در سال سوم متوسطه هم برنامه تحصیلی ما در قسمت علوم، محیط زمین‌شناسی بود. در این مورد هم معلم علاقه‌مند و خوش‌بینی داشتیم که مطالب این محیط را، با آنکه مثالی از ایران نمی‌گفت، برای ما بخوبی مفهوم می‌ساخت.

نوشته‌هایی از استاد درباره کتاب
بی‌اهمیت شمردن تحقیق و دوری از کتاب در بین اقتشار مختلف جامعه ما کمتر دیده می‌شود که اوقات فراغت، مسافرت و آمیزش با مطالعه کتاب بر شود. مردم اکثراً به تفریح و بیبوده‌گری وقت می‌گذرانند، اگر هم مطالعه صورت می‌گیرد، به اخبار روزمره و مجلات و یا داستان‌های سطحی هیجان‌آور بسنده می‌شود. بعد و دیربستان است که می‌توان فلسفه تاریخ، فکر و حیات را در لابه‌لای علوم، تاریخ و تاریخ، آموخت و آن هم باچاه جو بحث و ایراز عقیده و چون و چرا نگرش منتقدانه را در با وجود آورده‌اند آنکه طرز فکر خاصی را بر او تزویج نمود. چه باید کرد؟

جست‌وجو و تحقیق باید به عنوان اصل تعالی ورشدت تلقی گردد. معلم باید طوری تعلیم‌بند که خود پاسخ سوآلات علمی در کتاب‌ها جست‌وجو کند.ویا به دنبال مطلبی درباره موضوع خاصی در کتابخانه‌ها بگردند. یا از نمایش و تجربه کرده یا از دانشمندان و افراد صاحب نظر سوال و مصاحبه نمایند. با این ترتیب با کتاب خواندن و جست‌وجو در کتاب آشناده روش کار خود را به دانش آموزان خود نشان‌الله متقل کنند. یکی از بهترین روش‌ها برای تدریس آن است که معلم موضوع درس را به شاگردان بگوید و او آن بخواند که تا روز بعد با هفته بعد درباره آن موضوع مطالب و مقالاتی جمع‌آوری نمایند. شاگردان با خواندن خود کتاب درسی و با کتاب‌های دیگر موجود در کتابخانه یا مصاحبه با افراد دانا به تکلیف و تلاش می‌انند. آنگاه معلم ارائه مطالب را از شاگردان می‌خواهد. هر کس به نحوی سخن می‌گوید و مطلب می‌دهد و رقابت و تلاش و فن بیان و صحبت میان شاگردان رونق می‌یابد. دست آخر معلم به عنوان راهنما مطالب را جمع‌آوری می‌کند. همیشه با وقت توضیح می‌دهد و کامل می‌کند. همچنین با وقت کردن به مطالبی که خود شاگردان جمع کرده‌اند و موشکافی در تحقیقات آنها، برای کار آنها روش قابل می‌شود.وقتی بودن راحم به آنها پای می‌دهد. این روش متأسفانه امروزه خیلی کمتر از گذشته در مدارس ما اجرا می‌شود.و مطالب وطوطی‌وار گفته و طوطی‌وارهم از شاگرد خوانسته می‌شود. در حالی که در گذشته که امکانات خیلی کمتر بود، درس تدریس بهتر بود. من خود معلمی داشتیم در درس جغرافی که اثر فراوانی در زندگی آینده‌نم گذارشت و در انتخاب رشته و راه‌زندگی‌ام خیلی انگیزاننده بود. ایشان همیشه نقشه گنگی را می‌آورد و از شاگردان می‌خواست که شهری یا کوهمی یا رودی را مشخص کنند. جغرافی خود را کتاب‌های نقشه‌دار دیگر اراورق بزنند. و بگردند تا آن نام و نشان و مکان مورد نظر را پیدا کنند و بقیاروی نقشه جایگزینی نمایند. این کار باعث می‌شد که جغرافیا هرگز از یاد شاگردان نرود.ویا کتاب و تحقیق هم آشنا شوند. به هر صورت اگر تربیت معلم و شیوه تدریس معلم در دانشگاه، نشوق، جست‌وجو و تحقیق و موشکافی در کتاب‌ها و منابع فرهنگی باشد، معلم این شیوه را در تربیت شاگردان به کار برده و فضیلت تحقیق و دوستی با کتاب، در اجتماع پای می‌گردد.

◆ من خود معلمی داشتم در درس جغرافی که اثر فراوانی در زندگی آینده من گذارشت و در انتخاب رشته و راه زندگی ام خیلی انگیزاننده بود

بیاندازدامن خود شاهد بودم که بچه‌های مدرسه در ايام آخرین امتحانات، بعد از خروج از مدرسه با فریاد شادی قیل از آنکه به پیچ کوچی برسند کتاب‌ها را از کیف در آورده، باره باره کرده و به هوا پرتاب می‌کردند! او نشان شان از عدم علاقه و شناخت قدر و نقش کتاب در آموزش است. خود معلم هم در شبک از علاقه‌مندی و شناخت کتاب کاملاً بهره‌مند نبوده است و لذا اثر تربیتی او این چنین بر شاگرد منتقل شده و از آن پس تمام اقتشار جامعه را نیز فرا گرفته است.

فهر بودن با کتاب نه تنها از نظر شخصی، سود فهم و شناخت آدمی را باین نگه می‌دارد بلکه در برخورد های اجتماعی و سیاسی نیز در موجهه با مشکلات و پیچیدگی‌های این سطح فکر کوتاه اورا به انتخاب پیش‌افزنده‌ترین راه‌ارامی‌دارد! از سوی دیگر در مقام مدیریت‌های جامعه، چه سرکاروزری، چه خدماتی یا صنعتی، کم به‌آدان به تحقیقات و مطالعه، شناخت و آگاهی را کم کرده و موجب اشتباهات، دوباره کاری‌ها و بین‌سست می‌شود. و راه‌هایی را که دیگر پیش از این رفته بودند و نتیجه مشخص آن را در کتاب‌ها نوشته بودند، دوباره طی کرده و چه هزینه‌ها و انرژی‌ها تلف می‌گردد.

در مطالب کتاب‌های درسی عجله و شتاب منشود است

بعد از انقلاب این مطالب به گونه‌ای تدوین شده است که توجه به ظرفیت‌های شاگردان در

ستین مختلف کمتر می‌نماید. و بیشتر ایده و فکر را مستقیماً در لابه‌لای مطالب درسی در دانش‌آموز تزویج می‌نماید. و در این کار عجله و شتابی مشهود است که موجب عکس‌العمل در شاگرد می‌گردد و نتیجه مطلوب جز در مورد تعداد کمی به دست نمی‌آید. مطالب درس‌ها در ستین کودکی نمی‌تواند تفکر و فلسفه را به بچه برساند. بلکه در قالب داستان و قصه، عاطفه و احساس او را می‌شد تا به ترتیب فقط زیبایی‌ها را باید به کودک نشان داد و عشق و شوق او را به زندگی و طبیعت و محیطی که با آن مانوس است را بیگنجت. سال‌های بعدی هم حافظه او را باید قوی کرد.

مطلب، شعر، شعر و اصولی را که بعداً باید الگوی او باشد می‌تواند بر حافظه بسیار دهنه‌آرد. سال‌های بعد و دیربستان است که می‌توان فلسفه تاریخ، فکر و حیات را در لابه‌لای علوم، تاریخ و تاریخ، آموخت و آن هم باچاه جو بحث و ایراز عقیده و چون و چرا نگرش منتقدانه را در با وجود آورده‌اند آنکه طرز فکر خاصی را بر او تزویج نمود. چه باید کرد؟

جست‌وجو و تحقیق باید به عنوان اصل تعالی ورشدت تلقی گردد. معلم باید طوری تعلیم‌بند که خود پاسخ سوآلات علمی در کتاب‌ها جست‌وجو کند.ویا به دنبال مطلبی درباره موضوع خاصی در کتابخانه‌ها بگردند. یا از نمایش و تجربه کرده یا از دانشمندان و افراد صاحب نظر سوال و مصاحبه نمایند. با این ترتیب با کتاب خواندن و جست‌وجو در کتاب آشناده روش کار خود را به دانش آموزان خود نشان‌الله متقل کنند. یکی از بهترین روش‌ها برای تدریس آن است که معلم موضوع درس را به شاگردان بگوید و او آن بخواند که تا روز بعد با هفته بعد درباره آن موضوع مطالب و مقالاتی جمع‌آوری نمایند. شاگردان با خواندن خود کتاب درسی و با کتاب‌های دیگر موجود در کتابخانه یا مصاحبه با افراد دانا به تکلیف و تلاش می‌انند. آنگاه معلم ارائه مطالب را از شاگردان می‌خواهد. هر کس به نحوی سخن می‌گوید و مطلب می‌دهد و رقابت و تلاش و فن بیان و صحبت میان شاگردان رونق می‌یابد. دست آخر معلم به عنوان راهنما مطالب را جمع‌آوری می‌کند. همیشه با وقت توضیح می‌دهد و کامل می‌کند. همچنین با وقت کردن به مطالبی که خود شاگردان جمع کرده‌اند و موشکافی در تحقیقات آنها، برای کار آنها روش قابل می‌شود.وقتی بودن راحم به آنها پای می‌دهد. این روش متأسفانه امروزه خیلی کمتر از گذشته در مدارس ما اجرا می‌شود.و مطالب وطوطی‌وار گفته و طوطی‌وارهم از شاگرد خوانسته می‌شود. در حالی که در گذشته که امکانات خیلی کمتر بود، درس تدریس بهتر بود. من خود معلمی داشتیم در درس جغرافی که اثر فراوانی در زندگی آینده‌نم گذارشت و در انتخاب رشته و راه‌زندگی‌ام خیلی انگیزاننده بود. ایشان همیشه نقشه گنگی را می‌آورد و از شاگردان می‌خواست که شهری یا کوهمی یا رودی را مشخص کنند. جغرافی خود را کتاب‌های نقشه‌دار دیگر اراورق بزنند. و بگردند تا آن نام و نشان و مکان مورد نظر را پیدا کنند و بقیاروی نقشه جایگزینی نمایند. این کار باعث می‌شد که جغرافیا هرگز از یاد شاگردان نرود.ویا کتاب و تحقیق هم آشنا شوند. به هر صورت اگر تربیت معلم و شیوه تدریس معلم در دانشگاه، نشوق، جست‌وجو و تحقیق و موشکافی در کتاب‌ها و منابع فرهنگی باشد، معلم این شیوه را در تربیت شاگردان به کار برده و فضیلت تحقیق و دوستی با کتاب، در اجتماع پای می‌گردد.

راسته کتابفروش‌ها

نشرالله خدای

هزار تا بیایند یکی نرود

چند سالی است ارزش ملک و مستغلات در تهران و شهرستان‌های بزرگ آجنتان دستخوش تغییر و تحول شده که کمتر کسی به این امر تن می‌دهد تا دست به ساختن سینما یا کتابفروشی بزند. تغییر کاریری بسیاری از کتابفروشی‌ها در تهران و دیگر نقاط کشور، مؤید این ادعا است. چندین کتابفروشی را در سطح تهران می‌شناسیم که «عطای آن» را به قالی‌های بخشیده‌اند، و به جای کتاب، کالای دیگری را به فروش می‌رسانند و یا آنکه اصلاً در کتابفروشی را گنفته‌اند، و دیگر سراغ این کار نمی‌آیند. کتابفروشی علوی در خیابان حافظ، علاءالدین و نور و تصویر در خیابان شهید مطهری، کتابفروشی ارشاد، خیابان شریعتی، روبه‌روی میرداماد ... مشتی نمونه خروارند.

وضع در بسیاری از شهرستان‌ها نیز چنین است و روزی به روز عرصه بر این کار فر هنگی تنگ‌تر می‌شود. همچنان که سر نوشت سینماها بهتر از این نیست. خوشبختانه در دو ارسته کتابفروش‌های تهران واقع بدین گونه نیست؛ روبه روی دانشگاه تهران و اطراف آن و بلوار کعبه خان زند و آخرین آنها کتابفروشی ثالث، و هست مرانه آقای جعفری، یک کتابفروشی شیک و همه چیز زیر یک سقف، از کتاب تا لوازم التحریر از تا بلور نقاشی تا سرویس‌سنگافه.

پنجاهتنه، بیست و یکمین روزه‌ها سال ۸۴ مراسم افتتاحیه این فروشگاه، با حضور بسیاری از اهالی نشر، بود. همه با شوق و ذوق تولد این فروشگاه را تبریک می‌گفتند و چه اتفاق می‌جویی. کتابفروشی‌های این منطقه تهران، یک فرق اساسی با کتابفروشی‌های دارند: آن‌ها همان افروختن کتاب به معنای واقعی است؛ و خوشبختانه کتاب‌های کمک‌درسی و شبه‌درسی در این محل کمتر جا و مکان دارند و باید این اتفاق را پیش به قاف نیک گرفت.

اگر روی روهی دانشگاه کتابفروشی جدیدی با به عرصه وجود می‌گذارند، پیش از آنکه که کتاب بفروشند، فکر و دگرش کتاب شبه درسی است و شاید به عهده انگشتان دو دست توان کتابفروشی به معنای واقعی یافت. فعالیت اکثریت ناشران این راسته در این خوشبختانه استوار است، اما در بلوار کریم‌خان زند، کمتر شاهد این ماجرا هستیم. هر چند یک‌باب کتابفروشی مربوط به یکی از ارگان‌های کشور، دو سه سال است در این راسته دیگر مبادرت به این کار نمی‌کند، اما هر چه برتیرین برای عرصه کتاب در این راسته داشته باشیم، همه فعالیت گسترده‌تر خواهد بود و چه بهتر که دیگر مناطق تهران نیز به این بلوار تأسی کنند و تلاش و مامی صاحبان نشر و کتاب در این راسته، به دیگر نقاط نیز تسری یابد.

خوشبختانه به رغم وجود مشکلات عهده‌به و تغییر و تبدیلی‌های بسیار زیاد و فراز و نشیب‌های کار نشر، ناشران بسیاری هستند که با شوق و ذوق دل در گرو این کار دارند. چپا فرهنگ سخن و رودی را که طی به بازار کتاب، انحصار کتاب‌های مشابه را شکست، بازی را که طی سالیان گذشته برای دریافت مشهورترین فرهنگ فارسی به راه افتاد، همه به یاد داریم و چنین بود سر نوشت فرهنگ فارسی به راه افتاد، مؤثر بود و هست. اینکه هنوز هستند ناشرانی که با عشق و علاقه فرهنگ هزاره، فرهنگ معاصر، دستگستن این انحصارهای ناجایسیار می‌زورند و هست. اما به دوستداران اینگونه کتاب‌ها عرض می‌کنند، جای خوشحالی دارد. دست‌هایند به چاب اینگونه کتاب‌ها مسیر و تحمل و تأمل و سرمایه می‌خواهد و باید به تمامی این اهالی نشر؛ خسته نباشند گفت؛ بخصوص این دسته از ناشران، فرهنگ معاصر سخن، ارمان‌ناشر امروز ...

آنچه که در روز افتتاح این فروشگاه شاهد بودیم، امید و امیدیاری بود. شمارگان بسیاری از کتاب‌ها به دو هزار نسخه رسیده و بسیاری از ناشران برای توزیع همین تعداد مشکل دارند و ناشران شهرستانی، در وضعیت بفرنج‌تری نسبت به ناشران پایتندت نیز دارند و نظریهٔ «عرضه بیش از تقاضا» باور عده‌ای از اهالی فن و مؤسسه‌های توزیع کتاب است. آیا باعث سرافرازدگی نیست که ایران آن‌این پیشینهٔ فرهنگی را با جمعیتی قریب به هفتاد میلیون، شمارگان بسیاری از کتاب‌ها شب هزار و دوهزار باشد؟

وجود کتابفروشی‌هایی همچون ثالث، این امید را بر می‌انگیزد که هنوز «صدای سخن عشق» به گوش می‌رسد. اگر تا دیروز کارنامه در نیاروان را می‌گرفت، حالا ثالث، از راه می‌رسد. فرادان‌شاه‌الله هستی مرهانه‌تر در جای دیگر و هرچکای ایران که شد، چون سرمای می‌ماید. این امید را دافته باشیم به هر خیابان و کوچه و گذری که می‌رویم، کتاب، جایی خاص داشته باشد، با افتتاح یک کتابفروشی، یک زبان بسط خواهد شد.

امید آنکه هزاران ثالث بیایند و یکی هم نرود.

یادداشت

ناحید رونفی از مشکلات کتابخوانی در مدارس می گوید

دوس: فرصتی برای کتاب نگذاشته است

ناحید رونفی از جمله

چهره‌های آشنای

کتابشناسی کودکان و

ترحولان است که در سال

گذشته در همین سنون

برخی کتاب‌های مهم و

مقید به حال ترحولان را

بررسی و معرفی می‌کرد با

وی درباره برخی مشکلات کتابخوانی در میان

دانش‌آموزان گفت‌وگویی کرده‌ایم که با حذف

سولات، خلاصه شده آن را می خوانید.

این عدم استقبال لابل خاص بود که بدینست به آنها اشاره کند؛ با چیدمان گذشته کتابچه مدارس، کتاب‌های قابل خواندن نداشت، یعنی کتاب‌هایی که نیازهای روحی بچه‌ها را راضی کند. مثل شعر وroman در کتابچه موجود نبود و قفسه کتاب‌ها پر از کتاب‌های علمی، مذهبی، آموزشی و مرجع بود؛ بنابراین‌ها این رویه ادامه داشت به نحوی که تا سه سال اخیر آموزش و پرورش کنترل جدی در انتخاب کتاب مدارس نداشت. این کنترل امروزه نیز از اغلب مدارس برزود منظور دارد.

البته معدودی از مدارس که واقعاً به کتاب بخوانند بجهاد اهلیت می‌فروشند؛ می‌تند از کتاب‌های مورد نیاز بچه‌ها نیز استفاده کنند. یکی از دلایل عدم این استقبال، نبود زمان‌های مورد نیاز در سطح سنین نوجوانی است. ۹۹ درصد زمان‌های موجود در بازار، در سطح سنین زیرگسالی یا کودکی است. کتاب‌های بزگسالانه بچه‌ها در تجربه‌ای که مخصوص آنها نیست، مبهم می‌کند. هر چند نظر ادبی ارزشمند است اما به همین دلیل کتابداران این کتاب‌ها را نمی‌خرند. در نتیجه خود بچه‌ها برای خرید کتاب‌ها هیچ‌می‌تند و نسبت به کتابخانه مدارس می‌افشاد می‌شوند؛ یکی از دلایل دیگر حجم زیاد دورس مدرسه است که همین بخش آموزش را در گذر می‌گذرد؛ دانش‌آموزان بیشتر وقت خود را صرف درس خواندن و امتحان می‌کنند و فرصتی برای مطالعه باقی نمی‌ماند. در نتیجه بچه‌ها، در اثر این مطالعه‌ی ناآزاد و نوسنگان خوب را نمی‌شناسند و به مسائل دیگری مشغول می‌شوند که متناسب با مسائل روزی‌های ما نیست.

آموزش و پرورش هر سال (در مقطع دبستان و راهنمایی) تکالیفی سخت عنوان یک نوروزی به دانش‌آموزان می‌دهد. هر معلم تعدادی سؤال بر اساس دورس مورد تدریس طرح می‌کند و به هنگام یک کتابچه گردآوری می‌کند. این کتابچه در زمان استفاده‌مادر در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد تا در لیم نوروز آن انجام دهند. اما مورد کیفیت و چگونگی کتابچه‌های یادگیریم اما بعد سولات و حجم کتابچه کم باشد. انگشلی اشاره چرا که بچه‌ها از سائل روزی نمی‌مانند. اما اگر حجم و تعداد سولات زیاد باشد، قطعاً اثر مخربی خواهد گذاشت؛ یعنی بچه‌ها از پرداختن و مطالعه و تفریح سالم و حتی دیدن یادگیری قلیلی دوری‌می‌مانند.

پیشنهاد:
به عنوان یک معلم و کتابدار، متقدم که آموزش و پرورش اقدام به حذف معضل کنکور را عمل دروغ و تفریح برگزاری نکنیم. تجدینظر شود چون تمام وقت و انرژی دانش‌آموزان صرف این می‌شود که آیا قبول می‌شوند یا ناموفق اندر ضراب حاصل از آن می‌شود که بارها بارها این مسئله غیردردم ساز می‌زاد. بارها بارها این جمله را از بچه‌ها شنیدم؛ «چرا باید قیله که مطالعه کنیم مهم این است که در کنکور قبول شویم.» همین دلیل تمام وقت نوجوانان صرف شرکت در کلاس‌های سنت می‌شود؛ متناسبه کنکور باعث شده؛ بچه‌ها روزهای تعطیل هم نگذارند و به کلاس‌های کنکور بروند. فکر می‌کنم مشکل اساسی‌ها، کتابخوانی نقش بسیار مهمی در آشنا کردن بچه‌ها با انواع کتاب‌های ادبی دارد. البته برای ایجاد انگیزه در این سافت مثل رنگ انداختن یاد ترموی از نظر گرفته شود.

کنکای که باید اشاره کنم در رابطه با نایب بودجه خرید کتاب است. هرچه مدارس زیادست و اغلب مدارس از نداشتن بودجه می‌تند. اگر آموزش و پرورش رسماً بودجه‌ای به این کار اختصاص دهد، باعث می‌شود دانش‌ان مدارس سالانه تعدادی کتاب به قفسه کتابخانه مدارس بیازیند.

گفت‌وگو

مریم جباری

گفت‌وگو با زهرا فقیه خراسانی
دانش‌آموز حافظ کل قرآن و کتابخوان

از نگاه به خط شروع شد

آن کلمه را می‌گفت و بعد با هجی کردن کلمه را چه کسی نقش مهمی در کتابخوان شدن شما داشت؟

مادرم و دایی کوچکترم. چون خودش علاقه‌مند به کتاب بود؛ فرد با مطالعه‌ای هم هست. هر بار که به خانه ما می‌آمد، کتاب به من هدیه می‌داد و همیشه تشویق می‌کرد که کتاب بخوانم حتی الان هم با توجه به سلیقه و ذوقم به موضوع گذشته برابم کتاب «آموزش نهج البلاغه استاد سیدمحمد مهدی جعفری را آورده و مدتی بعد نیز مجموعه کتاب‌های «داستانوران ایران و اسلام» را که بسیار خواندنی و آموزنده بود.

به چه موضوعاتی علاقه دارید؟

بیشتر تاریخی. در مدرسه هم به درس تاریخ بیشتر از سایر دروس علاقه‌نشان می‌دهم. حتی در می‌داد و همیشه تشویق می‌کرد که کتاب بخوانم

۳ساله بودم که مادرم، برابم کتاب می‌خرید. اما چون قادر به خواندن کتاب نبودم، مادر فقط تصویر کتاب داستان را به من نشان می‌داد و مثل نقالان، خطوطی که روی ورق‌های کتاب نوشته بود را برابم می‌خواند. با اینکه کودک بودم، وقتی مادر برابم کتاب می‌خواند من علاوه بر اینکه مشتاقانه به تصویر نقاشی شده روی کاغذ نگاه می‌کردم به خطوط آن سوی کاغذ که هم خیره می‌شدم. حتی وقتی تنها بودم، به تقلید از مادر، همسایزی خیالی برای خودم تجسم و نقش‌مادر را ایفا می‌کردم و به کودک کنار دستم می‌گفتم که عزیزم نگاه کن! داستان را چندبار برحسب علاقه با خود مرور کرده بودم، از بر شده بودم و از اینکه می‌نوشتم به صورت طوطی وار داستان را از دهان خودم نقل کنم. نوعی نوحی هیجان و شوق و ذوق و دلگدانه‌ای در من ایجاد می‌شد.

زهرا جان! برخی داستان‌ها را به یاد داری؟

بله، حتی وقتی الان دوران کودکی و شوق به کتابخوانی و گوش دادن به قصه‌هایی که مادرم برابم می‌خواند را به یاد می‌آورم، دوباره وجد و ذوق کودکانه‌ای در من می‌جوشد، می‌دانید آن لحظه‌ها، لحظه‌هایی زیاد بود، چون با تمام کودکی‌ام، به نوعی درکم از کتاب و وقایع اطرافم خوب بود، فکر می‌کردم مادر قدرت خارق‌العاده‌ای دارد که این قدر به سادگی و روانی برابم کتاب می‌خواند و با دستی به تصویر کتاب اشاره می‌کرد و همزمان دست دیگرش بر روی شانه‌هایم بود. اما در پاسخ به سؤال شما باید بگویم از جمله داستان‌هایی که در حال حاضر به یاد دارم، داستانی در مورد بچه میش بود، این داستان بسیار بسیار جذاب بود، بچه میشی که بدون اجازه مادرش از خانه بیرون می‌رود و اسیر گرگ می‌شود تا اینکه کلاغی که روی شاخه درخت نشسته بود، خبر را به حیوانات جنگل و مادر میش می‌دهد... قصه حسنی هم از جمله داستان‌هایی بود که هنوز هم در یاد دارم. الان که فکر می‌کنم می‌بینم مادرم از همان ابتدا کتاب‌های می‌خرید که در قالب طنز و یا داستان، پند اخلاقی هم برابم داشت.

چطور شد که علاقه‌مند به قرآن و کتاب‌های مذهبی شدید؟ آیا این علاقه‌مندی هم به دوران کودکی‌ات برمی‌گردد؟

بله. همزمان با اولین تجربه‌هایم در مورد کتاب، که مادرم برابم می‌خواند با قرآن کریم هم آشنا شدم، البته از سوره‌های کوتاه شروع کردم. مادری می‌خواند و من با زبان کودکانه و نوک زبانی برخی از سوره‌ها را حفظ می‌شدم و می‌خواندم.
به همان اندازه که نسبت به خطوط کتاب‌های داستانی که مادر برایتان می‌خواند، کنجکاو بودید آیا در مورد خطوط قرآن کریم هم این کنجکاواری را بروز می‌دادید؟

در آن سن بیشتر دوست داشتم، طوطی وار بخوانم و بگویم و تشویق شوم، ولی به طور ذاتی فرد کنجکاواری بودم، با اینکه فکر از آن که مادرم برابم آیات را بخواند، اما دل‌اندک، داستانی در قالب ترجمه آیات برابم می‌گفت تا بفهمم. و حفظ کنم. گاهی اوقات وقتی تلفظ برخی از کلمات، برابم دشوار بود، به عمد حتی باز دوم اشتباه تلفظ می‌کردم و مادر معنای

ابتدا به درس‌های مدرسه‌ام بپردازم و چون با نظم تکالیف مدرسه را انجام می‌دهم، اصولاً فرصت اضافی برای مطالعه آزاد و خواندن قرآن و حتی دیدن برنامه‌های تلویزیون را هم دارم.
میان‌ات با خواندن مجله و نشریه هفتگی چطور است؟

همیشه مجلات و نشریات را می‌خوانم مثل، سروش، خانواده سبز و...

زهرا جان! دوست دارم بدانم که چقدر به اخبار گوش می‌دهی؟

چرا این سؤال را می‌کنید؟
کنجکاواری در مسائل مختلف کنجکاواری من را هم تحریک کرده است.
می‌خواند و می‌گویی(اخبار و مسائل سیاسی را تحقیق می‌کنم.

چون خبرهای روز در نقاط مختلف جهان را برای بیننده‌ها نقل می‌کنند و گاهی اوقات از خواندن برخی از کتاب‌ها جالب تر است. مثلاً همین مسأله‌ای که اخیراً مدام مطرح می‌شود(جنگ بین آمریکا و عراق ...) اما من همیشه خبرهای مربوط به فلسطین را پیگیری می‌شوم.

از چاپ تازه‌ترین آثار چطور مطلع می‌شوی؟

خوبشکخانه، تلویزیون برخی از کتاب‌ها را معرفی می‌کند و علاوه بر آن وقتی از کنار ورتینر کتابفروشی‌های شهرمان می‌گذرم می‌بینم برخی از کتاب‌ها که واقعاً جالب و اخیراً چاپ شده‌اند در کتابفروشی موجود است و آن را خریداری می‌کنم. چقدر بودجه برای خرید کتاب می‌گذاری؟

بودجه مشخص کتاب نمی‌گذارم. برحسب نیاز کتاب می‌خرم، چون کتابخانه مدرسه، ما از نظر کتاب‌های مذهبی و علمی غنی است و از طرفی کتابخانه عمومی شهر هم تا حدودی پاسخگوی نیاز من به کتاب هست. حتی نمایشگاههایی که در مدرسه برپا می‌شود کتاب را با تخفیف عرضه می‌کنند که من هم می‌خرم.

چه کتاب‌هایی ادبی و علمی.

آثار چه نویسندگانی را می‌خوانید؟
مرحوم استاد مطهری، فکر می‌کنم کتاب‌های ایشان برای نسل جوان مفید است. چون استاد مطهری خودشان معلم بودند و کتاب‌های آنها محصول سخنرانی‌های مستقیم خودشان است و با وجودی که قریب به ۱۰ تا ۲۰سال پیش این کتاب‌ها گردآوری شده است ولی مطالبش هنوز به روز و مملو از نکات اخلاقی است.
چطور شد که مدرسه علم و معارف آستانی را برای ادامه تحصیل انتخاب کردی؟

وجود همه امتزاضات که چرا به رشته تجربی یا انسانی نمی‌روی، این رشته را انتخاب کردم. در مرحله اول دلیل انتخاب، علاقه به مسائل مذهبی و بعد کنجکاواری ام نسبت به این رشته تأثیرناخته بود. بعد از ورود بهفهمیدم که چقدر این رشته در قلمرو ما علوم انسانی با وضعیت و ملامت محور دور می‌آید. به نظر من در این رشته دورس به طور عمیق تر و جدی‌تری آموخته می‌شود و محتویات دورس سنگین و در عین حال جذاب‌تر آمد.
چقدر در مورد کتاب می‌خوانی، فکر می‌کنی؟

زیادتر حتی این فکر در مورد موضوع کتاب، باعث می‌شود تا کتاب را دوبار حتی سه بار بخوانم. دانشه نویسنده کتاب هدلی در نوشتن کتاب داشته و فکر می‌کنم درشتن این باشد که مطلب به طور عمیق خوانده شود و گذار از آن رد نشویم.

همزمان با اولین تجربه‌هایم در مورد کتاب، که مادرم برابم می‌خواند با قرآن کریم هم آشنا شدم

همین مجموعه کارنامه دانشوران می‌خواندم، کتاب‌ها و داستان‌های تاریخی برابم هدایت بیشتری دادند.

اگر چه به خواندن کتاب‌های علمی علاقه‌مند هستم، چنان‌که در دوران کودکی، اغلب کتاب‌های علمی را می‌خواندم و حتی علاقه داشتم درباره هوا و فضا بدانم و فضانورد شوم. الان که به رشد عقلی رسیده‌ام و کتاب‌های بسیاری مطالعه می‌کنم، دوست دارم هر چیزی که نکته علمی به من

کتاب‌های مذهبی می‌خوانی؟
بله. بیشتر کتاب‌های مذهبی که در مورد دین اسلام به من اطلاعاتی دهد را می‌خوانم، گاهی اوقات احساس می‌کنم، هنوز سوالات و ابهاماتی در مورد برخی از احکام (جراحی و چگونگی آن) در ذهنم می‌آید و چون نمی‌خواهم همیشه در این شک و ابهام بسر ببرم، کتاب‌های دینی می‌خوانم.
آیا با خواندن کتاب این ابهامات برطرف می‌شود؟

گاهی اوقات مشورت می‌کنم. اما وقتی کتاب‌های مرجع مذهبی در کتابخانه‌ها موجود است و می‌توانم این قبیل کتاب‌ها می‌توانم سؤال خود را دریافت کنم، چرا با پرسیدن از اشخاص که گاهی اوقات خودشان سردرگم هستند، در ابهام بیشتری فرو روم. خواندن مطالعه کتاب‌های مرجع مذهبی، بهترین راه حل برای دریافت سؤال و نکات جدید و مفید است.

چقدر کتاب می‌خوانی؟
من هر نوع کتابی را نمی‌خوانم و وقتی با صرف خواندن کتاب‌هایی می‌کنم که ارزش خواندن داشته باشند، ذوقم به لحاظ شخصی برابم جذاب باشند، من وقت دقیقتری برای مطالعه ندارم ولی بعد از اینکه از مدرسه به خانه آمدم، ترجیح می‌دهم

یادداشت

گفتار بهیرام

کتاب خریدن یا نخریدن

چندی پیش با یکی از دوستان ناشر که کتاب های کودکان و نوجوانان را چاپ می کند صحبت می کردم که او از بی پولی و وام با بهره های سنگین گلابه داشت و می گفت یک سال است که چند کتاب زیر چاپ دارد و به دلیل مشکلات مالی هنوز نتوانسته است آنها را چاپ کند.

واقعیت این است که ناشران بسیاری از وضعیت فعلی نشر کشور ناراضی اند. این مسأ له به غیر از مشکلاتی که وام های با بهره برای آنها به وجود آورده، به عدم توجه کودکان و نوجوانان به کتاب های مربوط به خودشان بر می گردد موجب نخریدن کتاب می شود. ما نمی خواهیم بچه ها کتاب بخردن برای اینکه سرمایه ناشر از بین نرود، بلکه می خواهیم کتاب بخردند که بخوانند و ناشر هم باید علاقه مند باشد تا بتواند دوباره کتاب چاپ کند و هم پول کافی داشته باشد.

کتاب نخریدن بچه ها دلایل مختلفی می تواند داشته باشد که یکی از آنها زیاد بودن دروس مدرسه است که تمام وقت و بچه ها را به خود اختصاص می دهد و اوقات فراغی هم که در شبانه روز عبت کم توجهی به کتاب عدم توجه تلویزیون اختصاص پیدا می کند و باز هم اگر به غیر از تماشای تلویزیون فرصتی بود، به بازی های کامپیوتری می گذرد! دلیل دیگری که باعث شده کتاب چندان مورد توجه بچه ها نباشد تشویق نکردن آنها به کتاب و کتابخوانی از سوی رسانه های گروهی و حتی آموزش و پرورش است که می تواند تأثیر بسیار زیادی داشته باشد. اما شاید مهمترین علت کم توجهی به کتاب عدم توجه والدین به خرید و اساساً خواندن کتاب است چون والدین ترجیح می دهند بچه هایشان درس های مدرسه را بخوانند و اگر وقت اضافه دارند با کامپیوتر بازی کنند که جذابیت بیشتری برای بچه ها دارد و در واقع با این کار به گونه ای بچه ها را از سر خود باز کنند.
از طرفی کتاب های کودکان و نوجوانان آنگذرگران نیست که یک خانواده متوسط امروزی از عهد خرید آنها بر نیاید. با این وجود می بینیم که در بسیاری از کتابفروشی ها که به لوازم التحریر فرستی بیشتر شهابت دارند، بچه ها، حتی والدین بچه ها به دلیل اینکه دانش معاد و خودکارهای رنگی برای بچه ها جذابتر بیشتری است تا داشتن کتاب های مختلف!
جالب این است که وقتی با پدر و مادرها در این مورد صحبت می کنیم همه اعتقاد دارند که کتاب بهترین هدیه است و جالب آن آنکه ظاهراً دوست دارند بچه های کتابخوان داشته باشند ولی برای تحقق این خواسته هیچ تلاشی نمی کنند که نتیجه آن هم نخریدن کتاب و ضرر ناشران خواهد بود که بیشتر کتاب هایشان تنها به دست منتقدان می رسد و مخاطب اصلی خود را نمی یابد.

گفتگو با

گفتگو با بهیرام خانف - برنده جایزه بولونیا

طراحی مدرن برای متن کهن

ندارند چون برایشان صرف ندارد که به تصویرگر حرفه ای پول بدهند تا او برای کتابی تصویرگری کند بنابراین به کارهای معمولی رضایت می دهند.

مشکل دیگری که در کار تصویرگری وجود دارد، تأمین زندگی یک تصویرگر است و چون از راه تصویرگری نمی توان زندگی کرد، تصویرگر مجبور است شغل دیگری هم داشته باشد و یا برای کتاب های تصویرسازی کند که علاقه ای به آنها ندارد. من چند سال است که بنا به دلایلی در کارن پرورش کتری استغفا دادم و با تصویرگری همین کارهایی که بگناه که منتم می رسد زندگی می کنم و هیچ نماد از این جواز هم از نظر مالی برام فایده ای ندارد هر چند که کتب جایزه بولونیا آسمال بعد از حدود بیست سال که از بولونیا جایزه نگه رفته بودیم، افتخار بزرگی برای ایران است.

گفتگو با

اولین نشست انجمن نویسندگان کودک و نوجوان در سال نو

وی با بیان اینکه اطلاعات ما درباره شخصیت های ایرانی خیلی کم و نامفهم رنگر است، گفت: «ما فقط در هیچ منبعی حتی درباره شخصیت مجید آقای کرمانی که معروفترین است نمی توان عطش پیدا کرد یعنی اگر هم چهار پرتو نقد و آنگار کرده اند، جلی نشد و چون سیستم اطلاع رسانی ما ضعیف است وقت و انرژی اینترنت دنبال سایت های درباره قصه های مجید بگردیم شاید فقط یک یا دو سایت پیدا شود که آن هم جزو اینترنت می زند هلند که داده است. در حالی که وقتی در اینترنت می زند هلند که شخصیت چندان معرفی هم نیست، ۵۰ هزار سایت باز می شود که همه درباره این شخصیت است.»

این سخنران با بیان اینکه در کتاب فرهنگ تفسیری شخصیت های نوجوان از ۳۷ شخصیت تحلیل شده ۶ شخصیت ایرانی هستند؛ اظهار داشت، ایرانی تحلیل آن ۶ شخصیت ایرانی در مقایسه با شخصیت های خارجی وقت و انرژی بیشتری صرف کردیم چون برای شخصیت های ایرانی تحلیل و آنالیز هم نداریم.»

خلیلی حمایت دولت را یکی از مهمترین عوامل مؤثر در اطلاع رسانی دانست و گفت: «به خطر مثال در نمایشگاه بولونیا شما سالن های ایالتا را با پنیوکی می شناسید یعنی دولت و ملت و بخش خصوصی همه در صدد معرفی پنیوکی هستند و می خواهند بگویند که پنیوکی مل دانست بافرانسه ما شاهزاده کوهنوار شاهنامه می زند، جلد سنیسا ما معرفی کرده شخصیتی که بقیه ندارد و معلوم نیست در کتاب ادبیات داستانی ما قرار گرفته و بچه ها هم از آن استقبال نمی کنند. چون این شخصیت نتوانسته مرجع و منبع فرهنگ کهن و حتی جدید ما باشد و تا زمانی که هر کس ساز خوردن می زند نمی توان شخصیتی ایرانی را که قابل طرح در مجامع بین المللی باشد پیدا کرد.»
عمزاده خلیلی با بیان آماری درباره کتاب فرهنگ توسلانی شخصیت های نوجوان سخنان خود را به پایان رساند. سپس اسحاق جعفری که یکی از نوجوان حاضر در این جلسه بود برای حضار ستور خوانست.

این نشست در حضار فسمیمی و دوستانه ساعت ۱۹ به پایان رسید.

بهرام خانف جایزه بولونیا را برای تصویرگری کتاب «حکایتنامه» دریافت کرد وی سال ۵۷ نیز دیلم افتخار بولونیا را برای کتاب «فوتکا» کسب کرده بود. نمایشگاه بولونیا فروردین هر سال در شهر بولونیا ایتالیا برگزار می‌شود.

خانف لاکتون جایزه بسیاری را از جشنواره‌های معتبر تصویرگری به دست آورده که از آن جمله می‌توان به دیلم افتخار هانس تروستین آلتورسن سال ۲۰۰۲ اشاره کرد

موضوع کتاب «حکایتنامه» چیست؟
این کتاب مجموعه‌ای از قصه های قدیمی و فولکلور است که آقای حسین معلم گردآوری کرده و در واقع داستان‌های تلخ و شیرین کوهایی است که برای گروه سنی ده‌دهه ۱۰ مناسب است. این کتاب توسط کانون پرورش فکری چاپ خواهد شد.

تصویرگری کتاب حکایتنامه چه ویژگی‌هایی داشت که انتخاب شد؟

تمام کتاب‌هایی که طی این چند سال برای دآوری به بولونیا فرستاده شده بود، همه تکراری و یکنواخت بودند ولی این کتاب از نظر فرم و شکل و تصاویر که با متن ستخت داشت، منحصر به فرد بود. در این کتاب داستان‌های کهن گردآوری شده و شکل کتاب قدیمی ولی نقاشی‌های این سال‌مدرن است و در عین حال متن و تصویر با هم تناسب دارند و تا آنجا که خیر دارم این بچه‌ها را هم مورد توجه قرار گرفته است. فکر می‌کنم چنین استثنایی از کتاب به دلیل تلفیق شیوه مدرن و کهن فراتت شد.

هوشنگ مرادی کرمانی ضمن تبریک سال نو و ابراز تأسف از جنگ گفت: نویسندگان و شاعران عزیز، ما از بچه‌ها طلب مکتبیم و من نمی‌دانم چه اتفاقی افتاده که بچه‌ها کتاب‌های مدرنی خوانند و پدر و مادرها هم اهمیت نمی‌دهند. باید علت را بررسی کرد آیا ما معارف توسی کردیم و شعر یادید؟ آیا آموزش و پرورش کتاب‌ها را برده و در مدارس با اجبار به بچه‌ها داده است؟

مرادی کرمانی درباره استقبال بچه‌ها از کتاب های ایرانی گفت: در تشریه «دوچرخه نامه» یکی از نوجوانان درباره هری پاتر چاپ شده بود که سراپا تقدیر و تحسین این کتاب بود.

باید فکر کنیم چرا بچه‌ها درباره کتاب های ما نمی‌خوانند؟
در ادامه مراسم مرادی کرمانی درباره سفر اخیرش به انگلیس، آلمان و سوئد توضیحاتی ارائه داد و گفت: «بچه‌های خارج از ایران شفته کارهای ایرانی هستند و می‌خوانند و خوشبختانه دیدم بچه‌ها قصه های مجید را خوب می‌شناسند ولی می‌گفتند که شما به روز حرف نمی‌زید و اتفاقاتی که برای پاران ما اتفاق افتاده است را می‌گویید ما می‌خواهیم از امروز ایران بدانیتم.»

سپس مرادی کرمانی نامه ای که بچه‌های فارسی زبان سوئدی درباره سفرش نوشته بودند و جواب خودش به آنها را خواند.

سخنران بعدی این نشست فریدون عمزاده خلیلی بود که درباره فرهنگ توسلانی شخصیت های کتاب های کودک و نوجوان صحبت کرد و گفت: شخصیت های کتاب های کودک و نوجوان شاید بهترین و اصلی ترین سازهی هستند که ما می‌توانیم در ارتباط جهانی قصه‌ها به

آنها توجه کنیم. یعنی تمام عناصر قصه با توجه به خورشید در سرزمین های مختلف آب و رنگ آن، معنی خاص را می‌گیرد. ما شخصیت های این طور نیستند و در تمام دنیا یک می‌زند. مثل شخصیت پنیوکی که در ایتالیا می‌داند شده ولی مثلاً در ژاپن حیویت بیشتری دارد و حتی سینترلا یا ماه‌پوشونی که همه سرزمین‌ها می‌زنند مدعی شوند که این شخصیت متعلق به آن سرزمین است.»

عمزاده خلیلی شخصیت را مورد اعضا دخترین و جهانی ترین عنصر انسانی دانست که از طریق آن می‌توان یک پیوند درونی بین داستان ایجاد کرد.

وی درباره شخصیت در داستان‌ها اظهار داشت: من،

باحسد و بومی که در داستان‌ها دانشم به این نتیجه رسیدم که حتی در داستان‌هایی که محور آنها شخصیت نیست و جز با حاله معانی نبودیم هم شخصیت بیشتر در ذهن می‌ماند. مثل رمان رابینسون کروزو که خود شخصیت کروزو بیشتر از حوادث و ماجراهای کتاب به یاد مانده است و همین طور در رمان‌های کلاسیک، رابینسم و... سردیدر «دوچرخه» تعداد شخصیت‌های ایرانی را در مقایسه با شخصیت های خارجی خیلی کم خوان کرد و گفت: «ما کمتر موفق شده‌ایم در داستان‌هایی که سال‌های اخیر نوشته شده، شخصیت هم بسازیم. منظورم از شخصیت یک همه جانبه نگری و پرداختن شخصیت است. به هر حال همه داستان‌ها شخصیت دارند. ولی شخصیت های داستانی ما آنچنان که باید مورد توجه قرار نگرفته است.

گفت و گو با علیرضا زرین دست ، فیلمبردار

گفت و گو

فرانک آرنا

سینما به مثابه رسانه

◆ چون انسان‌ها طالب تعالی و تکامل هستند، بدون شک به دنبال آثار مکتوب خواهند رفت؛ برای اینکه بیشتر بفهمند و بیشتر بیاموزند

طبیعی است خواندن یک رمان در روحیه هنرمندی که فقط کار تکلیکی انجام نمی‌دهد و در کارش خلاقیت دارد، می‌تواند تأثیر مثبت و سازنده‌ای بگذارد. خود یک تجربه شخصی دارم که در یک دوره‌ای رمان می‌خواندم و تأثیر این رمان بر روی من باعث شده بود که هنگام فیلمبرداری فیلم، تحت تأثیر فضای آن کتاب قرار بگیرم.

نام آن رمان چه بود؟
کوری ژوزه ساراماگو و ده نفری این رمان بر من تأثیر گذاشت که در یک جاهای اساسی می‌گردد که می‌خواهم فضایی را که در آن رمان وجود دارد در فیلم بگنجانم بدون اینکه این عمل ارادی باشد. بنابراین در آن رمان خواندن کتاب را متوقف کردم و پس از پایان فیلمبرداری، کتاب را به پایان رساندم.

دیگر چه رمان‌هایی را می‌پسندید؟
مثلاً به کارهای اسماعیل فصیح، شداد حلاقه‌مند و هستم و اغلب آثارش را مطالعه کرده‌ام.

نظرتان دربارهٔ داور تورم چیست؟

من آن کتاب را در بار خوانده‌ام. یک بار هنگام فیلمبرداری فیلم اجازتمه در سوبیه و یک بار پس از آن به عتدیه من بسیاری از فیلم‌ها را مایندن می‌خواهم اسمی را نام ببرم از شخصیت‌های کتاب‌های اسماعیل فصیح در فیلم‌هایشان استفاده کرده‌اند.

به عقیده شما آثار فصیح جنبه تصویری دارد؟

به نظر من آقای فصیح در ساختن تضاد تصویری بسیاری داستان تبحر فوق‌العاده‌ای دارد و ارائه شخصیت‌هایش فوق‌العاده است، بخصوص شخصیت اجلال، که همیشه در رمان‌هایش وجود دارد و بسیار هم دوست‌داشتنی است و حالا وقتی این شخصیت‌ها وارد می‌شوند، جذبایشان بیشتر خواهد شد. خیلی از فرقیختان اعتقاد دارند که میان عقل و حس وادی گشوده و دنیای ناشناخته‌ای وجود دارد و مینیمای همان دنیای گشوده است و به همین علت یکی از شما وقتی یک رمان مطالعه می‌کنید چه تأثیری از آن می‌گیرید؟

علیرضازرین دست دلباز فیلم‌داران با سابقه و منیر سینمای ایران است. در این هفته گفت‌وگو را با انجام داده‌ام تا دنیای کتاب را از دود چشمی دوربینش دوباره کشف کنیم. قطعاً نوع نگاهش به کتاب جذابی دو چندان دارد، چرا که هر چیزی را که می‌خواند پایه صورت عینی و واقعی به آن بگذرد.

کتابخوانی را از چه دوره‌ای آغاز کردید؟

هنری دورانی که شروع به کتاب خواندن کردم، دوره‌ای بود که کتاب هفته‌ها فقط حدود هشتاد صفحه منشر می‌شد. این نشریه در قطع جیبی منتشر می‌شد و من از طریق آن با خیلی از نویسندگان از جمله نویسندگان آمریکای لاتین مثل؛ بورخس، مارکزو و آلبینا آشنا شدم.

در آن زمان چقدر سال مطالعه؟

زیرین دست، آلبینا و پیمانان کتاب هفته‌ها بود و گاهی اوقات نشریه را از جلوی دیدگان او پنهان می‌کردیم تا زودتر از او مطالب مجله را بخوانیم.

به غیر از کتاب‌ها هفته، دیگر خواندن کتاب بودید؟

بله. خوشبختانه خالواده ما از نظر فرهنگی - هنری شرایط مناسبی داشتند. تمام خواران و مردان بزرگتر از من اهل بازار بودند. در همان زمان از این طریق با آثار آشنایی پیدا کردم پدرم شاعر بود و به زبان آذری شعر می‌گفت.

من به سالم بود که می‌روستم پشت صحنه نمایش آرشین ملالانو را مشاهده کردم چون برادرم قش اولی را بازی می‌کرد و با من سه سالگی شاهد اجرای نمایشنامه فارسی گو گو گو و اوحسین مولوی بودم. به هر حال در این نمایش بزرگ شدم. وقتی هم که از عزیز به تهران آمدم، در آپارتمانی در بالای سال سینما منزل کردم.

کدام سینما؟
سینما داریوش در خیابان تورپن که الان اسم تغییر داده شده آن را می‌دانم ولی از آن سال تا به امروز پارسا هست. پنجره خانه‌امان به سمت سقف شیروانی سینما باز شد و اگر کمی روی سقف شیروانی سر می‌خوردیم و بعد از لبه شیروانی عبور می‌کردیم به هواکش بزرگی می‌رسیدیم که از میان آن به سینما دیدیم می‌شد. به هر حال علاقه به سینما در کل خانه‌امان وجود داشت. مثلاً در روز یکم (حسین) می‌دیدیم خیلی علاقه داشت و شبت با فیلم‌هایی را که روز می‌دید برای ما تعریف می‌کرد. خالواده خالواده چه چیزی بود و هنگام خواب از تعریف کردن فیلم‌ها می‌کرد و اقتدر زیبا تعریف می‌کرد که هیچ وقت آن وصفت‌ها را از یاد نمی‌برم. بعدها که بزرگتر شدم فیلم‌هایی را که برادرم تعریف می‌کرد دیدم و به جرأت می‌توانم گویم این برادرم باید کارگردان می‌شد و به دنبال تک کارگردان خوبی می‌شد. ولی سانسفته وارد سینما نشد. به هر حال با توجه به تضاد عوامل موجود در خالواده امام مسائل هنری بتدریج در من رسوب کرد و در کنار آن مطالعه‌ای در زمینه نقاشی، سینما، موسیقی و ادبیات انجام دادم تا اینکه از طریق یکی از برادرم وارد سینما شدم.

همنسلان شما در دوران نوجوانی و جوانی فیلم‌های زیادی را مشاهده کرده‌اند، با توجه به اینکه در آن زمان فیلم‌های خارجی زیاد وارد کشور می‌شد و قطعاً تأثیرات بصری بر مخاطبان می‌گذاشت و در بالا بودن سواد بصری نقش اساسی داشت. منتها اینکه چه مد نظرتم است، این است که در حیطه مباحث تئوری و آکادمیک چقدر مطالعه می‌کردید؟

حسب وقتی که به آمریکا رفتم در کلاس‌های مختلف و تکرار گاهی مستعد آزاد شرکت کردم که در آن کلاس‌ها خیلی چیزها آموختم.

پس مراحل آکادمیک را هم گذرانده‌اید؟

بله. به این شکل که سال آخر رشته فیلمبرداری در ویدیم که از فیلمبرداران معروف و حرفه‌ای هالیوود دعوت می‌کردند که برای دانشجویان سال آخر در کلاس‌های آزاد می‌گرددند. تئوریس کنند و دقیقاً همان دستنویزی را دریافت می‌کردند که در هالیوود به آنها داده می‌شد. در آن هنگام دانشگاه شروع به آگهی دادن در نشریات کرد که هر چوری مستعد آزادی می‌باشید می‌روید. از هر جوانی شهریه‌ای دریافت می‌کردند. من در این نوع کلاس‌ها در آمریکا زیاد شرکت کرده‌ام که از نظر علمی بسیار مثبت و آگاهی‌دهنده بود.

کتاب‌های تخصصی چقدر به فیلمبردار حرفه‌ای سینما می‌تواند کمک کند؟

خوشبختانه این نوع کتاب‌ها در حال حاضر در ایران بسیار وجود دارد و با توجه‌های خوب وارد بازار کتاب شده‌اند. قطعاً خواندن همه آنها ازلی است. ولی یک موضوع مهم را باید بگویم و آن هم این است که اصول آندازی تئوری با دنیای عملی تفاوت فاحشی دارد. یعنی ممکن است در کتاب قواعد اصولی را بخوانید ولی در عمل ببینید که آن اصول کارگیری ندارد و در شرایط جدید باید تئوری جدیدی را ابداع کرد. در نتیجه سینما و بخصوص فیلمبرداری و کارگردانی محیط شرایط هستند و شرایط را ایجاد آنهاش تعیین کننده‌ای را اقای می‌کند.

پس به نظر مشخص آنچه‌ها در کجا به کمک می‌آید؟

به هر حال با خواندن کتاب شناخت نسبی به کار و ابزار کارکنی پندامی کنبد. همین آگاهی نقش پیش‌برنده‌ای را هنگام عمل بازی خواهد کرد. این شناخت و آگاهی به شما کمک می‌کند که در شرایط واقعی روزتر به نتیجه دست یابید. به هر حال مطالعه در همه زمینه‌ها به فیلمبردار کمک می‌کند؛ در انتخاب رویه در انتخاب و شناخت نور... همان‌طور که می‌تاید تئوری‌داری نه تنها مقوله بسیار مهم و وسیع در سینماست، بلکه در زندگی ما نقش اساسی دارد. انسان از بدو تولد تا لحظه مرگش با شرایط مختلف تئوری برخورد می‌کند. و اصلاً احساسی که انسان نسبت به طبیعت و دین نور دارد، چیزی است که جزو فطرت اصلی انسان به حساب می‌آید. حالا فکر کنید این مقوله را می‌خواهید در سینما اجرا کنید. تئوری‌داری نقش مهمی در شکل‌گیری شخصیت و روحمیات خاص کاراکترها و فضاها دارد. در نتیجه هر نوع مطالعه‌ای می‌تواند به این ذهنیت و شکل‌گیری آن کمک کند.

شما وقتی یک رمان مطالعه می‌کنید چه تأثیری از آن می‌گیرید؟

دلایل شگفتگی به سینما اصل همذات‌پنداری است. یعنی وقتی قهرمان را می‌بینیم، دوست داریم که جای آن قهرمان باشیم. در نتیجه سینما یک رسانه بسیار قوی است و اگر شخصیت‌های داستانی را وارد عرصه سینما کنیم، تأثیراتش خیلی بیشتر خواهد شد.

منظور شما این است که در عصر ارتباطات و تصویر دیگر آثار امبی و مکتوب ارزش خود را از دست می‌دهند؟

اصلاً برعکس. چون انسان‌ها طالب تعالی و تکامل هستند، بدون شک به دنبال آثار مکتوب خواهند رفت؛ برای اینکه بهتر بفهمند و بیشتر بیاموزند.

پس هر اثر مکتوب باعث تعالی انسان می‌شود؟

من نمی‌گویم هر چیزی که نوشته شده است باعث تعالی می‌شود. اولی اعتقاد دارم که بخش اعظم شناخت و آگاهی ما از طریق مطالعه حاصل می‌شود. چون فقط از طریق دیدن به ناشناخته‌ها دست نمی‌یابیم بلکه باید خواند و تأمل کرد.

می‌توان با نشریات چگونه است؟

من عاشق روزنامه و مجله هستم وقت زیادی را صرف مطالعه آنها می‌کنم و بافتقا مطالعه اکثر آنها به این نتیجه رسیدم که نشریات یک خبر واحد را می‌گیرند، این‌ها را می‌کنند و به چندین شکل مختلف عرضه می‌نمایند.

این حسن است یا نقص؟

خیلی به دست.

به طور کلی در طول روز چند ساعت فرصت مطالعه دارید؟

وقتی فیلمبرداری ندانسته تئوریس بسیار فرصت دارم.

اغراض چه کتابی را مطالعه کرده‌اید؟

فصلنامهٔ جود کتاب به نامه توصیه‌کنندهٔ دکتر شکرخواه بخیرم.

یک کتابتویلی اثر لیل پستمن ترجمه صادق طباطبائی و دیگری آندازگی اثر عشق مرزبان در خوشی؛ به همین قلم و ترجمه.

پس شما به غیر از مطالعه، خریدن کتاب هم هستید؟

بله. حتی کتابخانه بزرگی داشتم که در این روزها به دلیل چرختندی در زندگی‌ام، مجبور شدم کتاب‌هایش را بفروشم.

خبر

نشست تاریخ نگاری جنگ

بیست و چهارم فروردین ماه نشست کتاب‌های غیر داستانی کتاب ماه کودک و نوجوان به موضوع تاریخ نگاری برای نوجوانان اختصاص داشت. در این نشست مصطفی خرامان، منتقدی سرهنگی و احمد دهقان و چند نفر از دبیران شهر تهران و تعدادی از منتقدان و نویسندگان به بررسی سبب کتاب‌های تاریخ جنگ برای نوجوانان پرداختند. همچنین کتاب‌های ایه سوی بیروزی، و «عبور کاروان نوشته مصطفی خرامان» که از یک هفته پیش برای منتقدان فرستاده شده بود، نقد شد.

نویسندگان جنگ که طی سال‌های گذشته با دفر ادبیات و هنر مقاومت همکاری داشته‌اند، از سوی حوزه هنری مورد قدردانی قرار گرفتند.

این برنامه که همسفران نام گرفته بود، بیست و هشتم فروردین در تالار آندیشه حوزه هنری برگزار شد و به برگزاریگان، جایزه شهید آوینی تعلق گرفت.

گزارش تفصیلی این ویژه برنامه را در شماره آتی کتاب هفته خواهید خواند.

توسلیمت

آقایان مهدی صورتی و سعید قدیمی
مصیبت وارده را تسلیم می‌گویم و بقی عمر بازماندگان را می‌خواستیم.

همکاران شما در کتاب هفته

یادداشت

حیدر باقرند

امسال ...

● **امسال** یا **سال‌های** قُبُل چند تفاوت عمده دارد. اول اینکه حالا ربع قرن از پیروزی انقلاب گذشته است. پس می‌توانیم با جشنمان کاملاً باز پیش بینی کنیم که اتفاقاتی در حوزه مکتوبات پیرامون انقلاب خواهد افتاد. دوم اینکه آتش جنگ خانه همسایه متجاوز ما را ویران کرده است. اما نمی‌توانیم خوشحال باشیم چرا که حالا قدمی ما رسانده و هنوز خوشدان را به یک قدمی ما رسانده و هنوز عارت خانه آنها را به آخر نبرده، ناخنگ زدن به اطراف را شروع کرده‌اند. بعد نیست که امسال یودجه‌های حفظ ارزش‌های دفاع مقدس افزایش پیدا کند.

اینها را نوشتم تا بگویم اول از همه فرصت‌ها را از دست ندهیم. دوم اینکه فرصت‌ها را به خسارت تبدیل نگذاریم. نگذاریم فعالیتی‌هایی که به مناسبت انقلاب فراست صورت بگیرند تا روزهای آخر بهمن ماه به تعویق بیفتند. فراموش هم نکنیم که بسیاری از حوزه‌های جدی پژوهشی دربارهٔ انقلاب و جنگ هنوز هم خالی از سکنه است.

● **مقتله‌ای** که گذشت صفحه دیگری از تقویم تاریخ را عوض کرده‌شاید باورش سخت باشد. اما به همین سرعت ده سال از زمان شهادت آقا سید مرتضی اوینی گذشت. در این سال‌ها نام او زیاد تکرار شده است. هم توسط کسانی که او را نادیده بودند و نمی‌شناختند، هم توسط آنها که در روزهای آخر عمرش نیز چندان رجوعش را تحمل نمی‌کردند و هم توسط آنها که دوستش بودند و قدرش را می‌دانستند. عده‌ای که اتفاقاً از این گروه اوینی هم نبودند استفاده‌های زیادی از نام اوینی کرده‌اند! البته کم‌کاری دوستانش را نیز نمی‌توان به هیچ شکلی بخشید. تکرار مداوم نام اوینی باعث شده که کمتر کسی به صراحت تحقیق جدی دربارهٔ نظرآت او بیفتد. مثلاً او سینما را یک کالای صنعتی غرب معرفی می‌کرد که قواعد غربی حاکم بر آن با فلسفه اسلامی ناسازگار است. او ادعا می‌کرد که در روایت فتح امام جنگ قواعد جدیدی مطابق با فلسفه اسلامی برای این صنعت تعریف کرده‌اند. این ادعا خیلی بزرگ است و البته دور از واقعیت نیست. اما هنوز کسی رموزی را که او اوینی در دل آثارش شناده بود بازنگویهد تا رهنگهای دیگری باشد که اوینی را باور دارند.

● **راسم** یا پاشی جشنواره هفتم انتخاب بهترین کتاب دفاع مقدس قرار بود در اسفند ماه سال قبل برگزار شود که البته نشد. این دوره جشنواره جدیدی زده‌ای در خود دارد. البته بحث دربارهٔ این موضوع فصل آخر از آن است که در این چند سطر ریجند. فقط همین بس که سال ۱۳۸۲گردید باید دو جشنواره سالانه هفتم و هشتم انتخاب بهترین کتاب دفاع مقدس را شاهد باشد. چنین پدیده‌ای احتمالاً در نوع خود بی نظیر است.

● **نوزده** سال از زمان تأسیس دفتر ادبیات و هنر انقلاب گذشته است. کتابکس ساده و گرم و دوست‌داشتنی این دفتر در آن روزها، خاطراتی است که از ذهن فرهنگی کشورمان پاک نخواهد شد. شد. یاد از میگردان باید به مرتضی سرهنگی و هدایت‌الله بهبودی دست میریزاد گفت.

سیاهی پای چشمت‌ها، لب‌هایی که کم‌کم رنگ صورتی‌شان به‌گودی زرد، خطوطی که روی پیشانی عمیق می‌شود، گونه‌هایی که کم‌کم برجسته می‌شوند، و ریش‌ها که اگر باقی‌اصلاح نشده باشند، سفیدی‌شان روز به روز بیشتر می‌شود. می‌بینی که زمان، طرح صورت را، وجنات آدم‌ها را عوض می‌کند. چشمت‌ها که بر هم می‌زنی نسیمی زنده است و خاطرات را، جوانی را. همچون رایجه‌ای یا خودبریده‌است. نه خاطرات مانده است و نه جوانی. یادگار گشتی‌ش توامی داشت. مخاطبی اگر می‌توانست باشد، می‌گفت جوانی از برای تو یاد، خاطراتم را به من بازگردان. من با همین خاطرات همیشه جوانم. جاودام!

چیزی از ما در گذشته مانده است! می‌ماند! می‌شود آنها شباب و بی‌استعار و مکتایی به‌مکتایی دیگر سفر کنی و چیزی از تو به یادگار نمانده؟ کنار کنی کودکی‌شده‌ای که مادر زمامت، هراس عموده تو را از بی‌خوشی می‌کشد. هر آنچه‌داشته‌ای بر جای مانده است، و نگاه تو بیش از آنچه به آینده معطوف باشد، با دروغ و دره به داشته‌های گذشته خیره مانده است. آدم بی‌بضاعتی که سرمایه‌اش، گذشته اوست.

چیزی از ما در گذشته مانده است. چیزی بی حجم، چیزی بی رنگ، چیزی که حسش شبیه تلنگر است. به تلخی می‌ماند. به یک تپیب. نمی‌شود گفت مثل کسی که دلتش در گذشته مانده. نمی‌شود گفت شبیه کسی که عزیزتی را کم کرده، اما شاید این حس را بشود به حس عاشقانه تعبیر کرد که نمی‌داند دردش چیست و نمی‌فهمد که چرا مدام روخشد در عذاب است. فقط این اندازه می‌ماند و این قدر می‌فهمد که جای چیزی این‌هاست. شاید بیشتر باید در گذشته می‌ماندیم. شاید کمی وقت باید می‌داشتیم و چنته‌ای برتر و نوشته‌ای برتر از برای برتری گرفتیم.

چیزی از ما در گذشته مانده است. درد این است که بعضی‌ها نفهمیدند. درد این است که بعضی‌ها نمی‌خواهند بفهمند. درد این است که سکوت بهتر است.

در آذربایجان شوریدی رو به روی هتل ایلتورست پارکی بود که در امتداد جزو، تا جایی که چشم‌تکار می‌کرد ادامه داشت و صبرها راگر فرضی بود، اگر می‌شد گریزی زد، سری به این پارک می‌زدیم. فرصتی هم اگر دست نمی‌داد می‌شد از پشت بام کوچک اتاق‌های اردوگاهی هتل، در یک چشم‌انداز زیبا پارک را دید. می‌شد دید که کهنه‌سربازها ساعتی قبل از غروب دنگر شپری که نامش «دایگوبه» بود، دور هم جمع می‌شوند. می‌شد لرزش مدال‌ها را روی سینه‌هاشان دید. وقتی که بشدت می‌خندیدند. می‌شد شنید صدای قهقهه‌های پیرانه‌شان را که از میان دندان‌های چرک‌طالایی‌اشان بیرون می‌زد.

اگر آن پایین بودی می‌خندیدیدی ۰۰۰ نمی‌توانستی نخندی ۰۰۰. و اگر از پشت پنجره از آن بالا نگاه می‌کردی می‌گفتی بخظرمی‌شود این قدر بی‌درد و این قدر خندید. کنار کن، حس بی‌تاکت نرزشیده‌ای. مثل جسمی از بخار در کلمات می‌چیند.

یکی‌شان گفت: از خاطرات عهد جنگ می‌گویم. حالا با گذشته این چند دهه همه چیز آن سال‌ها به نظر منسجک و عجیب می‌آید. گلرله‌ای که کلا، خوده را سوراخ کرده یا ترشکی که حجم عالی آستین را پاره کرده، بیماری‌های مسری و گرسنگی‌های کشنده و ارششی زخمخ که به دنیا نگاه می‌کرد و فکر می‌کرد به یک کله کیک خامه‌ای نگاه می‌کند.

و من گفتم مگر هر نفر چند بار می‌تواند یک خاطره را تعریف کند. مگر مقدر خاطره دارند. این کهنه‌سربازهای پیری که کت‌هاشان مثل کفش‌هاشان، مثل چشمت‌هاشان، مثل دندان‌هاشان پیر و فرسوده و رنگ‌هاشان است. و بعد به خودم تپیب زدم که این هیچ خاطره‌هاشان را مثل کله‌های یک پازل کنار هم گذاشته‌اند تا اگر نه یک هویت ملی با حس‌ای فرا غرور

تاریخی، که خوشدان را زنده نگاه دارند. شاید اگر این جماعت، همدیگر را بعد از جنگ جهانی دوم پیدا نمی‌کردند، شاید اگر همگی کنار هم قرار نمی‌گرفتند، حالا خاطره‌ای نبود، کهنه‌سربازیی نبود، حالا صدای قهقهه‌های حیات‌بخش و صدای پیرشان تا از غنای بلند آن هتل یا آن ساحل مشجر زیبا با در امتداد آن دریای همیشه خاکستری پیش نمی‌آمد و زنده نمی‌ماند.

می‌ترسم همه چیز از یاد برود. می‌رود. شکر نباید کرد. من از حادثه‌ای که از کردستان روایت کرده‌ام نام‌ها را، مکان‌ها را آدم‌ها را فراموش کرده‌ام. حالا با گذشت بازده سال تنها یک پوسته، تنها یک خاطره، گنگ و سیاه‌بادم هست.

رضا برجی را در طول نگارش این سیاهه دیدم. گفت از انفجار بمب جیمیالی آسیب دیده و حالا پروژو ظهور آن جانده بعد از سال‌ها رنجش می‌دهد. ریشش خرم‌می‌چرخیده و دیگر مثل سابق پرتیز و بافتشرفش حرف نمی‌زند. او همیشه به گنجشک‌فرزی می‌مانست. او همیشه به گنجشک‌فرزی می‌ماند.

♦ **چه کسی باور می‌کرد آن دفتر کوچک بدون هیچ حمایتی جز حمایت حوزه هنری فقیر آن روزها، با جاباب قریب به یانصند جلد کتاب به زیر گرتگرین مرکز حفظ و ثبت ارزش‌های دفاع مقدس تبدیل شود**

با هم از آن روزها گفتیم. در نامه‌ها و یادها مقدر اشتباه کرده‌ایم. او می‌گفت و من می‌آدم. من می‌گفتم و او یادش می‌آمد. یاد آن روزها در ذهن او زنده‌تر بود.

مرکز مطبوعات و جنگ سیاه در اهواز یک دفتر عملیاتی داشت. یاد هست در سال ۳۷حکم سرپرستی این دفتر از معاونت فرهنگی سپاه تهران به من داده شد. وقتی به اهواز رسیدیم، قطریا توره آنجا بود. گفت حکم سرپرستی این دفتر از زمان معاونت فرهنگی سپاه اهواز به او سپرده شده‌است. من حکم خودم را به او نشان دادم و او حکم خودش را نشان من داد. نمی‌خندیدیم. و البته او بزرگتر بود.

او طول یک ماه بعد غلامرضا عیدان به ما پیوست. او بزرگتر بود. مرکز مطبوعات جنگی را بیند و نامه آمده بود تا از یک مطابو جنگی را ببیند و نامه نویسد. گرچه خودش اهل آبادان بود اما آن روزها در مشهد زندگی می‌کرد. می‌توانستیم خود ما نویسنده‌های جنگ به نیکی یاد می‌شود. نمی‌خواهم خیلی به اسامی و عناطره و آن روزها بپردازم. هر چه نوشتم مقدمه‌ای بود برای دفتر یک دیار.

وایسین روزهای جنگ بود. اهواز شرجی و تب‌دار بود. کارون زرد چرک . و اهوازی‌های مقاوم طوری بودند که انگار جنگی عارض نشده و تلخی ظهور نکرده

و زندگی زیر پوست جنگ نماند. همه چیز آنجا همیشه آرام بود و البته کمی کسل‌کننده. چیز باطون‌های حاکی رنگ که مثل فرقی‌های مجنون توی خیابان‌های ویراز می‌دادند. مثل اینکه می‌پردند یا با واقع‌ای پردند و گاهی هم چیزی را زیر چرخ‌ها له می‌کردند.

فیاضی از تهران پشت‌خط بود. گفت: امروز و فردا

مهمان‌داری گفت: کیست؟ گفت: از روزنامهٔ جمهوری

اسلامی، مرتضی سرهنگی، هدایت‌الله بهبودی، سعید

یادداشت

سیداسر هشترودی

دفتری کوچک

صافتی.

روز بعد همیمان‌ها رسیدند. سرهنگی و بهبودی باید برای گفت و گو با اسرای عراقی به چند اردوگاه حومه اهواز می‌رفتند. سعید می‌خواست به شلمچه برود و من باید با سعید می‌بودم. اصفاآقا سر ترسی داشت. با کمتر خبرنگاری به مناطق عملیاتی رفتیم که از آمدن و ترکش ، نهراسد. و شلمچه آن روز، روزهای قیل ، و روزهای بعد زیر باران توپ و خمپاره بود. مرتضی و هدایت هم درگیر مصاحبه با درجه‌داران اسیر عراقی بودند که طی همان یکی دو روز شده بودند.

پرگشت آنها مصافح شد تا مرخصی من. یک آهوی کتشی و یک راننده‌ی بی‌حال اما برجسته که در شلمچه کتشی بودم من جلوی پای نیستم. گفته بود اگر یکی از این ترکش‌ها ماشین روزنامه را املا سرچکان من می‌خواست با بلیهٔ هواست روزنامه را ندهیم. اما وقت پرگشت، تا خودم تهران یک کله کلمه حرف نزد. یک حرف نگفتم. مرتضی گفت: روزنامه جای کار کردن نیست. شاید مطبورش روزنامه خودشان بود.

تویدم. روزم. شاید من اشتباه می‌کنم . اما آن شب گرم، توی آن ماشین بی‌قر (۹) روی آن جاده صاف و یکناختی که تا ندمی‌شانگش کتاب آمده بود. صحبت از طرخی بود که باید آقای زم برای آن تصمیم می‌گرفت. صحبت از جلسه‌ای بود که مرتضی و هدایت با آقای زم داشتند. صحبت از پاسخی بود که باید رئیس وقت حوزه هنری می‌داد. حفظ خاطرات، پیش از آنکه از یادها برود. دفتری که بتواند صرفاً با یک هدف کار خود را آغاز کند. آن مدنی نبود جز ثبت و ضبط خاطرات، دستاوردها، دست‌نوشته‌ها، عکس‌ها، روایت‌ها و ...

بهبودی راست می‌گفت. در میان آن همه مراکز فرهنگی رایسته، آن همه دستگاه حکومتی و دولتی هیچ کس به صراحت این نیغاده بود که اگر خاطره‌ای را به چاپ می‌رساند، شکل و شمایل درستی به آن بدهد. ویراستاری خوب، زبانی خوب و پرداخت درست، نگارش صحیح و تیزوری منظم. آنچه آن روزها تکدی که چاپ می‌شد، حتی می‌باید رغبت می‌کردیم به آن نگاه کنیم. مرتضی گفت: اگر پاسخ زم مثبت بود، خبرت می‌کنیم.

پایخ آقای زم مثبت بود. دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری در سال ۱۳۳۷ تأسیس شد. من هنوز به خود می‌بالم که عضو سوم این دفتر بودم. یک اتاق کوچک در قنطاط سمیه و ویلا واقع شد در یک آپارتمان، در طبقه چهارم. وروبروی واحد مجله سوره. باران آزاردهنده بود. بزرزت گفته در طبقه پنجم هر دو دقیقه یک بار شکم می‌داد. باران بود سرب می‌شد و یکپهو سنگینی از بزرزت لیز می‌خورد و با سر می‌جکمرتی روی کاتال طبقه‌ای پایین‌تر می‌ریخت. آن روزها سید محمد آریبی تفته بود. سید مرتضی آریبی سربربر سید سوره با یک کلاه نمدی می‌آمد و سری به اتاق کوچک این دفتر تازه تأسیس می‌زد. چای می‌نوشید، التماس دعایی می‌گفت.

چه کسی باور می‌کرد آن دوراندیشی و آن پاسخ مثبت چه در کاتی دارد؟ چه کسی باور می‌کرد آن دفتر کوچک بدون هیچ حمایتی جز حمایت حوزه هنری فقیر آن روزها، با جاباب قریب به یانصند جلد کتاب به زیر گرتگرین مرکز حفظ و ثبت ارزش‌های دفاع مقدس تبدیل شود. دفتری که با سادگی و تواضع به مرکزی برای تربیت نویسندگان جنگ تبدیل شد. نویسندگانی که غالباً زمانی پشت‌خاکریه‌ها، با در دست‌هاشان کلاه‌توپ را می‌کشیدند شاه‌هاشان آریبی‌سی. با مطاب کتاب‌توپ را می‌کشیدند و با گلرله‌های خمپاره را در استانه‌های داغ مسری رنگ رها می‌کردند. آنها امروز نویسندگان بزرگی هستند که جنگ را تجربه کرده‌اند و از میان توده‌ها برآمده‌اند.

و این همه مروهن دفتری است که هنوز سادگی و تواضع خود را حفظ کرده است.

و اگر آنان **اعمال کتاب**، تورات و انجیل را و آنچه را که از پروردگارشان به سوی آنها فرود آمده است، برپا می‌داشتند، یگمان از بالای سرشان [آسمان-و از زیر پایشان [زمین-] برخوردار می‌شدند و بهیچ وجه می‌پرند. اما تنها برخی از ایشان میانه رو ماند و بسیاری از آنان، کاری که می‌کنند، به است.
آن کز بیم، سوره مائده (آل۵) آیه ۶۶

قرآن را پیاموید که بهترین سخن است و در آن دانا و فقیه شوید که مایه شکرایی و رشد نهایست.
امام علی (ع)، بیخ البلاغه عیسی صالح، عیله ۱۱۰

ارزش پژوهشی دانشنامه‌ها

در شماره ۶۱۰۶کتاب ماه کلیت (آزردی ۸۸) گزارشی از نشست تقدیربررسی دانشنامه امام علی(ع)و تقدیربررسی موسوعهٔ الفقه (الاسلامی)مطفاًلمذهب اهل البیت(ع) و مصاحبه‌ای با حاجت‌الاسلام عبدالمجید معادیحوا با «سپیش‌شناسی و مشکل دانشنامه‌نویسی» آمده است که مهم‌قلبی توجه و نیازنگ‌کننده‌های دیربار، دانشنامه‌نویسی امروز در ایران و جهان به‌ویژه دانشنامه‌های مربوط به مسائل دینی و مذهبی‌اند. افزون بر این، دانشنامه‌های گوناگون در کشور ما مراحل آغازی یا مابین انتشار را می‌گذرانند و بررسی آنها نیز می‌تواند دیدگاهی آریزبانه در اختیار ناقدان بگذارد.

اما دیگر سو، می‌توان علاج و ارائه قابل از وقوع کرد، می‌دانیم که نگارش یک دانشنامه، بدون پشتوانه قوی و عظیم مالی اشخاص حقیقی یا حقوقی امکانپذیر نیست و این پشتوانه‌ها که در بسیاری موارد، دولتی یا حکومتی‌اند در قالب قراردادهای در اختیار شخص یا مرکز مسئول تدوین دانشنامه قرار می‌گیرند. این نیز معمولاً پس از تصویب طرحی است که از سوی مسئولان ارائه می‌شود.

حالی اگر شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی پشتیبان یک دانشنامه، بپایند و تشکیل دهند از متخصصان و صاحب‌نظران در زمینه فن دانشنامه‌نویسی به‌علاوه خبرگان و ناقدان درموضوع مربوط به آن دانشنامه، و آنها مجموع به شرایطی را در قالب و مختارای دانشنامه تدوین کنند و بر کار آن نظارت و نقد مستمر داشته باشند، چنان نخواهد شد که پس از صرف هزینه‌های کلان، با محصولاتی انه در خور نام خویش، رو به رو باشیم. (نگارنده دست کم یک دانشنامه را می‌تواند نام ببرد که نه در موضوع، نه در کیفیت و نه در شیوه اجرا، قابل دفاع نیست)

به هر حال، شنازدگی در تصویب هر طرح به خاطر موقعیتها و مناسبتهای خاص یا زرق و برق نام آن، علم-ملاحظه چهارچوبها و ضوابط پژوهشی و نداشتن هیئت کارشناسی برای نظارت بر تدوین دانشنامه، کار را گناه به آنجا خواهد کشید که هزینه‌های بسیار صرف امور دفاع بپذایر شوند.

کتاب کتاب کتاب

شعر انتظار

انتخاب **المسیحا** (مجموعه شعر انتظار) به گوشش مهدی مظفری **ساجدی**، چاپ اوله، نفع رهنی، ۱۴۰۰ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، نشر موعود (مؤسسه فرهنگی موعود عصر ۱۳۳۸ ه‍.ش، ۸۰۰۰۰۰ ریال در هر صفحه این کتاب، سروده‌ای به سبک کلاسیک از سرایندگان صاحب‌نام معاصر در موضوع امام زمان(عج) تولد آن حضرت و موضوع انتظار آمده است و مجموعه‌ای ارزشمند از شعر کلاسیک معاصر را در موضوع خود در اختیار خواننده می‌گذارد.

تاریخ اسلام در قاره جدید

اسلام در آمریکا (مجموعه مقالات) گردآوری و برگردان گروه فرهنگستان مؤسسه الهمدی زیر نظر رامین خاکی، چاپ اوله، قطع وزیری، ۲۹۹ صفحه، ۱۵۰۰ نسخه، انتشارات بین‌المللی الهدی، تهران، ۱۳۳۸، ۱۸۰۰ تومان. این کتاب، ترجمه مقالاتی پژوهشی از نویسندگان خارجی (عرب و غیر عرب) است و در میان آنها جبهه‌هایی نامدار را می‌توان دید. در فصلهای متعدد این کتاب اطلاعاتی دربارهٔ حضور مسلمانان در قاره آمریکا پیش از کریستف کلمبوس، اسلام و مسلمانان در قاره آمریکا، آمریکای شمالی، آمریکای جنوبی و کانادا و شناختنامه افرادی مانند علی‌احمد، محمد، مالک، اکیس، مریم جمیله، فضل الرحمن و سیدحسین نصر آمده است. منبع شناسی اسلام در قاره آمریکا، حدود ۸۰ صفحه انتهایی کتاب را تشکیل می‌دهد.

کتاب شماره ۱۱۶، ششبه ۳ فروردین ۱۳۸۲

گفت و شنود

گفت و شنودی با فرهاد شیخ فرشی، مؤلف و پژوهشگر تاریخ معاصر ایران

ماهیت سیال پژوهش تاریخی

بیرون از این دایره یافت، از این رو در پژوهشهای امروز خود و آثار منتشر شده، رگ‌هایی را دنبال کرده‌ام که سرنوشته‌سازترین رخداد تاریخی روزگار مرا ساخته و پرماتحه است. در نتیجه، گزینش موضوعهایی مانند «آلمان شیعی» یا «روشنفکری دینی» چندان هم بی‌راه به نظر نمی‌آید. این حال آن‌چه به همین میزان برای ورود به میدان چنین پژوهشهایی، انگیزه‌ساز شد. طراحی فرم یا قالب متفاوتی بود تا بیابان دریافتهای تاریخی خود را با آن پیازمایم. این زاویه می‌توان انگیزه من در گزینش چنین موضوعهایی را- در دایره «طرح تدوین تاریخ انقلاب اسلامی»- «میخه با گرایش به تجربه‌هایی تازه در تاریخ‌نگاری آریزایی کرد. در حد تجربه‌ای که تا اینجا داریده به نظر شما پژوهش در تاریخ **معاصر ایران ادای چه**

آثار منتشر شده شما را در کدام چهارچوب می‌توان قرار داد؟
کتابهایی که از من- تا به امروز- منتشر شده است، درون چهارچوبی جای می‌گیرد که بیانگر تجربه‌ی من در قسب‌بندی از خطوط و جریانهای سیاسی کارآمد در براندازی نظام پادشاهی ایران است. اگر جریانهای سیاسی مؤثر در بر افتادن نظام گذشته را درون دو دسته «داخلی» و «خارجی» جای دهم، آن‌چه در زیر مجموعه داخلی قرار می‌گیرد- گذشته از میزان تأثیرگذاری- به دو گروه اصلی جریانهای مذهبی و غیرمذهبی تقسیم می‌شود که بخش‌مذهبی آن شامل دو خط «حزبی» و «دانشگاهی» و بخش غیرمذهبی آن شامل دو خط «دیپکراه» و «ملیکرانت-است. البته به این مجموعه باید عواملی را در ساختار نظام پیشین افزود که خود بحث دیگری دارد.

آثار من - در حقیقت- بیانگر تحلیلهای جداگانه‌ای است که درباره هر یک از خطوط سیاسی یادشده ارائه کرده‌ام. تاکنون از زیرمجموعه جریانهای داخلی، دو خط «حزبی» و «دانشگاهی» را در دو کتاب جداگانه (از انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی) با عنوان تحلیلی بر نقش سیاسی عالمان شیعی در انقلاب اسلامی» و «روشنفکری دینی و انقلاب اسلامی» پوشش داده‌ام. همچنین طرحهایی نیز - به طور جداگانه- درباره دیگر خطوط سیاسی یادشده دارم که می‌تواند این مجموعه را تکمیل کند.

چه پیوندها و شباهتهایی میان این دو اثر هست؟
از نظر شکلی همانندیهایی میان کتاب تحلیلی بر نقش سیاسی عالمان شیعی در انقلاب اسلامی» و کتاب «روشنفکری دینی و انقلاب اسلامی» وجود دارد که مهمترین آن را می‌توان در پردازشی یافت که به لحاظ «نظری» و «تاریخی» از نقش سیاسی دو جریان مورد نظر ارائه شده است. از نظر محتوایی نیز کوشیده‌ام، در هر یک از کتابها-راههای جداگانه‌ای را نشان دهم که برآیند آن را در ساز و کارهای مبارزاتی دو خط مذهبی یاد شده می‌توان دیده‌ ساز و کارهایی که تا نقطه بر افتادن سلسله پهلوی به گونه‌ای هماهنگ، یکدیگر را ترمیم و تکمیل می‌کنند.

چرا این موضوعها را برای پژوهش برگزیدید؟

هر پژوهش آپریش با پرسشهایی انگیزه‌ساز برمی‌آید. پرسشهایی که بیش از هر چیز درباره تاریخ ایران داشته‌ام و در پاسخگوینی به آن اندیشیده‌ام عموماًه گرد باورهای مردم این سرزمین گشته است؛ چه آن زمان که برسم و جوی خود را به دریای آسپوره‌ها می‌بردم چه امروز که اندیشیدن به خط و ربط جریانهای مذهبی، پایه پارچهای پژوهشهای من شده است. گویا برای آسانی که - از آغاز- زندگی خود را میخه با تب و تاب یک انقلاب مذهبی یافته است نمی‌توان پرسشهای تاریخی و انگیزه‌هایی

بیرون از این دایره یافت، از این رو در پژوهشهای امروز خود و آثار منتشر شده، رگ‌هایی را دنبال کرده‌ام که سرنوشته‌سازترین رخداد تاریخی روزگار مرا ساخته و پرماتحه است. در نتیجه، گزینش موضوعهایی مانند «آلمان شیعی» یا «روشنفکری دینی» چندان هم بی‌راه به نظر نمی‌آید. این حال آن‌چه به همین میزان برای ورود به میدان چنین پژوهشهایی، انگیزه‌ساز شد. طراحی فرم یا قالب متفاوتی بود تا بیابان دریافتهای تاریخی خود را با آن پیازمایم. این زاویه می‌توان انگیزه من در گزینش چنین موضوعهایی را- در دایره «طرح تدوین تاریخ انقلاب اسلامی»- «میخه با گرایش به تجربه‌هایی تازه در تاریخ‌نگاری آریزایی کرد. در حد تجربه‌ای که تا اینجا داریده به نظر شما پژوهش در تاریخ **معاصر ایران ادای چه**

امروزه حج عظیم اطلاعات درباره یک موضوع کوچک، به علاوه کوتاه شدن سرعت افشای اطلاعات، مایه آن شده است که هیچ پژوهش تاریخی، حرف آخر نباشد چه بسا پژوهشگر تاریخ مجبور شود بسیار زودتر از آن‌چه می‌پنداشته است، در تشییع جنازه نظریه‌های تاریخی خود شرکت کند

مشکلات و دغدغه‌هایی است؟
تجزیه و تحلیل دنیابریهای پژوهش در تاریخ معاصر ایران خودتاریخ‌اند. کارهای پژوهشی مستقل و مستقلانی است. این موضوع از ادوای متفاوتی می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد. من، تنها به یکی از این ادوای اشاره می‌کنم. در یک نگاه، که مقوله «معاصر نظم» در پژوهش‌های غربی قرار می‌دهد و از بی آن به شاخصههایی برای نقد تاریخنگاری معاصر نیست می‌باید. در گذشته، مشکلات تاریخنگاری به سبب تدوین ردف نیون اسناد و مدارک و یا دست نیافتی بودن آنها محدود می‌شد. اما به نظر می‌رسد امروز جریان یک رویداد ساده - که فرود به تاریخ می‌تواند- با چنان حجیم می‌بایلی از اطلاعات و تحلیلهای موشکافه سر و کار داریم که دیگر امکان خریدن هیچ ذره ناچیزی به پشت دیگر اسرار نیست. بای به دورانی می‌نهم که تاریخین زوایای هیچ رویدادی را پیش از چند ساعت نمی‌توان پنهان کرد و این زمان می‌تواند هر لحظه گریخته شود. تردیدی نیست که بازتاب چنین دگرگونیهایی- که بر تعریف پژوهش

تاریخی در جهان معاصر تأثیر نهاده است- آثار خود را بر پژوهش در تاریخ معاصر ایران نیز خواهد داشت. از این رو تاگزیریم مشکلات تاریخنگاری امروز ایران را با میزان درک پژوهندگان تاریخ معاصر از چنین پوششی بسنجیم؛ یعنی شرایطی که اگرچه هر روز بر دانسته‌های یک پژوهشگر نسبت به رخدای مشخص در تاریخ می‌افزاید اما مجموع اطلاعات و تحلیلهای تازه‌تر هر لحظه نادانسته‌های او نیز افزایش می‌دهد. از این رو پژوهشگر امروز ناچار است متواضع تر از گذشته شود و این فرآیند برای او صرفاً یک مقوله اخلاقی نیست بلکه یک ضرورت در کار پژوهش تاریخی است. از این پس پوشش می‌باییم که همواره از اسناد و مدارک، زاویه و افق نگارش و شرایط فرهنگی، اجتماعی و سیاسی که تاگزیریم منبع خود را در آن تبیین نمایم- یعنی هر آنچه آمیزه‌های اصلی بیدار آورنده پژوهش تاریخی ما خواهند بود؛ دیگر برای ما نگه‌گاه استواری نیست. اگر به وقت به هر یک از این مابین توجه کنیم درمی‌یابیم که هیچ پایه پارچهای در اختیار نداریم. اسناد و مدارکی داریم که هر لحظه در یک متن انتشار اسناد و مدارک تازه‌تر از اعتبار آنها کاسته شود یا حتی بی اعتبار گردد. زاویه نگارش ما به ناهنجاری می‌تواند تغییر کند و برداشتهای گذشته ما در کارگون سازد. اوضاع اجتماعی و سیاسی نیز همواره در مسیر دگرگونی بوده و هست و خواهد بود. از این رو برای پژوهشگر تاریخ به نگاه خود را در برابر واقعیتی می‌باید که با دنیای پژوهشی می‌توان آن را ماهیت سیال پژوهش تاریخی نامید. حال دغدغه‌های می‌تواند با شناختن مسائل این افایش باید زیر این سیلان، پیامدهای خواهد داشت که شناختن آن سبب می‌شود که توایم چهارچوبهای تاریخنویسی سنتی را بشکنیم و نگاه خود- را که گویا از روزنه‌ای به گذشته می‌گیریم- وسعت بشنیم. حال آن‌که شناختن آن می‌تواند نگارش و ادبیات نگارشی ما را در پژوهشهای تاریخی دگرگون سازد. اینجاست که برای نمونه پژوهشگر از آغاز می‌داند که قرار نیست با نوشتن یک اثر تاریخی- «حرف موضوعی هر چند کوچک و مشخص- درباره آخر خود یا دیگران را بزند. می‌داند که اگر چه دیگران به خود حق می‌دهند یا مطالعه‌ها و پژوهشی اشکاشما را در درباره مطالعه‌ها و اشخاص صادر کنند، اما حکم صادر کردن کار پژوهشگر تاریخ نیست. می‌داند که باید هر لحظه چشم به راه دیدگاههایی نو و جوانرود باشد که بر جای برداشتهای کهن یا حتی جوانرگ شده او بنشینند و چه بسا تاگزیر شود بسیار زودتر از آن‌چه می‌پنداشته است. در تشییع جنازه نظریه‌های تاریخی خود شرکت کند. با این حال تداوم پژوهش را ضرورتی از گذشته احساس می‌کند زیرا بقعه بیان هر اثر پژوهشی خود را لحظه عزیمت با سراغها حرکتی نو می‌بندد که اگر خود نتواند ادامه دهد، دیگران این راه را- به قیمت نقد یا حتی پناه ندادن بر پژوهشها دیدگاههای او- خواهند پیچود و به ترمیم نگاهشان نسبت به گذشته خواهند پرداخت.

تردیدی نیست که این ماهیت سیال پژوهش در تاریخ- بسیاری از چهارچوبهای گذشته را خواهد شکست. چهارچوبهایی که

^[1] و اگر آنان اعمال کتاب، تورات و انجیل را و آنچه را که از پروردگارشان به سوی آنها فرود آمده است، برپا می‌داشتند

^[2] یگمان از بالای سرشان [آسمان-و از زیر پایشان [زمین-] برخوردار می‌شدند و بهیچ وجه می‌پرند

^[3] اما تنها برخی از ایشان میانه رو ماند و بسیاری از آنان، کاری که می‌کنند، به است

^[4] آن کز بیم، سوره مائده (آل۵) آیه ۶۶

^[5] قرآن را پیاموید که بهترین سخن است و در آن دانا و فقیه شوید که مایه شکرایی و رشد نهایست

^[6] امام علی (ع)، بیخ البلاغه عیسی صالح، عیله ۱۱۰

گرفتاری در آنها را می توان از مهم‌ترین دشواریهای تاریخنگاری معاصر ایران دانست. این ماحولیت به ما خواهد آموخت که به تاریخ جز از چشم‌انداز تاریخ‌نگری ما از چشم‌انداز تراخ می توان سیاست، اقتصاد، اخلاق، مسائل ژوادی یا هر چیز دیگر را در تعامل با یکدیگر مشاهده کرد. اما اگر جای این چشم‌انداز تاریخی را با هر یک از روزنه‌های یادشده سیاسی، اقتصادی ژوادی و غیره عوض کنیم و بجایمیم که از این دریچه ما به تاریخ نگریم، کاری جز تحمیل چهار چهرهای خود به تاریخ نگریدیم؛ و این یعنی گزندوت درجه‌ای به گذشته که می‌توانیم تاریخ همین است که در عرض و طول فاب گفته آن می‌بینیم.باشنستی و چشم ن‌ه‌انداز و چنین دریچه‌هایی است که فضاوت و صدور حکم درباره رخ داده‌های تاریخی بسیار آسان و تکلیف خادم و خازن هم خیلی زود روشن می‌شود؛ زیرا همه چیز همین است که از روزنه این صحنه شبر فرنگی دیده‌ام و شنیده‌ام؛ از این که ملاک تاریخ را سرود کرده‌ایم. اما این روزنه هرگز آن چشم‌انداز تاریخی نیست که اگر خواستیم از فرزان او رویدادی ساده را

پژوهشگر امروز ناچار است متواضع تر از گذشته شود و این فروتنی برای او نه تنها یک مقوله اخلاقی، بلکه یک ضرورت در کار پژوهش تاریخی است

نگریم و تجزیه و تحلیل کنیم. درس و پیش آن گرفتار نیایم؛ پس او غلط و مغفلهایی خوراسته یا ناخواسته فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، روحی و حتی ژنتیکی نسیم که دیگر اقتضا برپاری را برای همیشه از یادمان نبود.

دشواریهای فراوی پژوهش در تاریخ معاصر ایران به چشم می آید می تواند به گونه‌های مستند از رویای دیگری نیز مورد ارزیابی قرار گیرد که البته از چهار چهره‌های یک معاصره بیرون خواهد بود. فرهاد شیخ‌لویس درباره آثار دو دست انتشار خود می‌گوید:

و کتاب آماده انتشار دارم.

یکی از این آثار کلاً یا آن چه نایه حال از من منتشر شده است متفاوت خواهد بود که پژوهشی است درباره یکی از اسطوره‌های ایرانی به نام ویشتاسپانانیا.

این دوم که در ادامه کارهای منتشر شده جای دارد نیز همچنان پژوهش در تاریخ معاصر ایران را دنبال می‌کند که در به‌طور مشخص نتشهای میان تیره‌های مذهبی و ملی را در جریان جنبش ملی کردن صنعت نفت مورد تجزیه و

تحلیل قرار داده‌ام. گذشته از این آثار، در حال حاضر در کار دیگر نیز در دست نگارش دارم که نخستین آن باز نویسی یکی از آثار گذشته‌ام درباره مسای جامعه‌شناسی تاریخی شورش در ایران است که به دلیل تغییر برخی از دیدگاههای خود تاگزیر آن را دور نویسی آن شده‌ام. اثر دیگری که در کنار دو تن از دوستان پژوهشگر خود به مرحله نگارش آن رسیده‌ایم، پژوهش نسبتاً مفصلی درباره اوضاع سیاسی شهر اصفهان در فاصله میان انقلاب مشروطیت و انقلاب اسلامی است.

کتاب کتاب کتاب

نقد دو نظریه متضاد

بحران جهانی و نقدی بر نظریه برخورد تمدنها
نقدیگر، تاریخ پدید جهانی شدن و نقد نظریه ساموئل هانتینگتون به‌ویژه در کتاب او «برخورد تمدنها و بازسازی نظم نوین» می‌گوید.

فصل دوم به نقد نظریه ادین محوری

تمدنها می‌پردازد.

فصل سوم بحران نظم نوین جهانی و پیامدهای آن را شرح می‌کند.

فصل چهارم به نقد نظریه هانتینگتون درباره تفاوت میان «تمدن غرب» و «تمدن مدرن» می‌پردازد و این نظر را مطرح می‌کند که این دو واژه در عمل یک پدیده تاریخی مربوط به دو دوره از تاریخ غرب‌اند.

فصل پنجم چگونگی امکان رشد تمدن مدرن جهانی را توضیح می‌دهد.

فصل ششم به نقد نظریه برنارد لوئیس می‌پردازد که دین را عامل جدایی، دیگری، پیشرفت غرب و عقیده‌اندکی شرق و انگیزه توحیه تروریسم می‌داند و در این راه به مقایسه برخی ویژگیهای از اسلام و مسیحیت می‌پردازد.

فصل هفتم کتاب، نقد نظریه گفت وگویی تمدنهاست و از آن تعبیر به «نظریه ذهنی» به دور از دنیای واقعیت می‌کند.

فصل هشتم، بررسی و مطالعه رخداد ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ بررسی ریشه‌های تروریسم است. فصل نهم نیز به ارزیابی روابط غربستان سعودی و آمریکا در زمینهٔ سون‌ت‌سعودی و نقد، شکستگی جریان اقتصاد و نقش اسلام بن‌لادن، گوازیشتی تحلیلی- تاریخی از شورش مسجدالحرام و طرح القاعده، به عنوان شکل جهانی‌شده‌ای از جنبشهای اسلامی گذشته در غربستان سعودی اختصاص دارد.

فهرست مفصلی از منابع به‌ویژه منابع انگلیسی-پایتختش کتاب است.

مکتوب جاودانه

قرآن اثری جاودیدان **گامی کوتاه** در شناخت قرآن، نوشته سیدمحمدعلی آباوی، چاپ اول، **طغی رقمی، ۲۲۴ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، انتشارات کتاب بین**.

و رشتا، ۱۳۸۱. بها، ۷۰۰۰ تومان
این اثر به ویژگیهای قرآن از دیدگاه جامعه‌شناسی، تاریخی، تمدنی، نظام معنایی و لفظی، خوشخوانی، قدرت حفظ آن، همواره‌خواهی، اخبار غیبی و عدم تعارض با عقل و دانش و بحثهای دیگری مانند تلاوت قرآن، قرآن به عنوان سرچشمه فرهنگ اسلامی، نقش و نفوذ قرآن از دیدگاههای

اخلاقی، روحی، فرهنگی، ادبی، اجتماعی، سیاسی و نقش آن در تمدن اسلامی؛ مباحث وحی، علوم قرآن و تاریخ جمع، نزول، نظم و ترتیب، قرآنت، قاریان، تجوید، تلاوت، مکی و مدنی، اسباب نزول، حکم و رتبه‌بای، ناسخ و منسوخ، اعجاز، مناسبات، ملهای، مژده‌ها، قصه‌ها، احکام فقهی، قابلیت فهم، ه‌راه و رسیدن به معانی قرآن، قرآن و اهل بیت، انحصاری یا عدم انحصار تفسیر قرآن، حوزه‌های ظاهر و باطن در تفسیر و دیگر دانسته‌هایی مفید درباره این کتاب آسمانی اختصاص دارد.

اسلام و مدرنیته

اسلام و مدرنیته، نوشته عبدالله آفریزی، ترجمه امیر رضایی، چاپ اول، **طغی رقمی، ۲۴۴ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه، انتشارات قصیده‌سرا، تهران، ۱۳۸۱**. بها، ۷۰۰۰۰ ریال.

مطالب این کتاب در فصل ۶ و هر فصل به مباحثی مانند اسلام و دولت آزادی‌امدرنیته، اسلام عربی و بحران فرهنگی، این خلدون و ماکیاورل اسلام و فلسفه روشنگری می‌پردازد.

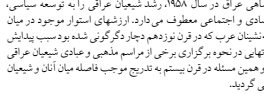
نویسنده به منظور تعیین هرچه بیشتر این مفاهیم جالش برانگیز، تلاش کرده است این

The shi is of Iraq
شیعیان عراق
نوشته پیولاگ نکاش **Ytzhak Nakash**، ۲۰۰۸ صفحه، ناشر: Princeton University Press، مارس ۲۰۰۳. بها، ۷۹۵۰ دلار

نویسنده دورنمای تاریخی و غنی را برای درک و شناخت جایگاه واقعی شیعیان عراق ارائه کرده است و می‌توان از آن به عنوان نخستین کار جامع در این موضوع خاص و جالب توجه نام برد.

مطالاب کتاب بحثی عمیق را در زمینه شیاعت فرهنگ و اعتقادات آنان با شیعیان ایرانی نشان می‌دهد. مؤلف با بررسی سالها قدرت علمای شیعه نجف و کربلا در اواسط قرن هجده میلادی و سقوط پادشاهی عراق در سال ۱۹۵۸، رشد شیعیان عراقی را به توسعه سیاسی، اقتصادی و اجتماعی معطوف می‌دارد. ارزشهای استوار موجود در میان پدیده‌نشینان عرب که در قرن نوزدهم دچار دگرگونی شده بود بسبب پیدایش تفاهاتهای در نحو، در گزارشی برخی از مراسم مذهبی و عبادی شیعیان عراقی شد و همین مسئله در قرن بیستم به تدریج موجب فاصله میان آنان و شیعیان ایرانی گردید.

The Miracle of the Seventh Day: A Guide to the Spiritual Meaning, Significance and Weekly Practice of the Jewish Sabbath

معجزه روز هفتم: راهنمایی برای درک مفهوم معنویت و اجرای هفتگی مراسم روزهای شنبه

نوشته عیام ایدان اشائین ساتلر **Abin Adams Steinsaltz**، ۲۵۶ صفحه، ناشر: **Wiley Sons John**، فوریه ۲۰۰۳. بها، ۲۷۹۵ دلار

در این کتاب، نویسنده به شرح و بسط آیین و مراسم روز شنبه (روز تعطیل هفتگی) و یهودیان که از مهم‌ترین فرایض موجود در این دین است، می‌پردازد و با نگرشی درباره به این سنت، آنان را در برگزاری این امر برای می‌دهد. شیوه نوشتاری کتاب از اهمیت خاصی برخوردار است و می‌تواند دو گروه خواننده را در بهره‌گیری بیشتر از این سنت

در برگیرد؛ افرادی که دارای اطلاعات و آگاهی بالایی هستند یا خوانند این کتاب شکوه و جلال بیشتری به این مراسم می‌بخشند و آن را با درک بیشتری می‌توانند از این اثر به عنوان راهنما و کمک در جهت فراتر دهعا؛ به‌ویژه دعای طلب شیشایش قبل از صرف غذا و دعای شکر و ستایش پس از آن استفاده کنند. این نوشته همچنین با نگاهی تازه، قایلینهای مهم و نهفته در سنت شنبه‌ها را بیان می‌کند و بینشی عمیقتر را در بررسی تاریخی آن ارائه می‌دهد.

با ناشران

قصیده سرا، اسلام ایرانی و متألبان جدید
ترجمه کتاب «اسلام ایرانی» نوشته هادی کرین در دستورال انتشارات قصیده‌سرا قرار گرفت. این کتاب که مشتمل بر چهار مجلد است، در تاریخ ۱۹۷۲ توسط انتشارات گالیمار منتشر شده است.

همچنین ترجمه کتاب «متألهان جدید» ویراسته دیوید فورد از فعالیتهای در دست اقدام همین انتشارات است. ناشر این کتاب - که چاپ سوم آن در ۱۹۹۸ منتشر شده - بلداکول است. این کتاب شامل هشت بخش است که هر بخش به آراء و دیدنیه‌های متألبان بزرگ قرن بیستم اروپا و آمریکا نظیر: کارل یارت، دیتریش یوتنهایمر، پل تیلیش، کارل رازر، هلنس کونگه، یورگن مولمان، رودلف یوتنمان و جان مک‌کراوی می‌پردازد.

منتشر شد

دوماهنامه اخبار دین شماره ۱۰ - اسفند ۱۳۸۱
شامل: **اخبار دین از سراسر جهان: معرفی مرکز Virtual Religion Index معرفی مقالات: آیا در اسلام چیزی هست که زیستن مسلمانان در جامع لیبیا را غیر ممکن می‌سازد؟**
عصر بنیادگرایی؛ درک محدده، **معرفی یک مقاله: گزاره‌های از مقاله بازنگری جایگاه عقل بین دین و لایسب؛ اخبار کتاب؛ معرفی کتاب: تازه‌های کتاب انگلیسی: تقویم مذهبی و...**

کتابخانه شماره ۱۱۶، شماره ۳، فروردین ۱۳۹۲
۱۹

یادداشت

محمدابراهیم هاجر

یادداشتی به بیدانه معرفی / کُفت وگوهای با ساموئل بکت، **اوزن یونسکو**، **ژان لویی بارو**

چندگ بکر

از جمله کتاب هایی که در اوایل دهه سال پیش در عرصه نمایش به بازار نشر رسید اثری بوده به نام «گفتگو گوهایی با ساموئل بکت» اوزن یونسکو، ژان لویی بارو

این گفت وگوها توسط احمد کامیابی مسک صورت گرفته و از جمله نکات بارز این کتاب گفتگو گوی فریدی ایرانی است با این نویسنده گان و در واقع گذشته از بحث های جالب، بهترین نکته نیز همین دیدگاه فرید ایرانی در مقابل این هنرمندان بزرگ کتابت زیاست.

احمد کامیابی مسک که در سال ۱۳۵۶ به درجه دکتری سکل سوم در رشته تئاتر از دانشگاه ملی واری مرن پله در فرانسه نائل آمد، متولد ۱۹۰۹ در پاریس ۱۳۲۲ در خوسف بروجند است. وی بعد از اینکه در مقطع فوق لیسانسی ادبیات دانشگاه مشهد فارغ التحصیل می شود در دانشگاه‌هایی چون تاتر و سوربن ادامه تحصیل داد تا در سال ۱۳۷۷ از رساله دکتری دولتی (دایکت) که بالاترین مدرک تئاتر جهان است، دفاع کند و درجه دکتورسوری نائل آمد.

تاکنون یکی از کتاب‌های احمد کامیابی مسک جزیره نجین نویسندهگان خارجی زبان فرانسه به خود اختصاص داده است. این کتاب شامل مباحث تئری هلی است چون «گفت‌وگو با ساموئل بکت» گفت‌وگو با اوزن یونسکو درباره کرکندها و تئاترش، گفت‌وگو با ژان لویی بارو درباره کرکندها، گفت‌وگو با اوزن یونسکو درباره مسأله انتظار در آثارش و به است. گفت‌وگوهای با... تشکیل شده از تصاویری چون فویسنده و ساموئل بکت در کلاه هیل سن ژاک در پاریس، نویسنده اوزن یونسکو به هنگام گفت‌وگو در خانه یونسکو در مرن پاریس، ژان لویی بارو و نویسنده در تاتر اورسلی و...

این کتاب در ۱۱۱ صفحه به قیمت ۲۰۰ تومان و توسط انتشارات نمایش در اواخر سال ۱۳۸۱ و از دیپازار شده است.

چند اشاره:

۱- این کتاب به گمان نویسنده این مجور در محق مانده و آن محقق پیشش کتاب است.

۲- تاترش این کتاب از زیر مجموعه های مرکز هنرهای نمایشی است و در واقع این کتاب با سرمایه دولتی چاپ شده است.

۳- چون با سرمایه دولتی چاپ می شود باید در تئاتر بماند یا تنها چند کتفروشی محدود و

دورفاده این کتاب را پیشخوان بگذارند؟

در نهایت اینکه این انتشارات نمایش که این کتاب ها را چاپ می کند، ای کاش به فکر پیششان هم می افتاد ای کاش...

گلستان قرآن منتشر شد

امراهی بی پایان» اثر محمد ابریی در سی و هشتمین نشست هفته کانون ادبیات ایران با حضور نویسنده و نیز تعدادی از منتقدان مورد بررسی قرار گرفت.
در ابتدای مراسم نویسنده کتاب، داستان «سرطان» یکی از داستان‌های این مجموعه را خواند و در ادامه مراسم علیرضا حافظی به عنوان اولین منتقد درباره ابریی گفت: ابریی از جمله داستان‌نویسانی است که در حقیق ظلم شده است و می‌بایست اسم او را به خاطر کتاب‌های زیبایش پیش از این از زبان دیگران می‌شنیدیم که البته این هم شاید به دلیل افتادگی پیش از حد وی در این عرصه باشد. حافظی در ادامه گفت: ابریی به داستان‌نویسی مدرن گرایش دارد و همچنین در ادبیات کلاسیک و کهن زبان فارسی تخصص زیادی کرده که می‌توان این نکته را از نوشته‌های وی تشخیص داد.

حافظی نامگذاری کتاب به مرالی بی پایان از سوی نویسنده را بسیار باقت خواند و افزود: مقوله نامگذاری در ادبیات غرب مقوله بحث‌برانگیزی است و

آموزش داستان نویسی

خانه داستان با هدف جذب جوانان به هنر و نیز شناسایی و پرورش استعداد آنان اقدام به برگزاری دوره‌های مختلف هنری از جمله آموزش داستان‌نویسی کرده است.

این دوره‌ها به صورت مقدماتی و پیشرفته زیر نظر استادان و کارشناسان در دو گروه سخن‌وری و سالان و بزرگسالان برگزار می‌شود.

علاقه‌مندان جهت ثبت‌نام و شرکت در این دوره‌ها می‌توانند همه روزه از ساعت ۸ تا ۱۷ به نشانی: خیابان شریعی، رویه‌روی بهار شیرازی، پایین‌تر از بیمارستان خانواده مراجعه و یا با شماره تلفن ۹۸۵۲-۷۶۰۹ برای کسب اطلاع بیشتر تماس حاصل نمایند.

اهداء ۸۰۰ جلد کتاب ایرانی به انجمن اسلامی پلاروس روسیه

در طی سفر احمد مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، به روسیه، بنا به درخواست دانشجویان انجمن اسلامی پلاروس روسیه، ۸۰۰ جلد کتاب به ارتباطات اسلامی کتب فوق را در موضوعات دینی و دستورویز فرهنگ و ارشاد اسلامی به ایشان اهدا شد.

سفر سقر احمد مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، به روسیه، بنا به درخواست دانشجویان انجمن اسلامی پلاروس روسیه، ۸۰۰ جلد کتاب به ارتباطات اسلامی کتب فوق را در موضوعات دینی و دستورویز فرهنگ و ارشاد اسلامی به ایشان اهدا شد.

بر اساس این اطلاعیه، هر ساله به افراد حقیقی یا حقوقی که کتب یا ماقالاتی را با هدف شناساندن و ترویج ارزش‌های اسلام در سطح بین‌المللی پدید آورند، جایزه بین‌المللی رئیس‌جمهور در مطالعات اسلامی به عنوان تقدیری از زحمات و فعالیت‌هایشان اهدای می‌شود. این جایزه که به مبلغ ۳۰۰۰۰۰ دلار است به آثاری تعلق می‌گیرد که بر مبنای رعایت اعتدال و تقاضای نگارش یافته است.

علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با سفارت تونس در تهران تماس حاصل نمایند.

فهرست خرید کتاب اعلام شد

مجموعه جلد شماره ۱۵۲ هیأت انتخاب و خرید کتاب اعلام شد. عنوان، نام ناشر، موضوع و تعداد نسخه‌های خریداری شده به شرح زیر است.

نقش بهداشت روان در ازدواج، گفتگو، فلسفه و روانشناسی، ۷۰۰ طرفان اشک، شرح نوح البلاغ، فیض کاشانی، دین، ۲۰۰ حمزه اسدالله، کتاب دین، ۱۰۰۰ جوان در هیاهوی اضطراب، تربیت، علوم انسانی، ۲۰۰ سفلیان، مولی، تاریخ و جغرافیا، ۳۰۰ سلجوقیان، مولی، تاریخ و جغرافیا، ۳۰۰ سارلی، ۱۰۰ آنتا، ادبیات، ۵۰۰ شاهنامه فردوسی، شاهنامه معنی اولی، هفتادون موضوعی شاهنامه، آرون، ادبیات، ۲۰۰ پیروزان سخن‌سرایی زندگی، آثار و اندیشه‌های استاد جلال‌الدین، آفتاب نوسعه، ادبیات، ۲۰۰ تجربه‌های همه تلخ گفتار و سروده‌های مهدی آشتی‌نائل، آفریه، ادبیات، ۱۵۰ پاره کوچک، آگاه، ادبیات، ۱۰۰ آسمان عاکسری است (مجموعه داستان) آنا، ادبیات، ۵۰ شاهنامه و زمین، ادیبک یاقوت‌نارایان، ادبیات، ۲۵ اسرارگر، کرکندگان ایرانی، ادبیات، ۲۰۰ موعودین، مسقط، معنی اولی، هفتادون موضوعی شاهنامه، آرون، ادبیات، ۲۰۰ پیروزان سخن‌سرایی زندگی، آثار و اندیشه‌های استاد جلال‌الدین، آفتاب نوسعه، ادبیات، ۲۰۰ دین، آقا، ادبیات، ۲۰۰ کف‌های نه فتیان قهوه (رمان) آقا، ادبیات، ۲۰۰ درویش تاریخی، آقا، ادبیات، ۲۰۰ لنگ‌های نه فتیان قهوه (رمان) آقا، ادبیات، ۲۰۰ کف بی‌گرمی پاریس، افلاک، ادبیات، ۲۰۰ بیروستان الزرو و شمایه روزی آن، بیستون، ادبیات، ۲۰۰ پیکار پیکرها، شاهنامه، مظهر، تاریخ پرد، پرچم، ادبیات، ۲۰۰ از یاد زنده بنگان، ادبیات، ۲۰۰ چهار تصویر، پدلا، ادبیات، ۲۰۰ شاهنامه، مظهر، نوس، ادبیات، ۲۰۰ ستوری پرگستر و ادبیات فارسی، مجموعه مقالات، نوس، ادبیات، ۲۰۰ خوش آمدی، ۰، نوکلر، ادبیات، ۲۰۰ خانقاری، یوگان، ادبیات، ۲۰۰ گمانداز بزرگ کوهساران، زندگی و شعر نیما یوشیج، نائل، ادبیات، ۲۰۰ ویران سرایدن، چشمه، ادبیات، ۳۰۰ اینجا ایران است و من تو را دوست می‌دارم، داریوش، ادبیات، ۲۰۰ تمام کرکندگان جهان شاعران، داریوش، ادبیات، ۲۰۰ شب، شبانه، داریوش، ادبیات، ۲۰۰ خون و آزادی، حسانه مقاومت، طیاران ایران در برابر هفتای عباسی، دبیر، ادبیات، ۲۰۰ درام‌های روایت، دبیر، ادبیات، ۲۰۰ چهل گفتار از چهل استاد در ایران شناسی، دستان- داریوالمعارف ایران‌شناسی، ادبیات، ۲۰۰ از م به نای کلمه، نمود نه‌هایی از داستان‌های کوتاه امروز گیلان، دشتستان، ادبیات، ۲۰۰ گنجینه عرفان، صد داستان برگزیده، مظهر، معصوم و طالب شتری، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ادبیات، ۲۵۰ هزار پای سبزه و قشقه‌های قصور، روزبهان، ادبیات، ۲۰۰ بهار و داستان‌های دیگر روزگار، ادبیات، ۲۰۰ زنی که همه‌اش پاشی‌های قلبی داشت، روزگار، ادبیات، ۲۰۰ بازگشت یک سووار، روزنه کار، ادبیات، ۲۰۰ کوبور و قلب سنگی، روشنگران و مطالعات زنان، ادبیات، ۲۵۰ و با ۱۳۸۰-۱۳۷۷ زمستان، ادبیات، ۲۰۰ لطف لام میوه زمستان، ادبیات، ۲۰۰ مظهر، بلند، مظهر و مظهر، عزیزت، زمستان، ادبیات، ۲۰۰ داستان ناگهان، مجموعه داستان‌های کوتاه جهان‌سالی، ادبیات، ۵۰ شاهنامه، بازگرده بیست سال شعر عاشقانه ایران (۱۳۷۰-۱۳۷۲)، سالی، ادبیات، ۲۰۰ نامرئانه، درباره فردوسی و شاهنامه، سخن، ادبیات، ۲۰۰ اشکفته تانی، ستایش، ادبیات، ۲۰۰ دره‌یافت‌های آموزشی و تربیتی در درس انشا، مجموعه مقالات، سهیل، پویش، ادبیات، ۲۰۰ موهایی سلیف یک دختر شاداب و خاطره‌های دیگر، سهیل پویش، ادبیات، ۲۰۰ دره‌های بزرگ رمان تاریخی ایران، ۲۳۰۰-۲۳۲۰

مدح منتقدان از مرثی بی پایان

بسیاری از اسم کتاب‌های غربی از کتاب مقدس مأخوذه شده است و ابریی نوشته با به شرح دادن وسوساں در نامگذاری این کتاب، زیبایی بیشتری به کتاب به‌دهد. وی در ادامه افزود: این کتاب مجموعه‌ای است از داستان‌های کوتاه و نسبتاً بلند و همه داستان‌های آن به غیر از یکی دو مورد پریده‌ای از یک مرتبه هستند و همگی یک مضمون دارند. حافظی گفت: راوی این داستان‌ها معمولاً فرزند بزرگ‌است که به یک انگیزه‌ای خاطره‌ای را از دوران کودکی و نوجوانی زنده می‌کند و در حین یادآوری این خاطرات، خاطرات دیگری برایش تداعی می‌شود که روای در این موقع خاطره اول را پریده و به خاطره بعدی می‌پردازد.

وی در پایان سخنان خود گفت: این داستان‌ها کارکش‌های است در دهلیزهای بیخ در پیچ ذهن، ذهنی که در ادوار مختلف شکل گرفته است.

در ادامه مراسم محمدحسین شهنواری و محمدرضا گوروزی هم نظرات خود را درباره مرثی بی پایان گفتند.

کتابخانه ملی عراق در آتش

کتابخانه ملی عراق که دربرگیرنده اسناد مدارکی استثنایی در جهان است، روز یکشنبه غارت و به آتش کشیده شدبه گزارش خبرگزاری فرانسه از بغداد، این کتابخانه که در سال ۱۹۶۱ ساخته و گنج محکمت نامیده شد، دربرگیرنده مرکز ملی اسناد عراق بود.کتابخانه ملی عراق در مقابل وزارت معارف عراق قرار دارد.وی سخنانش را این‌گونه تفسیر کرد: آتش‌زدگی است. به مناسبت ششمین دهه خداداد که مجموعه‌های عظیمی از اساتد فرهنگی بین‌المللی در آن قرار داشت، دوروز پیش غارت شده بود.گفتنی است یونسکو خواست‌نامهٔ تهرندی برای ترمیم حفظ میراث فرهنگی بغداد از دسترس غارتگران شد.

درگذشت یک مترجم

مهرداد یوسفی مترجم مطبوعات و کتاب درگذشت‌وی در سال ۱۳۲۰ به دنیا آمد و تحصیل در رشته زبان انگلیسی و آلمانی را در تایلند تکمیل کرد.مرحوم یوسفی به صورتی آراستگار و با سلیقهٔ متمایز و با توجهٔ مطبوعاتی نشر آرا، انتشارات الزهراء و سایر نشریات همکاری داشت و از قلم وی آثاری چون دانش‌های علم و تعلیم و تربیت و ترجمهٔ شاد بیکر، ریاست و سوم فردرین در مقابل بیروتستان، میراث تبیین و در هفتهٔ ۱۳۲۳ دربارهٔ خاک رسیده، کتاب هفتهٔ این شایعه را به جامهٔ تعلیمی است و مترجمان کشور و خانوادهٔ مرحوم تسلیت می‌گردد.

فهرست خرید کتاب اعلام شد

فهرزاده، ادبیات، ۲۰۰ بچه‌رو رو به پایغ، یادنامهٔ شب‌های شعر بر تلالو خیال نازک‌اندیشان، حبیب روحانی، ادبیات، ۲۰۰ کوهچرخ، پای آسمان، یادنامهٔ کوه‌های معج و روش، ادبیات، ۲۰۰ مسعودی، قرآن‌پژوهانست، عبدالرحمن محمود، ادبیات، ۲۰۰ آرمشاهی زحمن در دادگاه خانواده، عبدالرحمن محمود، ادبیات، ۲۰۰ ایستاد ایمن، شعر، لولایت، ادبیات، ۲۰۰ ترانه وطن، فکر نو، ادبیات، ۲۰۰ از شکوفه تا گلیلاس، مجموعه شعر، فریروز، ادبیات، ۲۵۰ لیلی سرگشته، قایم، ادبیات، ۲۰۰ سرین نگارشی، شاهنامه، قایم، ادبیات، ۲۰۰ نظریه‌ریزان، زمانهٔ قصه، ادبیات، ۲۰۰ به‌بیت‌شده هوا، می‌شاید ما شعر شما؟ ویران کرد، زمانه، قصیده‌سرا، ادبیات، ۲۰۰ پاسار آگاهی، قصیده‌سرا، ادبیات، ۲۰۰ فالوسی، گرامر پاروز، قصیده‌سرا، ادبیات، ۲۰۰ محاسن هستی، قصیده‌سرا، ادبیات، ۲۰۰ چهار سخن‌گویی و جهان ایران (فردوسی، مولی، سعدی، حافظ، قطره، ادبیات، ۲۰۰ کلمات شمس تبریزی، دورهٔ ۲، چلدلی، قطره، ادبیات، ۲۰۰ مزیز و نگار، بازخوانی یک عاشقانه، قنبرس، ادبیات، ۲۰۰ فردوسی و تاریخ و نام معاصر ایران، نقش جان و آثار، از قلم آنتا، ادبیات، ۲۰۰ بوهمس، در آغوش، ادبیات، ۲۰۰ نوستر، ادومس و روایت کلام، کاروان، ادبیات، ۲۰۰ پای‌های تکیه، متن روزنامه، کتاب خورشید، ادبیات، ۲۰۰ مقدمه داستان کوتاه کرمان، ادبیات، ۲۰۰ کاتب خورشید، ادبیات، ۲۰۰ عاشقانه‌ها، متن روزنامه، کتاب خورشید، ادبیات، ۲۰۰ مجموعه دروغ‌ها، کاروان، آنتا، کتاب زمین، ادبیات، ۲۰۰ او مجموعه شعر، کتاب کاروان، ادبیات، ۲۰۰ همه سرخ یک منظومه، کتاب نادر، ادبیات، ۲۰۰ درنگ عمیق از مبدینه تا مبدینه (مجموعه چهل جشن شب خواتین) کیومرث، کتاب، ۲۰۰ هر اسه، لاچوره، ادبیات، ۲۰۰ مرده‌ها، آفاق ۱۲، مرغ آمین، ادبیات، ۲۰۰ آن طرف خیابان، چهارداستان، مرگ، ادبیات، ۲۰۰ رفتن جهان (گزیدهٔ شعری ۱۳۷۲-۱۳۷۳)، موریانه، ادبیات، ۲۰۰ تجربه‌ها و پرسش‌های معنی، ادبیات، ۲۰۰ چه کسی پهلان تر را دوست دارد (منظومه) مینا، ادبیات، ۲۰۰ هفتاد آنتا، مجموعه داستان و مینا، ادبیات، ۲۰۰ متن مینا، ادبیات، ۲۰۰ او دوست دارد، مجموعه داستان مینا، ادبیات، ۲۰۰ در جست‌وجوی شعر، نغمهٔ زندگی، ادبیات، ۲۰۰ گفتگوهای شاعرانه با مامدها، نقش و نگار، ادبیات، ۲۰۰ نگار، ادبیات، ۲۰۰ درام، نام اسرار کسب شعرهای کوتاه ۱۳۷۰-۱۳۷۱، نگار، ادبیات، ۲۵۰ همه میدان، داستان، شور، ادبیات، ۲۰۰ رنگ‌نگر، فردوسی از سرودن شاهنامه، وگویی، ادبیات، ۲۰۰ رنگ‌ها، نگار، ادبیات، ۲۰۰ گنجینه‌کتاب‌ها و گلیلاس، ها، نگار، ادبیات، ۲۰۰ گلیلاس، مجموعه شعر، نگار، ادبیات، ۲۰۰ یکی از زنده‌ها دارد می‌میرد، نگار، ادبیات، ۲۰۰ حسانه سوزان کمانها، نگار، سبزه، ادبیات، ۲۰۰ هزار و دومین شب، فهرزاده، پایان نمایش، ادبیات، ۲۰۰ کتاب اساتذت ذل (تجسس) آرم‌تقد، می‌تکیر نشر، ادبیات، ۲۰۰ بعد از رویگ، درخت‌ها، مجموعه داستان، شور، ادبیات، ۲۰۰ رنگ‌نگر، فردوسی از سرودن شاهنامه، وگویی، ادبیات، ۲۰۰ رنگ‌نگری بر داستان‌های بی‌منتی، همدا، ادبیات، ۲۰۰ این مین می‌خشد زانعی، گزیده شعرها و ترانه‌های سبیل شلرستان، هروی تازه، ادبیات، ۲۰۰ بی‌بی بگ و چند داستان دیگر، هریرند، ادبیات، ۲۰۰ نقش در کارگاه‌های زندگی، دفتر کارگاه‌های هنر معاصر، هریرند، ادبیات، ۲۰۰ ساره باران جواب یک سلام، نامه‌های احمد، شادلو به مهدی اعوان، یوشیج، ادبیات، ۲۰۰

شماره ۱۱۶، شماره ۳، شنبه ۳ فروردین ۱۳۸۲

گفت و گو با نصرالله قادری نویسنده و کارگردان تئاتر

کتاب تئاتر: خلق به نیمه

اجدادش از کردهای

نیمه‌ی عصر رضاشاه، به سمنان هستند. او خود در اوایل دهه ۳۰ در تجمدگاه اجدادش چشم به خاک می‌گشاید. بعدها درس تئاتر می‌خواند و چند وقتی را نیز در

فرنگستان سر می‌کند. او که نصرالله قادری

است گمان می‌کند دشمنان بسیاری دارد و یکی از دلایلی نیز نقد تند و تیزش در نقد مسکاترانی است. نصرالله قادری صاحب پیش از ۲۵ جلد کتاب است. برخی از این کتاب‌ها تئوری و نظریات تئاتری اوست و دیگر آثار وی که خود نمایشنامه می‌خواندشان نصرالله قادری هم اکنون نمایش «گاهی اوقات برای زنده ماندن باید مرده» را به صحنه کشانده و چشم به نمایشگاه کتاب تهران دارد تا شاید - به قول خودش - بعد از سال‌ها طلسم چاپ و پخش نوشته‌هایش بشکند.

کتاب و صحنه چه رابطه‌ای در ذهن شما

می‌سازد؟
ما در حیطه تئاتر دو نوع کتاب داریم و همچنین دو نوع رابطه کتاب با صحنه. یکی کتاب‌هایی است که درام، یعنی آن در صحنه ملموس است؛ مثل درام دیگر آن دسته هستند که جنبه تئوریک تئاتر (ازبگویی، کارگردانی، طراحی صحنه و لباس و…) را دارند. بهتر بگویم اولین معنوی که از رابطه صحنه و کتاب در ذهنم ساخته می‌شود، فرهنگ، معقل و اندیشه است.

منظورتان از درام چیست. مشخصاً به زبان فارسی و شیوه‌های نمایشنامه‌نویسی اوانی اشاره کنید و آیا این شکل تاکنون به وقوع پیوسته است؟
از این زاویه اگر بنگرید هر کتابی در حیطه تئاتر خلق به نیمه است و زمانی کامل می‌شود که جنبهٔ عینی آن بر صحنه حاکم شود.

ببینید منظور من بیشتر همین نیمه به صحنه ترفه است. البته آن نیمه‌ای که هنوز بر صحنه شکل نگرفته باید دارای مقررات و معیارهای خاص خود باشد.

چه معیارهایی؟

مهمترین معیار وسیلهٔ ارتباطی است. یعنی مؤلف باید نسبت به زبان فارسی تسلط ویژه‌ای داشته باشد.

پس در نهایت شما نمایشنامه را کتابی ناقص می‌دانید؟
بله. کلاً البته جز آن دسته از نمایشنامه‌ها که توانند در صحنه و برای صحنه به رشته تحریر درآمده‌اند. البته اگر قرار بر صحنه رفتنشان باشد چند نمونه را نام ببرید.

تقریباً تمام آثار دوره اول نمایشنامه‌نویسی فارسی چنین هستند و برای صحنه به رشته تحریر درآمده‌اند. مثل آثار هادی یا چوپک، یا امثال آنها. البته بسیاری از آثار نمایشنامه‌نویسان معاصر نیز چنین است و تنها باید به همان شکل کتاب چاپی بمانند.
چگونه نمایشنامه‌ها و چه کتاب‌هایی؟
از نام بردن معذورم.

در این دایره کوچک هر انتقادی به کینه و دشمنی معنا می‌شود. می‌نهمید؟
امیدوارم.

گفت وگو با زاون قوکاسیان: نویسنده و منتقد سینما

دلمشغولی های یک منتقد سینما

نطفه کتابی دیگر در ارتباط با بازیگری درویش ارجمند به وجود آمد. ولی بخش بسیار کوتاهی از آن گفت‌وگو در این کتاب چاپ شده است.

پس کتاب جدیدتان ویژه بازیگری درویش ارجمند است؟

کتاب‌هایی که در دست چاپ دارم و بزودی به بازار می‌آید، کتاب خانم لرنه، پرویز کیمیای و فرخ غفاری است. ولی کتاب آقای درویش ارجمند در حال نوشتن و تحقیق است که امیدوارم با پایان آسان منتشر شود.

نظر شما درباره کتاب‌های سینمایی و وضعیت نشر کتاب‌های این حوزه در ایران چیست؟

خوشبختانه از نظر کمی کتاب‌های سینمایی شرایط بسیار خوبی دارند ولی از نظر کیفی به نظر می‌رسد کتاب‌هایی که در ارتباط با تاریخ سینما باشد، بسیار محدود است. هر چند کارهای خوبی مانند کتاب تاریخ جامع سینمای جهان نوشته دیوید.آ. کوک سال گذشته با ترجمه هوشنگ آزادی در دو جلد توسط چشمه منتشر شده است. اما اگر به صورت سیستماتیک می‌توانستیم سالی حداقل پنج عنوان کتاب مرجع سینمایی به زبان فارسی منتشر کنیم، تحولی در زمینه نشر کتاب‌های سینمایی به وجود می‌آمد.

جدیدترین کار شما چیست؟

لرنه و فاطمه محمد آریا دو بازیگر قدرتمند تئاتر و سینما موضوع کتاب‌های تازه من می‌باشد که امیدوارم

تا خردادماه منتشر شوند.

کتاب لرنه اسمال حال حاضر تحقیق درباره آریی آوانسیان است. او یکی از بزرگترین هنرمندان معاصر ما بوده که مآسافنه نسل جوان ما شناختی از او ندارد. امیدوارم با این کتاب بتوانم گام مثبتی در جهت شناخت این هنرمند بزرگ بردارم.

آیا تحقیق و پژوهش درباره بیضایی اادامه خواهید داد؟
تحقیق و پژوهش در مورد بهرام بیضایی و فیلم‌هایش یکی از دلمشغولی‌های من بوده و هست و خواهد بود چون یک علاقه خاص و ویژه‌ای به کارهای بهرام بیضایی دارم و با شناختی که از شخصیت و نحوه کار او دارم، امیدوارم اول فیلم بعدی‌اش را بزودی آغاز کند و درسال جدید فیلم تازه او را بتوانیم ببینیم.

پیشنه‌ادی به منتقدان خاتوا ابراش

فرشید ابراهیمیان از کتاب تازه‌اش می‌گوید

فرشید ابراهیمیان نویسنده و منتقدتئاتر در حال حاضر مشغول ویرایش و غلط‌گیری کتابی است به نام «نقد تئاتر».

نویسنده این کتاب آبروینگ و ازدر از جمله معروفترین منتقدان «تاپیر دلند» نیویورک نابیره و دیگر مجلات تئاتری آمریکا است.

ابراهیمیان در این باره می‌گوید: «این کتاب در واقع به نقد تئاتر می‌پردازد که در طول دو دهه گذشته بر صحنه رفته‌اند و به نکت‌های عوامل (فرم، محتوا) اجرا، بازی در و…) می‌پردازد. این منتقد، مترجم تئاتر در ادامه می‌گوید: «این کتاب مقدمه‌ای دارد درباره تاریخچه نقد آبروینگ و مترقد است که نقد از آغاز قرن ۱۸ به بعد شکل می‌گیرد و در واقع این کتاب نقدی بر نقدهای ژورنالیستی دو دهه گذشته است.»

یکی از جالب‌ترین نکات این کتاب طرح سه پرسش از هنرنویسنده و منتقد تئاتر است.

۱-این چرا می‌گوید؟

۲-آیا این اثر توانسته حرفش را بزند؟

۳-این اثر چگونه حرفش را زده؟

«نقد تئاتر» توسط نشر قفله در ۲۰۰ صفحه و به شمارگان ۳۰۰۰ نسخه پاره‌پاره بازار نشر می‌گذارد.

فرشید ابراهیمیان در پایان بر این نکته تأکید می‌کند که «این کتاب در واقع پیشنهادی است برای نویسندگان و منتقدان تئاتر ایران.»

اولین جرقه‌اش در شانزدهمین جشنواره کودک- با دیدن انیوس خویسختی ساخته آلبرت مگر دیچان- زده شد. به نظر می‌رسد اگر بتوانم کارهای دولیان و دیگر کارگردان خوب ارمنستان را با این نگاه مجدداً ببینم، یک مجموعه پژوهش و تحلیل در مورد کارگردانان ارمنی زبان انجام می‌دهم. طبیعتاً شخصیت‌هایی مانند انوم اگویان و یازیری آوانسیان را هم در این مجموعه باید معرفی و تحلیل کنم.

به نظر می‌رسد در بهرام بیضایی و پدیده سگ‌کشی سنی کرده‌اید نحوه کارگردانی بیضایی را توضیح دهید. نظر خودتان چیست؟

♦ **تحقیق و پژوهش در مورد بهرام بیضایی و فیلم‌هایش**
یکی از دلمشغولی‌های من بوده و هست و خواهد بود

بهرام بیضایی را در سینما در کتاب‌هایم دنبال کرده‌ام و بخصوص سعی کرده‌ام چه در کتاب گفت‌وگو با بهرام بیضایی و چه در کتاب‌های دیگر، نحوه تفکر و سینمایی او را بیشتر از نگاه خودش بازگویم. ولی در کتاب بهرام بیضایی و پدیده سگ‌کشی» در گفت‌وگوهایی که با شاهرخ سخایی، عکاس؛ ایرج رامین فر، طراح صحنه؛ فرهنگ معری، گریموارفر رقصی،چم، عکاس مزده شمسایی،مجید مظفری،رضا کاپیانی و درویش ارجمند داشته، نحوه کار عملی بهرام بیضایی را از نگاه مسکاتران او در سگ‌کشی نشان دهم.

در این میان آبروینگ ارجمند در مورد نحوه کارگردانی بیضایی آقدر علمی و دشمنین توضیح داد که گفت‌وگویی ما به ۷ ساعت کشید و از آن گفت‌وگو

انتشار دوازدهمین کتاب زاون قوکاسیان با نام بهرام بیضایی و پدیده سگ‌کشی که در اسفند ماه توسط نشر چشمه منتشر شد، به‌انه‌ای شد تا با زاون به گفت‌وگو بنشینم.

زاون را در مؤسسه آموزش عالی سوره اصفهان ملاقات کردم. ظاهراً او تاریخ سینما ندیسی می‌کند و با قرار قبلی به دیدار او رفتیم بعد از کلاس درس در دفتر موسسه با او به گفت‌وگو نشستیم با اینکه او کلاس دیگری داشت ولی با خوشرویی و اینکه همیشه از پیشنهاد من استقبال کرد آنچه خواهیم خواند گفت‌وگوی ششزده من با وی است.

آقای قوکاسیان، از کارهای قدیمی شما در زمینه فیلمسازی فیلم‌های کوتاه عروس کهنه و در فلک را به خاطر می‌آورم که در ارتباط با ارمانه و جلفای اصفهان بود و ظاهراً معقل خاطر ششپنجه به ارمانه داشتید. ولی در کارهای نوشتاری شما آن وجه از علاقی شما وجود ندارد و بیشتر کتاب‌هایتان درباره سینمای بهرام بیضایی است.

افقاً اولین کتابم درباره چشمه اولین فیلم بلند آریی آوانسیان(اولی وولی اصلا چنین خاستگاهی که مد نظر شماست، شاید تنها بخشی از سلفی‌من باشد، محور کلی کارهای نوشتاری من سینمای ایران است و درباره فیلم‌های چشمه، مسافران، گفت‌وگو با یادی،بوری کافور، عطر، پاس، سگ‌کشی و در زمینه کار کارگردانان نیز مسعود کیمیایی، رخشانی بنی‌اشعاد، بهرام بیضایی، عباس کیارستمی و همین فرمان آرا ولی شاید به علت ویژگی کار بهرام بیضایی پنج کتاب را به او اختصاص داده‌ام. کار‌های عباس کیارستمی را هم بسیار دوست دارم و مشغول کار روی کتاب دوم عباس کیارستمی هستم که ادامه جلد اول است.

در سال‌های گذشته هر چار نامه‌ای در ارتباط با فیلم‌های سرگئی پارامانتف بود، شما حضور داشته‌اید و یکی دو مطلب هم در این مورد از شما در مطبوعات سینمایی خوانده‌ام. آیا در ارتباط با او یا کارگردانان دیگر ارمنی تحقیق و کتابی آماده چاپ دارید؟

افقاً بسیار اشاره درستی کردید. من همیشه علاقه شدیدی به کارهای پاراجانف داشته‌ام و هنوز هم دارم. سال گذشته نیز فیلم‌های آلبرت مکر دجیان را دیدم.

جهانگردان در سرزمین های باستانی

جهانگردان در سرزمین های باستانی، لونی واجک، گیل، باکفند، احمد وخشوری، چاپ اول، انتشارات گلستان، ۱۶۵۰ نسخه، ۲۲۷ صفحه، انتشارات طهوری

این کتاب در قطع رحلی و شامل ۱۷ فصل ده‌هزار سال تاریخ اولین عکاسان در خاور میانه، تجزیه آمپراگوری عثمانی، بررسی های مبتنی بر عکس، عکاسی و باستان‌شناسان، عرب‌شناسان دورین به دست استرپو کرافشا،عکاسان استنبولی، جهانگردان، دوربین‌های کتابک واپول وولر... و... است.

«جهانگردان در سرزمین های باستانی» در پاره‌زنده سه بیوست ضمیمه، بیوگرافی عکاسان وولزنامه است.از جمله عکاسانی که نام و عکسشان در این کتاب آمده می‌توان به ایرادزان، عبدالله فرره، ه. آرنی، آنتونیو تیبو، گرتزردیل، ه. بشاره، دانیل دیوید لوکن جیل، آگوست سارلان و... اشاره کرد.

نویسنده‌کتاب این کتاب در صفحه یازده زیر بیان‌تیزی به نام یادداشتی بر عکس‌ها می‌نویسد:«د جمع آوری عکس‌های تاریخی» به عنوان اسناد و مدارک-سوابق نشان دادن منطقی از مجموعه ترکیبی و پیچیده جغرافیایی، ما را با مشکل ایجاد همگونی زیباشناختی در برابر سنجش، در برابر اهمیت منحصر به فرد، و هر چند غیر حرفه‌ای عکس معنی از یک سو، و بسیار مهم و در برابر نیازهای متن رویه‌رو می‌سازد. بیشتر به طراحی این کتاب به طور کلی مبتنی بوده تا بر نکاتی چون گهیلب، بصری تصویر و غیره نکته‌ای را نادیده بگیریم گاهی زبانی بصری عکس را نیز همچون باهمیت آن، در نظر گرفته ایم.»
در این کتاب عکس‌هایی از جیل برکال، چه مقدس، نایاب، تب پاپیس، معابد و مقبرای که در جنوبیرو فیلا در بالای آسون دیوار غربی یا دیوار ندیه، نماعالی از مجید ایریس، قاپی‌های ملور، کوفه، تصاویری از مدراس و حوضه‌های علمیه و... وجود دارد.

یادداشت
<div>مجید آل ابراهیم</div>

شمارش معکوس

شمارش معکوس، از آن واژه‌هایی است که همگی آن را شنیده‌ایم و هر از چندگاهی هم از آن استفاده می‌کنیم ولی اکثر کسانی که از آن استفاده گاهی در نشريات شاهد تیرزهایی هستیم از قبیل شمارش معکوس سقوط قیمت‌ها شروع شده یا شمارش معکوس شروع نمایشگاه بهمان.

استفاده از کلمات باعبارت بدون اینکه معنی آن را بدانیم پدیده‌ای همه گیر است و جالب اینجاست که گاهی معنایی که از کاربرد یا منظور نویسنده یا گوینده برداشت می‌شود کاملاً با معنای واقعی عبارت مغایرت دارد و همین معنی هم در جامعه عامه می‌افتد وی دیگر معنای واقعی فراموش می‌شود البته بعضی از این کلمات خوش شناسند و فقط می‌دلیل ویجااستفاده می‌شوند و معنای واقعی خود را از در ظاهر از دست نمی‌دهند، برای مثال همین عبارت شمارش معکوس.

بلند خدایا که مَسافله استیشن را فراموش کردم‌برای کنترل فرایندبرتاب موشک‌هاشمارش معکوس را اختراع کرد، به این صورت که برای پرتاب یک موشک لازم است که مرحله به مرحله کارهایی انجام شود تا لحظه‌ای که از سوکتی پرتاب جدا شود، به هر کدام از این مراحل به ترتیب عددی را نسبت داده تا به لحظه پرتاب که همان صفر است رسید. هر کدام از این مراحل جداگانه کنترل و آزمایش می‌شوند تا در روز پرتاب مشکلی پیش نیاید و در آن روز با گفتن عدد مربوطه آن مرحله اجرا می‌شود اگر اشکالی پیش بیاید کار پرتاب در همان مرحله قطع می‌شود تا آن مشکل رفع نشده است پرتاب موشک هم متوقف خواهد شد.

حالا به قول قدوسی‌ها بپاییم و کلاه خود را قاضی می‌کنیم در کشوری که اول موشک را پرتاب می‌کند و بعد اشکالات آن را رفع دیگر شمارش معکوس چه معنی می‌دهد تازه این در حالتی است که اصلاً موشکی وجود داشته باشد.

دوازی

ابراهیم خندان

کتابفروشی‌های راسته مک‌لوهان

«کتابفروشی‌های راسته مک لوهان» فروشگاههایی هستند که به عرضه کتاب و محصولات فرهنگی در حاشیه‌های بزرگراه اطلاعات مشغولند. این کتابفروشی‌ها امکانات زیادی را برای خریداران خود فراهم می‌کنند. در آنها می‌توانید فهرست کتاب را ببینید، بخشهایی از آن را بخوانید و در نهایت آنها را سفارش دهید. بعضی از آنها پا را فراتر می‌گذارند و به شما اجازه می‌دهند که با نویسنده‌گان کتاب‌ها آشنا شوید و با آنها مکاتبه کنید یا از نظر نویسنده‌گان و خوانندگان دیگر در مورد کتاب مطلع شوید و حتی در نظرخواهی‌هایی که به منظور رتبه‌بندی کتاب تشکیل شده است، شرکت کنید. گاهی این کتابفروشی‌ها ناشر هم هستند؛ درست مانند کتابفروشی‌های انقلاب و گاهی سازمان‌هایی هستند که قسمتی از فضای خود را به عرضه محصولات فرهنگی خود اختصاص داده‌اند. به هر صورت این کتابفروشی‌ها در هر جای جهان که باشند یا شما فقط به اندازه چند «کلیک» مشاوره فاصله دارند.

از این پس در این ستون به معرفی بعضی از این کتابفروشی‌ها خواهیم پرداخت؛ البته با توجه به هدف و علاقه‌امان به کتاب‌های علمی و فنی و امیدواریم که این کار کمکی باشد به تمام علاقه‌مندان علم و فن. در پایان قبل از معرفی اولین کتابفروشی چند نکته را متذکر می‌شویم:
۱- ترتیب معرفی این فروشگاهها فقط وابسته به سلیقه نویسنده یا موقعیت زمانی است و به هیچ وجه نشانه تمنازی بودن یا بهتر بودن آنها نیست.
۲- اگرچه سعی خواهیم کرد که نحوه خرید از این کتابفروشی‌ها و مقررات آن را ذکر کنیم ولی به علت تغییراتی که در قوانین به وجود می‌آید

از این پس در این ستون به معرفی بعضی از این کتابفروشی‌ها خواهیم پرداخت؛ البته با توجه به هدف و علاقه‌امان به کتاب‌های علمی و فنی و امیدواریم که این کار کمکی باشد به تمام علاقه‌مندان علم و فن. در پایان قبل از معرفی اولین کتابفروشی چند نکته را متذکر می‌شویم:
۱- ترتیب معرفی این فروشگاهها فقط وابسته به سلیقه نویسنده یا موقعیت زمانی است و به هیچ وجه نشانه تمنازی بودن یا بهتر بودن آنها نیست.
۲- اگرچه سعی خواهیم کرد که نحوه خرید از این کتابفروشی‌ها و مقررات آن را ذکر کنیم ولی به علت تغییراتی که در قوانین به وجود می‌آید

از این پس در این ستون به معرفی بعضی از این کتابفروشی‌ها خواهیم پرداخت؛ البته با توجه به هدف و علاقه‌امان به کتاب‌های علمی و فنی و امیدواریم که این کار کمکی باشد به تمام علاقه‌مندان علم و فن. در پایان قبل از معرفی اولین کتابفروشی چند نکته را متذکر می‌شویم:

۱- ترتیب معرفی این فروشگاهها فقط وابسته به سلیقه نویسنده یا موقعیت زمانی است و به هیچ وجه نشانه تمنازی بودن یا بهتر بودن آنها نیست.

۲- اگرچه سعی خواهیم کرد که نحوه خرید از این کتابفروشی‌ها و مقررات آن را ذکر کنیم ولی به علت تغییراتی که در قوانین به وجود می‌آید

از این پس در این ستون به معرفی بعضی از این کتابفروشی‌ها خواهیم پرداخت؛ البته با توجه به هدف و علاقه‌امان به کتاب‌های علمی و فنی و امیدواریم که این کار کمکی باشد به تمام علاقه‌مندان علم و فن. در پایان قبل از معرفی اولین کتابفروشی چند نکته را متذکر می‌شویم:

همچنین وی از بهترین دلایل حضور در نمایشگاه را عرضه کتاب به کتابداران کتابخانه‌های سراسر کشور ذکر می‌کند و می‌افزاید، هأت اسنای کتابخانه‌ها در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در طول سال کتابی از مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران برای کتابخانه‌ها خریداری نمی‌کند که امیدواریم در ایام نمایشگاه کتابداران کتابخانه‌ها به این مهم بیندیشند. این مؤسسه با اهداف پرشده موفق شده است تا ۱۰۰ متر مربع از مکان نمایشگاه را برای عرضه و فروش کتاب‌ها در زمینه کشاورزی، دامپزشکی، فن - مهندسی و علوم انسانی اجاره کند.

انتشارات دانشگاه صنعتی شریف

رضاصفی‌خوانی مدیرفروش این انتشارات می‌گوید: حضور همگانی در نمایشگاه به منظور عرضه مستقیم کتاب به خوانندگان با قیمت پایین، نقش دلالاتی که سبب ایجاد بازار سیاه کتاب می‌شوند را کمرنگ می‌کند. با این منظور انتشارات دانشگاه صنعتی شریف، ۲۰۰ جلد کتاب در زمینه فن، مهندسی عرضه می‌کند که بیشتر کتاب‌ها ترجمه شده و درصد کمی از آنها تألیفی هستند.

وی با گفتن آنکه بسیاری از کتاب‌های منتشره توسط انتشارات دانشگاههای مختلف ترجمه شده هستند معتقد است که کتاب‌های علمی عرضه شده در سالن ناشران خارجی Verison جدید همین کتاب‌ها هستند که بعدها در ایران ترجمه می‌شوند.

دوازی
<div>ابراهیم خندان</div>

«چه ایران و چه آن سوی مرزها» قبل از خرید به دقت بخش قوانین و مقررات خرید و فروش در سایت را مطالعه فرمایید.
۳- سایت‌هایی وجود دارند که بسیار مشهورند ولی با دیدگاه‌های ما انطباق لازم را ندارند. همان‌طور که قبلاً نیز اعلام کردیم ما بیشتر به دنبال معرفی سایت‌هایی هستیم که کار اصلی آنها حوزه نشر آثار علمی و فنی باشد، به همین دلیل به آنها نخواهیم پرداخت.

کتابفروشی OPAMP در کالیفرنیاست و فقط کتاب‌های تخصصی عرضه می‌کند. نشانی این کتابفروشی بر روی اینترنت http://www.opamp.com http کتاب‌ها برای خریداران خارجی فقط با پست DHL ارسال می‌شود و به همین دلیل سفارش کتاب از این کتابفروشی در عمل بسیار گران تمام می‌شود، مگر اینکه چند نفر با هم یک سفارش را تنظیم کنند یا حجم خرید زیاد باشد. یک موتور جست وجوی قوی هم کار گردش در کتابفروشی را برای شما آسان کرده است. با این موتور می‌توانید هم به دنبال یک موضوع بگردید، هم یک اثر یا یک نویسنده، در ضمن این کتابفروشی کتاب‌های دست دوم هم عرضه می‌کند و ممکن است از یک کتاب هم دو وجود داشته باشد و هم دست دوم. اگر به نبودن کتاب اهدنی نمی‌دهید، تفاوت قیمت قابل توجهی را شاهد خواهید بود. این کتابفروشی برخلاف بعضی از همکاران خود محدودیتی در فروش کتاب به ایران ندارد و ارسال کتاب به ایران را هم پوشش خود دارد.

در کل از این کتابفروشی برای کسانی که به دنبال کتاب خاصی می‌گردند، همیشه جوابی قانع کننده ارائه می‌دهد و به کتابخانه‌ها و سفارش‌های بزرگ تخفیف‌های مناسبی هم می‌دهد.

بعضی از همکاران خود محدودیتی در فروش کتاب به ایران ندارد و ارسال کتاب به ایران را هم پوشش خود دارد.

در کل از این کتابفروشی برای کسانی که به دنبال کتاب خاصی می‌گردند، همیشه جوابی قانع کننده ارائه می‌دهد و به کتابخانه‌ها و سفارش‌های بزرگ تخفیف‌های مناسبی هم می‌دهد.

صفی‌خوانی که موفق شده است ۱۵ متر مربع از مکان نمایشگاه را برای فروش کتاب‌های انتشارات دانشگاه صنعتی شریف اجاره کند از این فضای محدود ناراضی است و می‌گوید، ایجادیه ناشران اعلام کرده به هر ۵ متر مربع فضای تعلق می‌گیرد که با این توضیح ما به ۲۲ و یا حداقل ۲۰ متر مربع از مکان نمایشگاه برای عرضه کتاب مایمان نیازستیم.

مرکز نشر دانشگاهی

حسن نکویی مدیررابط عمومی این مرکز می‌گوید، ابتدا نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به منظور عرضه کتاب‌های درسی مورد نیاز دانشجویان توسط ناشران خارجی پایه‌گذاری شد که در حال حاضر منابع مکتوب مورد نیاز دانشگاهها در طول سال توسط ناشران دانشگاهی تأمین می‌شوند.

با این توضیف حضور ناشران در نمایشگاه کتاب، صرفاً به عنوان فعالیت ملی برای عرضه و فروش محصولات فرهنگی است. نکویی در توضیح کیفیت و کمیت کتاب‌های مرکز نشر دانشگاهی در شازدهمین نمایشگاه کتاب می‌گوید: ۱۱۰ عنوان کتاب که ۳ درصد آنها تألیف و بقیه ترجمه هستند با موضوع علمی فن - مهندسی، علوم پایه و درصد کمی پزشکی به نمایش گذاشته می‌شوند.

وی معتقد است، افزایش اجاره‌بهای فرهنگ‌ها و همچنین هزینه‌های همچون پرداخت حقوق کارمندان انتشارات، پاره‌های ۱۰ الی ۲۰ درصدی کتاب و… که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هیچ بودجه‌ای برای آنها در نظر نگرفته، قیمت کتاب‌ها را می‌افزاید. نهایتاً می‌گوید، علاوه بر موارد برشده، چیدمان غرفه‌ها به ترتیب حروف الفبا، دانشجویان را در یافتن کتاب‌های دانشگاهی سرگرم می‌کند که اختصاص سالی به ناشران علمی - دانشگاهی سبب شده تا نیازهای مطالعاتی مراجمه‌کنندگان آنها سیرتر پاسخ گرفته شود.

دوازی

آزاده سفین

ناشران دانشگاهی:

به کیفیت بر تو عرضه کتاب در نمایشگاه می‌اندیشیم

همچنین وی از بهترین دلایل حضور در نمایشگاه را عرضه کتاب به کتابداران کتابخانه‌های سراسر کشور ذکر می‌کند و می‌افزاید، هأت اسنای کتابخانه‌ها در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در طول سال کتابی از مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران برای کتابخانه‌ها خریداری نمی‌کند که امیدواریم در ایام نمایشگاه کتابداران کتابخانه‌ها به این مهم بیندیشند. این مؤسسه با اهداف پرشده موفق شده است تا ۱۰۰ متر مربع از مکان نمایشگاه را برای عرضه و فروش کتاب‌ها در زمینه کشاورزی، دامپزشکی، فن - مهندسی و علوم انسانی اجاره کند.

انتشارات دانشگاه صنعتی شریف

رضاصفی‌خوانی مدیرفروش این انتشارات می‌گوید: حضور همگانی در نمایشگاه به منظور عرضه مستقیم کتاب به خوانندگان با قیمت پایین، نقش دلالاتی که سبب ایجاد بازار سیاه کتاب می‌شوند را کمرنگ می‌کند. با این منظور انتشارات دانشگاه صنعتی شریف، ۲۰۰ جلد کتاب در زمینه فن، مهندسی عرضه می‌کند که بیشتر کتاب‌ها ترجمه شده و درصد کمی از آنها تألیفی هستند.

وی با گفتن آنکه بسیاری از کتاب‌های منتشره توسط انتشارات دانشگاههای مختلف ترجمه شده هستند معتقد است که کتاب‌های علمی عرضه شده در سالن ناشران خارجی Verison جدید همین کتاب‌ها هستند که بعدها در ایران ترجمه می‌شوند.

شماره ۱۱۶، شنبه ۳۰ فروردین ۱۳۸۲

چه کتابی خوانده اید؟

چه کتابی در حال حاضر در دست دارید؟

کتابی از «ایلیا استورمن» درباره عقل و معرفت عقلانی را اخیراً مطالعه می‌کنم. استورمن در این کتاب می‌خواهد برای این سوال پاسخی بدهد که آیا عقل و معرفت عقلانی می‌تواند ابزاری برای فهم حقیقت حیات و آزادی باشد؟ برای رسیدن به پاسخ، با نظریات مدرنیست‌ها و بیست مدرنیست‌ها به عنوان حایمان عقل گرایی و «عقل گرایی» مواجه می‌شود. استورمن در این کتاب ابتدا تفاوت نظرات هابرماس و لیوتار در نقدی از عقل را مورد توجه قرار می‌دهد. سپس به چرخش زبانی هابرماس و لیوتار در دو فصل می‌پردازد و بعد نظریات دو تن از روانشناسان، فروید و کلین در خصوص تحلیل روانی و روابط موضوع تار و ریپ آن درآورد و بحث عقل و عقلانیت توضیح می‌دهد و در نهایت حرکت‌های اخلاقی

دکتر علی لاریجانی

علی ما دوست دارم درباره کتاب‌های خودتون با من گفتگو کنیم. چه کتابی در دست دارید؟

فکر نمی‌کنم تجربیات من چندان مفید باشد.

کتاب در رسانه‌ها

از مزداپور، هفت‌ها از مشهد میر فخرایی، گفت و گویا رفیه بهزادی و... آمده است. نقد کتاب، معرفی کتاب و فهرست کتاب‌های منتشر شده در زیر مراد از دیگر بخش‌های این نشریه تخصصی است.

کتاب ماه علوم اجتماعی

تازه‌ترین شماره ماهنامه علوم اجتماعی منتشر شد.

سرمقاله شماره ۶۱-۶۲

محسن گوردزی - سردبیر - به نقد کتاب و جریان غالب در جامعه‌شناسی اختصاصی دارد.

نوینسند در پیرین این معضل می‌نویسد: «یک نظر معتقد است که عدم تمایل به نقد کتاب را باید در هزینه‌های اجتماعی نقد جست و جو کرد. آنها که کتاب

نویسنده‌ای را نقد می‌کنند، خطر برهم خوردن رابطه با دشمنی نویسنده یا خود را به جان می‌خرند.»

در دیگر صفحات این شماره مطالب، مقالات و نقد کتاب از گیتی پورزکی، احمدرضا طاهرپور، جهانگیر مومنی، محمد امدادی، محمد اخباری و... را

در خورمیه نقد کتاب علوم اجتماعی در نشریات دیگر، نمایه‌های پنجم و فهرست کتاب‌های منتشر شده

مهر و آبان، صفحات پایانی این نشریه را تشکیل می‌دهد.

کتاب ماه کوک و نوجوان

ششمین و چهارمین شماره کتاب ماه کوک و نوجوان منتشر شد.

سخن ماه این شماره

نشریه کوک و نوجوان به قلم حسن کبانی دبیر تحریریه با عنوان کتاب سال و نکته‌های

ناگفته به نقد و بررسی شیوه گزینش آثار برتر کتاب سال می‌پردازد و در بخشی از آن آمده است: «اصلاً بر اساس یک آمار غیررسمی نزدیک به دویست عنوان کتاب از صد نویسنده در بخش علوم انسانی - کوک

و نوجوان منتشر شد. اما با توجه و تأسف شاهده رد همه این کتاب‌ها توسط داوران بودیم.»

انتخاب کتاب، گزارش بررسی پدیده هری باتر، گزارش بیست و یکمین نشست نقد ادبی، گزارش دهمین نشست نقد آثار علمی - تخیلی، شعر به زبان تصویر، آزادی ذهنی در شعر چیه‌ها و کارگاه ترجمه و

ورایش عنوان بخشی از مطالب این شماره ماهنامه کوک و نوجوان را تشکیل می‌دهد.

کتاب ماه هنر

جدیدترین شماره کتاب ماه هنر ویژه اسطوره و آئین منتشر شد.

در این شماره گزارش میزگرد زن، اسطوره و هنر با شرکت کتابون مزداپور، زهره زرشانی، مهراکند کناری، محمد

شکریایی و محمد رضایی را در می‌خوانیم و در ادامه «اسطیر نظیفی» از رکن وارث را ترجمه ابوالقاسم اسماعیل پور، گفت و گویا حامد قادری، اسطوره یا افسانه

چه کتابی خوانده اید؟

چه کتابی در حال حاضر در دست دارید؟

کتابی از «ایلیا استورمن» درباره عقل و معرفت عقلانی را اخیراً مطالعه می‌کنم. استورمن در این کتاب می‌خواهد برای این سوال پاسخی بدهد که آیا عقل و معرفت عقلانی می‌تواند ابزاری برای فهم حقیقت حیات و آزادی باشد؟ برای رسیدن به پاسخ، با نظریات مدرنیست‌ها و بیست مدرنیست‌ها به عنوان حایمان عقل گرایی و «عقل گرایی» مواجه می‌شود. استورمن در این کتاب ابتدا تفاوت نظرات هابرماس و لیوتار در نقدی از عقل را مورد توجه قرار می‌دهد. سپس به چرخش زبانی هابرماس و لیوتار در دو فصل می‌پردازد و بعد نظریات دو تن از روانشناسان، فروید و کلین در خصوص تحلیل روانی و روابط موضوع تار و ریپ آن درآورد و بحث عقل و عقلانیت توضیح می‌دهد و در نهایت حرکت‌های اخلاقی

کتاب در رسانه‌ها

از مزداپور، هفت‌ها از مشهد میر فخرایی، گفت و گویا رفیه بهزادی و... آمده است. نقد کتاب، معرفی کتاب و فهرست کتاب‌های منتشر شده در زیر مراد از دیگر بخش‌های این نشریه تخصصی است.

کتاب ماه علوم اجتماعی

تازه‌ترین شماره ماهنامه علوم اجتماعی منتشر شد.

سرمقاله شماره ۶۱-۶۲

محسن گوردزی - سردبیر - به نقد کتاب و جریان غالب در جامعه‌شناسی اختصاصی دارد.

نوینسند در پیرین این معضل می‌نویسد: «یک نظر معتقد است که عدم تمایل به نقد کتاب را باید در هزینه‌های اجتماعی نقد جست و جو کرد. آنها که کتاب

نویسنده‌ای را نقد می‌کنند، خطر برهم خوردن رابطه با دشمنی نویسنده یا خود را به جان می‌خرند.»

در دیگر صفحات این شماره مطالب، مقالات و نقد کتاب از گیتی پورزکی، احمدرضا طاهرپور، جهانگیر مومنی، محمد امدادی، محمد اخباری و... را

در خورمیه نقد کتاب علوم اجتماعی در نشریات دیگر، نمایه‌های پنجم و فهرست کتاب‌های منتشر شده

مهر و آبان، صفحات پایانی این نشریه را تشکیل می‌دهد.

کتاب ماه کوک و نوجوان

ششمین و چهارمین شماره کتاب ماه کوک و نوجوان منتشر شد.

سخن ماه این شماره

نشریه کوک و نوجوان به قلم حسن کبانی دبیر تحریریه با عنوان کتاب سال و نکته‌های

ناگفته به نقد و بررسی شیوه گزینش آثار برتر کتاب سال می‌پردازد و در بخشی از آن آمده است: «اصلاً بر اساس یک آمار غیررسمی نزدیک به دویست عنوان کتاب از صد نویسنده در بخش علوم انسانی - کوک

و نوجوان منتشر شد. اما با توجه و تأسف شاهده رد همه این کتاب‌ها توسط داوران بودیم.»

انتخاب کتاب، گزارش بررسی پدیده هری باتر، گزارش بیست و یکمین نشست نقد ادبی، گزارش دهمین نشست نقد آثار علمی - تخیلی، شعر به زبان تصویر، آزادی ذهنی در شعر چیه‌ها و کارگاه ترجمه و

ورایش عنوان بخشی از مطالب این شماره ماهنامه کوک و نوجوان را تشکیل می‌دهد.

کتاب ماه هنر

جدیدترین شماره کتاب ماه هنر ویژه اسطوره و آئین منتشر شد.

در این شماره گزارش میزگرد زن، اسطوره و هنر با شرکت کتابون مزداپور، زهره زرشانی، مهراکند کناری، محمد

شکریایی و محمد رضایی را در می‌خوانیم و در ادامه «اسطیر نظیفی» از رکن وارث را ترجمه ابوالقاسم اسماعیل پور، گفت و گویا حامد قادری، اسطوره یا افسانه

چهاردها و کتابها

حمید زرین کوب

حمید زرین کوب در فروردین ۱۳۱۵ در بروجرد متولد شد و در آنجا تحصیلات

مقدمانی را به پایان برد. در دانشسرای

مقدمانی تهران دیپلم گرفت و شغل معلمی

را انتخاب کرد. در ادامه وارد دانشگاه مشهد

شد و در سال ۲۱ موفقی به اخذ لیسانس در

رشته ادبیات فارسی گردید. دوره دکتری با

ادبیات فارسی را در دانشگاه تهران به پایان

برد و رساله دکتری خود را در سال ۲۸ با

عنوان «اصنعت بدیع و سبک تکاملی تشبیه در

زبان فارسی» نوشت و در سال ۲۵ به صورت

کتاب منتشر نمود و در همین سال به

سردبیری مجله «دانشگاه ادبیات» انتخاب

گردید. دکتر زرین کوب پس از چندی جهت

تحقیق و مطالعه به آمریکا سفر کرد و پیرامون

نقد ادبی در دانشگاه جرج تاون به مطالعه و

پژوهش پرداخت. در بازگشت به ایران در

دانشگاههای تهران و مشهد به تدریس تاریخ

ادبیات و سبک شاسی نظم و نثر و پژوهش

در زمینه ادبیات معاصر مشغول شد.

تحقیقات سال‌های آخر عمرش پیرامون

تفسیر معنایی و بیان منجر به نوشتن مقالاتی

شد که قرار بود همراه با بخشی پیرامون تاریخ

قرآن و بلاغت به صورت کتابی چاپ و

منتشر شود. اما سرنوشت آن معلوم نیست

که چه شد. «چشم انداز شعر نو فارسی»

عنوان اثری تحقیقی پیرامون شاعران پیروان

را در سال ۵۸ منتشر کرد.

«دیوان مجهر امصهفانی» و «تقدیرنامه

خطیب فارسی» شامل سیرت جمال‌الدین

ساروجی با مقدمه و توضیحات لغات و

تجسیرات آن در سال ۶۲ به بازار آمد. کتاب

«نقد ادبی» او به عنوان کتاب درسی مدارس

سال‌ها تدریس می‌شد و کتابی بسیار ترسودر

زمینه نقد ادبی تدوین کرد که در سال ۷۱

توسط دانشگاه پیام نور به صورت کتاب

درسی دانشگاه چاپ و منتشر شد. دکتر

زرین کوب در اواسط دهه شصت مشغول

نگارش کتاب «سبک شاسی نظم و نثر

شده است. «فرهنگ لغات و اصطلاحات

ادبی و بلاغت و بدیع و جلد دوم انجمن‌انداز

شعر معاصر» (کتاب فوق بررسی اشعار

شاعران معاصر بود که به شیوه کلاسیک

می‌رسوند) از دیگر آثار تألیفی او بود که

سرنوشت چاپ آنها نامعلوم است.

دکتر حمید زرین کوب در سال ۱۳۶۶ بر

اثرسکته قلبی درگذشت.

صاحب امتیاز:

خانه کتاب ایران

مدیر مسؤول: احمد مسجد جامعی

سرمدیر: علی اصغر رضانبیور

لئوگرافی و چاپ:

انگلیک گرافیک

نشانی: خیابان قائم مقام فرامان

اول فجر (جیم)، شماره ۹، طبقه دوم

مطابق پستی: ۱۳۱۴۰۳۱۲

تلفن: ۸۸۴۰۱۹۹، ۸۸۴۰۶۵۲

نشانی اینترنتی:

http://WWW.ketabehafteh.com

شماره ۱۱۶، شماره ۳، فروردین ۱۳۹۲

۲۳

